

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2022 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за
защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	УВОД.....	5
II.	АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2022 г.	6
III.	ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ.....	12
IV.	КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ	44
V.	ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ.....	69
VI.	УЧАСТИЕ В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ.....	89
VII.	МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	96
VIII.	ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ.....	113
IX.	КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ.....	116
X.	РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ПУБЛИЧНОСТ И ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАННОСТ И РАЗБИРАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, ПРАВИЛАТА, ГАРАНЦИИТЕ И ПРАВАТА, СВЪРЗАНИ С ОБРАБОТВАНЕТО НА ЛИЧНИ ДАННИ. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ.....	119
XI.	АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ	134
XII.	ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2023 г.	145

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЛД	Администратор на лични данни
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АСП	Агенция за социално подпомагане
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
ВАС	Върховен административен съд
ВИС	Визова информационна система
ВНО	Водещ надзорен орган
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ЕГН	Единен граждански номер
ЕИК	Единен идентификационен код
ДВ	Държавен вестник
Директива (ЕС) 2016/680	Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета
ДЛЗД	Длъжностно лице по защита на данните
ЕКЗД	Европейски комитет по защита на данните
ЕНОЗД	Европейски надзорен орган по защита на данните
ЕС	Европейски съюз
ЗАНН	Закон за административните нарушения и наказания
ЗГР	Закон за гражданската регистрация
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕС	Закон за електронните съобщения
ЗЗдр	Закон за здравето
ЗЗЛД	Закон за защита на личните данни
ЗЗЛПСПОИН	Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения
ЗМИП	Закон за мерките срещу изпирането на пари
ЗНО	Засегнат надзорен орган
ЗПКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество

ИСВП	Информационна система на вътрешния пазар
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КЗЛД, Комисията	Комисия за защита на личните данни
ККН	Комитет за координиран надзор към ЕКЗД
КРС	Комисия за регулиране на съобщенията
КЗП	Комисия за защита на потребителите
ЛНЧ	Личен номер на чужденец
МВР	Министерство на вътрешните работи
МИС	Митническа информационна система
МОН	Министерство на образованието и науката
МСП	Малки и средни предприятия
НАП	Национална агенция за приходите
НП	Наказателно постановление
ОВЗД	Оценка на въздействието върху защитата на данните
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ОЛД	Обработващ лични данни
ПДКЗЛДНА	Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация
Регламент (ЕС) 2016/679, Регламент 2016/679, Регламента, ОРЗД	Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)
СЕС	Съд на Европейския съюз
ЦИК	Централна избирателна комисия
ШИС II	Шенгенска информационна система от второ поколение

I. УВОД

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД/Комисията) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г.

В отчета е представена информация както по основни направления на дейност на КЗЛД, така и по ключови въпроси – обект на обществен интерес през посочения период. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за отчетната 2022 г. Включена е обобщена информация относно разгледани жалби и сигнали, запитвания на граждани и проведените консултации по тях. Отчетена е постоянната тенденция на повишаване обема и сложността на постъпващите жалби и сигнали, и извършените проверки на администратори на лични данни. Направен е преглед на становища по обществено значима тематика и отговори на запитвания на администратори и обработващи лични данни по въпроси с принципен характер. Представени са административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД.

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2022 г.

1. Отбелязване на 20-ата годишнина от създаването на Комисията за защита на личните данни.

През 2022 г., юбилейна за Комисията за защита на личните данни, се навършват 20 години от влизането в сила на Закона за защита на личните данни (01.01.2002 г.) и 20 години от създаването на КЗЛД (23.05.2002 г.). По този повод в началото на годината КЗЛД публикува информационни брошури „Големи бази данни (Big Data) и свързаната с тях възможност за профилиране“; „Съвременни заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни в контекста на тенденциите в развитието на изкуствения интелект и новите технологии за лицево разпознаване“; „Правата на децата и младите хора при работа в дигитални платформи. Защита и укрепване на правата на децата и младите хора“. Информационно-разяснителната кампания на КЗЛД продължава и през годината с публикуването на допълнителни информационно-разяснителни материали за деца, тематично обособени в самостоятелен раздел на интернет страницата на институцията, както и други тематични брошури „Шенгенското пространство и защитата на личните данни“ и „Широкомащабни системи на Европейския съюз“.

По повод годишнината си през 2022 г. Комисията съставя и публикува юбилейна книга „**20 години Комисия за защита на личните данни**“, в която прави своеобразна равностметка на изминатия път и постигнатите постижения, както и на развитието на правото на защита на личните данни в България. Книгата проследява утвърждаването на институцията, нейната разпознаваемост в национален и международен план, изграждането на доверие у заинтересованите страни и очакванията за справяне с бъдещи предизвикателства. Книгата е съставена от три основни части. В първата част е направен преглед на институционалното изграждане на Комисията, поставен е акцент върху най-важните постижения на институцията през годините и е предоставена обобщена статистика (актуална към 01.08.2022 г.) по основните направления на нейната дейност – от полагането на основите на националната система за защита на личните данни до настоящия момент. Равностметката на Комисията показва добре положени основи и осъзнатост на обществото за настоящите и бъдещите предизвикателства. В книгата е отразено ползотворното сътрудничество с национални държавни органи, неправителствени и частни организации. Предоставена е информация за участието и доказанието принос на КЗЛД в работата на европейските и международните организации и форуми за защита на личните данни.

Втората част на книгата е посветена на административната практика на институцията по ключови тематични направления. Публикувани са редица правни актове на Комисията, издържали съдебен контрол, и/или актове, представляващи трайна и принципа практика по въпроси от обществен интерес.

В третата част на изданието са представени трите състава на КЗЛД от 2002 г. до 2022 г. Предоставени са кратка професионална биография на председателите и членовете на всеки от съставите и техният принос за изграждането на ефективно функционираща национална система за защита на личните данни в Република България.

Към юбилейната книга са приложени снимки от важни събития, както и на грамоти и награди за КЗЛД. Електронният вариант на книгата е публикуван на интернет страницата на Комисията.

2. Приемане на нова Стратегия на КЗЛД за развитие в областта на защитата на личните данни.

През 2022 г. са извършени цялостен преглед и анализ на изпълнението на стратегическите цели, залегнали в „Стратегията на КЗЛД – Хоризонт 2022“, като са отчетени преимуществата на натрупания 20-годишен опит на Комисията, върху които следва да надгражда следващата „Стратегия на КЗЛД – Хоризонт 2028“. Отчетени са проблемните области и слабите моменти в изпълнението, които почти изцяло са в резултат на недостатъчната ресурсна обезпеченост на Комисията и голямото текучество на кадри, привлечени от по-добри финансови възможности в частния и публичния сектор.

В проекта на нова „Стратегия на КЗЛД – Хоризонт 2028“, разработен в края на отчетния период, са залегнали възможностите за по-нататъшно устойчиво развитие на практиката на Комисията и са отчетени съвременните заплахи, свързани с новите технологии при обработката и защитата на личните данни. Новата стратегия отчита в цялост приоритетите, определени както в националните документи („Националната програма за развитие България 2030“, „Цифрова трансформация на България за периода 2020 – 2030 г.“), така и в тези на Европейската комисия („Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“, „Европейска декларация относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие“). „Стратегията на КЗЛД – Хоризонт 2028“ предстои да бъде окончателно приета от Комисията през следващия отчетен период с цел отчитане и на възникналите в началото на 2023 г. отговорности на Комисията по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСОПИН) (обн. ДВ, бр. 11/2023 г.).

3. Финализиране на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни и изпълнение на правомощия, произтичащи от националното законодателство.

В началото на 2022 г. в съответствие с посочения в чл. 63 от ОРЗД механизъм за съгласуваност проектоизискванията за акредитация на органите за наблюдение на кодекси за поведение и проектът на критерии за акредитиране на сертифициращи органи са представени на Европейския комитет по защита на данните за становище (ЕКЗД). През юли 2022 г. КЗЛД е отразила бележките и коментарите на Комитета в окончателната редакция на проектоизискванията и на проекта на критерии и е комуникирала окончателния вариант на тези документи с цел постановяване на окончателно решение на ЕКЗД. Наличието на такова решение на Комитета е задължителна предпоставка за приемане на подзаконовата уредба на национално ниво. В този смисъл през 2023 г. се очаква работата по наредбите по чл. 14, ал. 5 и чл. 14а, ал. 3 от ЗЗЛД, които следва да уредят процедурите по акредитиране в национален план, да бъде финализирана.

Все още нереализирано остава правомощието на Комисията за провеждане на сертифицирани обучения в изпълнение на чл. 16 от Закона за защита на личните данни. Въпреки силния интерес от страна на администратори и обработващи липсата на целево финансиране за изграждане на обучителен център на КЗЛД остава обективна пречка за изпълнението на този приоритет на Комисията и през изминалия отчетен период. Затова през декември 2022 г. КЗЛД решава да предприеме действия за засилено сътрудничество и партньорство с Института по публична администрация за провеждане на обучения в областта на защитата на личните данни. Подготовката и практическата реализация на тази инициатива остават за следващия отчетен период.

4. Изводи от анализите на съвременните заплахи и предизвикателства.

В продължение на инициативата от предходния отчетен период през 2022 г. КЗЛД следи отблизо актуалните развития на съвременните заплахи и предизвикателства. Обработката на големи масиви от данни, интернет свързаните устройства (интернет на вещите), изкуственият интелект са основните елементи, характеризиращи съвременното информационно общество. Те позволяват оптимизация на процесите, подобрения на производителността, ограничаване на разходите и подобрен достъп до услуги.

Big Data (Големите данни) са набори от информация, с много големи обеми, неагрегирани, в различни формати, сложни и разнообразни. Тези данни могат да идват от много различни източници и да са в различни формати. Това е извън обсега на традиционните методи и софтуер за събиране, обработка и използване на данните.

Когато става въпрос за Big Data, има много предизвикателства. Тъй като идва от толкова много различни източници, обработването на тази информация не е лесна задача. Всички събрани данни трябва да се съхранят в различни хранилища, те трябва да бъдат анализирани, за да бъдат достъпни и годни за последващо използване, с лесен начин за търсене на информация в тях, с възможност за актуализация, модифициране, прехвърляни и споделяни. За да бъдат използвани, Big Data следва да бъдат анализирани. Анализът включва четири основни стъпки: събиране, обработка, почистване и анализ.

Съвременното общество генерира огромно количество информация, управлявана от постоянно променящите се приложения, от структурирани, полуструктурирани и неструктурирани данни. Конвенционалната ИТ инфраструктура не е изградена, за да се справи с разнообразието, скоростта и обема на данните, произведени от социалните мрежи, мобилните приложения, научните изследвания и т.н., като това води до иновации в технологиите.

Към момента големите масиви от данни са притежание основно на големи компании в цифровия бизнес. Законодателството на ЕС има за цел насърчаване на появата на алтернативи, като спомогне за развитието на бизнес модели, основани на масиви от данни, и стимулира цифровата икономика. На 6 април 2022 г. Европейският парламент приема законодателния акт за управлението на данните (The Data Governance Act – DGA). Той цели да намали разходите на компаниите за набавяне на данни, както и пречките за навлизане на пазара на цифрови услуги.

Основен стълб на европейската стратегия за данните е предложеният Регламент относно хармонизирани правила за справедлив достъп и използване на данни, известен също като Закон за данните (The Data Act), приет от Европейската комисия на 23 февруари 2022 г. Той е ключова мярка за предоставяне на повече данни за използване в съответствие с правилата и ценностите на ЕС.

Новите мерки допълват Регламента относно управлението на данните (Data Governance Regulation), предложен през ноември 2020 г., първия резултат от Европейската стратегия за данните (European strategy for data). Докато Регламентът относно управлението на данните създава процеси и структури за улесняване на данните, Законът за данните изяснява кой може да създава стойност от данните и при какви условия. Той ще гарантира справедливост чрез установяване на правила относно използването на данни, генерирани от устройствата „интернет на вещите“ (IoT).

Big Data са неизменна част от технологичния свят и ще стават все по-популярни в бъдеще. Обемът им нараства, различни данни могат да се събират от всевъзможни източници и за разнообразни бизнес нужди. В днешно време е необходимост да се

извършват лесен и своевременно анализ и обработване на данните, за да се вземат правилни бизнес решения по-бързо от преди, както и да се разбират по-добре бизнес процесите във всяка една сфера на дейност.

Съвременните предизвикателства по отношение на Big Data включват изграждане на сигурни и достъпни цифрови инфраструктури и инфраструктури за данни, които са в състояние ефективно да съхраняват, предават и обработват огромни обеми данни, с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот и в съответствие с правилата за защита на личните данни.

През отчетния период Комисията следи и съвременните заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни в контекста на тенденциите в развитието на блоковата технология (блокчейн). От извършения от надзорния орган анализ са изведени три основни предизвикателства, създаващи затруднение за прилагането на блоковите технологии в контекста на ОРЗД:

На първо място, Регламент (ЕС) 2016/679 се прилага спрямо конкретни структури/лица (физически или юридически) в качеството им на администратор или обработващ лични данни. Основният подход при упражняване правата на субектите на данни, респ. на задълженията на администратор или обработващ лични данни, е, че има конкретна структура/лице, към което субектите на данни следва да се обърнат, а именно администратора. Това предполага централизиран модел на обработване на лични данни. Блоковата технология обаче се стреми към изцяло противоположен ефект. Нейната основа се базира на и се стреми към децентрализиран модел, който се уповава на множество различни участници, тоест няма конкретно лице – администратор на лични данни, – към което следва да се обърнат субектите на данни. Това затруднява разпределението на отговорността и отчетността, особено от гл. т. на съвместния контрол (качеството на съвместни администратори по смисъла на ОРЗД се придобива само в определени случаи).

Второ, Общият регламент относно защитата на данните се основава на идеята, че данните могат да бъдат изтрети, изменени (допълнени или коригирани), могат лесно да бъдат извлечени за дадена цел и др. за изпълнение на изискванията на чл. 15 – 22 от ОРЗД. В блокчейн технологията извършването на подобен вид обработване е значително усложнено предвид целите на тази технология: да се постигне по-добра защита на данните и да се гарантира по-високо доверие във веригата. Технологията остава проблемна и поради това, че при нея няма възможност да бъде ограничен достъпът до лични данни, вместо това всеки валидатор в блоковата верига винаги има достъп до тях.

На трето място, всеки блок съдържа информацията от предходния, създавайки верига от бързо нарастващ обем от данни, което затруднява приложението на технологията за обработването на големи масиви от данни.

Предвид горното възможността блоковата технология да се приведе в принципно съответствие с Регламента и да се постигне хармонизирано прилагане се подлага на сериозно съмнение. Това обяснява защо към момента се прилага моделът на анализ „казус по казус“. Независимо от това от инициативите, стартирани на ниво ЕС, става ясно, че европейският законодател има желанието да интегрира блокчейн технологията в регулаторната рамка, като гарантира спазването на европейските ценности.

5. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген.

Постоянна задача с актуален характер в дейността на КЗЛД през отчетния период остава участието на нейни представители в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни в други държави членки. Реализирани са две шенгенски мисии с участието на експерти от администрацията на КЗЛД с доказан международен опит в тази област.

През отчетния период е осъществена извънредна проверка на готовността на страната ни за пълноправно членство в Шенген, като изпълнението на изискванията в областта на защитата на личните данни е отличено много високо от проверяващия екип. В резултат на това ЕК впоследствие излиза с позиция за пълно съответствие с достиженията на правото на Шенген в областта на защитата на личните данни.

В допълнение, през 2022 г. е отделено особено внимание на поддържането на актуална информация в раздела „**Шенгенско пространство**“ на институционалния сайт. Публикувани са информационно-разяснителни брошури на КЗЛД – „Шенгенското пространство и защитата на личните данни“ и „Широкомасщабни информационни системи на ЕС“, както и брошура на Европейската комисия – „Шенгенска информационна система. Гарантиране на свобода, сигурност и правосъдие“ и на Съвета на ЕС – „Шенген. Вашият портал за свободно движение в Европа“.

III. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ

1. Производство по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и Закона за защита на личните данни.

Производството по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД е националната правна норма, която урежда подаването и разглеждането на жалби пред Комисията за защита на личните данни относно твърдения за нарушаване на права на субект на данни по Регламент (ЕС) 2016/679 и по Закона за защита на личните данни.

Производството започва по инициатива на субекта на данни или упълномощено от него лице и приключва с решение на КЗЛД, което има характер на индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол. Във всеки етап на административното производство лицето може да оттегли искането си и да десезира КЗЛД. В производството по разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита е достъпна за всяко физическо лице.

Производството е административно по своя характер, като освен специалните норми на ОРЗД и ЗЗЛД касателно компетентността на КЗЛД и сроковете за сезиране приложение намират и общите норми на Административнопроцесуалния кодекс, същите, прилагани субсидиарно, в това число принципите на законност, безпристрастност, служебно начало, равенство на страните, истинност, достъпност, публичност и прозрачност, като гаранция за справедлив административен процес.

За да упражни правомощията си, Комисията следва да бъде валидно сезирана по един от следните начини: с писмено искане, подадено в деловодството на КЗЛД лично или чрез упълномощен представител, с писмо, по факс, по електронен път по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги или чрез системата за сигурно електронно връчване.

Анализ на постъпилите през 2022 г. жалби сочи, че предпочитан начин за сезиране на КЗЛД остава използването на пощенски и куриерски услуги. Увеличават се жалбите, постъпили чрез системата за сигурно електронно връчване, и тези, подадени по електронен път на имейла на КЗЛД. Единици са жалбите, депозирани лично в деловодството на КЗЛД. Прави впечатление обаче големият брой жалби, подадени на имейла на КЗЛД без квалифициран електронен подпис, което е предпоставка за тяхната нередовност и забавяне

на развитието на производството, респективно неговото прекратяване, в хипотезата на неизпълнени указания по потвърждаване на жалбата в законоустановените срокове.

Искането следва да съдържа: данни за жалбоподателя – имена, адрес за кореспонденция и постоянен адрес (за определяне на местната подсъдност по чл. 133 от АПК), телефон за връзка, електронен адрес (при наличие), естеството на искането, дата на узнаване на нарушението, пасивно легитимирана страна, дата и подпис. При сезиране по електронен път жалбата трябва да бъде подписана с квалифициран електронен подпис, респективно подадена чрез системата за сигурно електронно връчване.

Комисията не разглежда анонимни искания. Извън компетентността на КЗЛД са жалби, касаещи обработване на лични данни от съда, прокуратурата и следствието при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт, като извън правната регулация на ОРЗД и ЗЗЛД, респективно извън правомощията на КЗЛД, е и обработването на лични данни от физическо лице в хода на чисто лични или домашни занимания, както и обработването на данни за починали лица освен в случаите по чл. 25е от ЗЗЛД. Претенциите за присъждане на обезщетение също са извън компетентността на Комисията, като съгласно нормата на чл. 39, ал. 2 от Закона за защита на личните данни субектът на данни може да претендира обезщетение за претърпени от него вреди вследствие неправомерно обработване на лични данни само по съдебен ред. Не се разглеждат и жалби, при съставянето на които е използвана латиница или друга графична система, различна от кирилицата (освен ако не са написани на език, различен от българския).

Предпоставки за допустимост на искането и упражняване на правомощията на КЗЛД са наличието на правен интерес на искателя, липсата на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни, липсата на всяка административно производство със същия предмет пред същия орган и с участието на същата страна, независимо дали е във фазата на издаване или оспорване, дееспособност на субекта на данни, наличието на въпрос от компетентността на КЗЛД, както и спазване на законоустановените срокове за сезиране на надзорния орган. Сроковете за сезиране са преклузивни – 6 месеца от узнаване на нарушението, но не по-късно от две години от извършването му – за нарушения, извършени след 02.03.2019 г. За нарушения, извършени преди 02.03.2019 г., срокът за сезиране на КЗЛД е съответно 1 година от узнаване на нарушението, но не по-късно от 5 години от извършването му.

Жалбите, удовлетворяващи изискванията за редовност и допустимост, се разглеждат по същество в открито заседание на КЗЛД с възможност за участие на страните и техните процесуални представители.

С решението си по същество КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не се установи нарушение на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба следва да упражни някое от предвидените в чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 правомощия:

а) да отправя предупреждения до администратори на лични данни (АЛД) или обработващи лични данни (ОЛД), когато има вероятност операции по обработване на данни, които те възнамеряват да извършат, да нарушат разпоредбите на настоящия регламент;

б) да отправя официално предупреждение до АЛД или ОЛД, когато операции по обработване на данни са нарушили разпоредбите на настоящия регламент;

в) да разпорежда на АЛД или ОЛД да изпълни исканията на субекта на данни да упражнява правата си съгласно настоящия регламент;

г) да разпорежда на АЛД или ОЛД да съобщи операциите по обработване на данни с разпоредбите на настоящия регламент и ако е целесъобразно, това да стане по указан начин и в определен срок;

д) да разпорежда на АЛД да съобщава на субекта на данните за нарушение на сигурността на личните данни;

е) да налага временно или окончателно ограничаване, в т.ч. забрана, на обработването на данни;

ж) да разпорежда коригирането или изтриването на лични данни, или ограничаването на обработването им съгласно чл. 16, 17 и 18, както и уведомяването за тези действия на получатели, пред които личните данни са били разкрити съгласно чл. 17, §2 и чл. 19;

и) да налага административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ съгласно чл. 83 в допълнение към мерките, посочени в настоящия параграф, или вместо тях в зависимост от особеностите на всеки отделен случай;

й) да разпорежда преустановяването на потока на данни към получател в трета държава или към международна организация.

Нормативно установена е възможността за кумулативното налагане на административно наказание „глоба“ и/или „имуществена санкция“ в допълнение към наложена принудителна административна мярка, каквито по същество са тези по буква „а“, „б“, „в“, „г“, „д“, „е“, „ж“ и „й“ от Регламента.

Законодателят допуска отклонение от производството. Съгласно чл. 57, §1, буква „е“ от Регламент 2016/679 всеки надзорен орган, в случая КЗЛД, следва да разглежда жалби, подадени от субекти на данни, и да разследва предмета на жалбата, доколкото това е

целесъобразно. Целесъобразността при разглеждането на жалбите и развитието на производството е процесуално доразвита и във вътрешното законодателство – в чл. 38, ал. 4 от ЗЗЛД, – когато жалбата е очевидно неоснователна или прекомерна, с решение на Комисията да бъде оставена без разглеждане. Приложението на института на очевидната неоснователност е в рамките на оперативната самостоятелност на КЗЛД и е израз на принципа на бързина и процесуална икономия в административното производство в хипотези, в които фактичката обстановка е безспорно установена и не е спорна между страните. В практиката си досега Комисията не е прилагала хипотезата на прекомерност.

2. Статистика и анализ на постъпилите в комисията жалби и искания.

През 2022 г. КЗЛД е сезирана с над 770 жалби, подадени от физически лица, с твърдения за нарушения при обработване на лични данни и упражняване на права. Забелязва се незначително намаляване на броя жалби в сравнение с предходната 2021 г., когато броят на жалбите е 840.

Подадените жалби се отличават с правна и фактическа сложност – повече от един жалбоподател и/или ответна страна, жалбоподатели, които не са български граждани или администратори на лични данни с основно място на установяване извън територията на Република България. Най-често при подаване на жалби срещу администратори на електронни сайтове не са посочени пасивно легитимирани страни, обстоятелство, което изисква и сътрудничество с органите на МВР за установяване на последните. Фактичката и правна сложност на казусите е свързана и със сложен фактически състав на твърдените нарушения, касаещи различни форми на обработване на лични данни и участие на повече от един администратор и/или обработващ в процеса на обработване на личните данни. Все по-често се налага провеждането на повече от едно открито заседание, допускане на експертизи, събиране на гласни доказателства, служебно конституиране на страни и сътрудничество с други надзорни органи, както и междуинституционално взаимодействие. В тази връзка за поредна година може да се отчете успешно междуинституционално взаимодействие/сътрудничество между Комисията, от една страна, и Националната агенция за приходите (НАП), Централната изборителна комисия (ЦИК), Националният институт по криминалистика, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, органите на МВР и прокуратурата, от друга.

Запазва се като отрицателна тенденция в производствата, влияеща както върху продължителността, така и върху изхода им, пасивното поведение на жалбоподателите, които не вземат отношение по събраните в хода на производството доказателства, не оспорват твърденията на ответниците, не представят доказателства за подкрепа на

твърденията си въпреки дадени от КЗЛД изрични указания за разпределяне на доказателствената тежест в процеса. Липсата на процесуална активност от страна на жалбоподателите невинаги може да бъде компенсирана от служебното начало, поради което голяма част от жалбите са оставени без уважение като неоснователните и недоказани. Негативно влияние върху производството и най-вече върху неговата продължителност оказва и липсата на сътрудничество от страна на администраторите. Все по-често се наблюдава изричен отказ от съдействие при събиране на доказателства, особено при проверки на място, или мълчалив отказ – непредоставяне в срок или въобще на изискани от надзорния орган изрично посочени писмени доказателства, относими към конкретното производство.

Секторите на дейност на АЛД, срещу които най-често са постъпвали през 2022 г. жалби от физически лица, са следните:

Видеонаблюдение	178	жалби
Банки и кредитни институции	89	жалби
Политически субекти	68	жалби
Физически лица	66	жалби
Телекомуникации	49	жалби
Държавни органи	33	жалби
Трудови и осигурителни услуги	19	жалби
Здравеопазване	18	жалби
Медии	17	жалби
Застраховане	9	жалби
Образование	4	жалби

Запазва се тенденцията сектор „Видеонаблюдение“ да е водещ по брой жалби, макар техният брой да е по-малък в сравнение с 2021 г., когато подадените жалби са 196. През 2022 г. жалбите са 178, като се наблюдават все повече колективни жалби – подадени от повече от едно физическо лице срещу един администратор на лични данни. Значително нараства и броят насрещни жалби. Продължава тенденцията по-голяма голяма част жалбите да са провокирани от дългогодишни конфликтни междуличностни проблеми на битово ниво.

Разглеждането на казуси, свързани с обработване на лични данни чрез изградени системи за видеонаблюдение, отнема сериозен финансов и експертен ресурс на КЗЛД. Отчита се липсата на уреждане на обществените отношения извън тези по Закона за частната охранителна дейност, свързани с изграждане и поддържане на системи за

видеонаблюдение от физически и юридически лица с цел защита на имоти. Тежест представлява и липсата на териториални административни звена на КЗЛД, което налага много често командироване на експерти за извършване на проверки на място в цялата страна.

Ръст бележат жалбите, подадени срещу банки и дружества, предлагащи кредитни услуги. През 2020 г. техният брой е 49, през 2021 г. – 64, а през 2022 г. – 89. Секторът остава сред водещите, срещу които най-често постъпват оплаквания. Основно твърденията са за неправомерно предоставяне на лични данни на колекторски фирми за събиране на задължения от физическите лица в хипотезата на изтекла давност, както и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани и/или усвоени, особено такива, сключени в електронна среда посредством кандидатстване и отпускане на кредити по електронен път.

Наблюдава се значително увеличение на жалбите, подадени срещу политически субекти. Докато през 2020 г. жалбите в този сектор са едва 2, през 2021 г. – 46, през 2022 г. броят им достига до 68. Причина за последното може да се търси в динамичната изборна година и разпознаваемостта на КЗЛД като надзорен орган в сферата на защита на личните данни. Жалбите касаят предимно злоупотреба с лични данни на физическите лица, сезирали КЗЛД, чрез включването им в списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политически субект за участие в изборния процес. Единични са жалбите, съдържащи твърдения за злоупотреба с лични данни за регистриране на лица като членове на секционни избирателни комисии. Констатира се, че през 2022 г. в КЗЛД постъпват и жалби срещу политически субекти, срещу които до момента не е имало оплаквания по отношение на обработване на лични данни в изборния процес.

Продължава тенденцията за увеличаване на броя на жалбите, подадени срещу физически лица – през 2022 г. достига до 66 и изпреварва броя на жалбите, подадени в сектор „Телекомуникация“. Жалбите са предхождани от усложнени конфликтни отношения между страните и са насочени предимно срещу разпространение на лични данни в социални мрежи и заснемане с мобилни средства на обществени места. Предмет на тази категория жалби е и ползването на лични данни за реализиране на конституционно гарантирани права като правото на съдебен процес и подаването на иски молби и жалби пред съдебните органи, в които се съдържат данни, безспорно индивидуализиращи физическите лица, срещу които са подадени, в това число и единни граждански номера.

Забелязва се увеличаване на броя жалби, подадени в сектор „Трудови и осигурителни услуги“, като през 2022 г. техният брой е 19 за разлика от 2021 г. когато са подадени 12 жалби. Традиционно тези жалби касаят твърдения за злоупотреба с лични

данни за регистрирани в НАП трудови договори, без такива да са сключвани. Прави впечатление, че по-голяма част от администраторите, срещу които са подадени жалбите, не проявяват активност в производствата, не съдействат на КЗЛД при упражняване на контролните ѝ правомощия и са с минимален капитал, регистриран в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел. Комуникацията с тях е допълнително затруднена и поради факта, че не получават кореспонденция на адресите, посочени в официалните регистри.

Сравнително константен е броят жалби, подадени срещу администратори в телекомуникационни сектор – 49 през 2020 г., 51 през 2021 г. и 49 през 2022 г. Секторът вече не е сред водещите по брой подадени жалби, като за това допринасят и издадените от КЗЛД разпореждания и въведените от телекомуникационните дружества допълнителни технически и организационни мерки в процеса на обработване на лични данни. Предметът на жалбите, с които е сезирана КЗЛД, остава идентичен с жалбите, подавани в предходните години – предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори и електронни съобщения, сключване на договор за услуги без знание и съгласие на лицето и без реално същото да е ползвател на предоставената услуга.

На този фон се наблюдава тенденция за драстично намаляване на броя жалби, подадени в Комисията срещу държавни органи – от 62 през 2020 г., 57 през 2021 г. до 33 през 2022 г. По-голяма част от подадените през 2022 г. жалби касаят упражняване на права или предоставяне на лични данни на трети лица без основание.

Отчита се и намаляване на жалбите, подадени в сектор „Здравеопазване“. През 2021 г. броят им е 29, а през 2022 г. – 18. Основен предмет на жалбите са твърдения за предоставяне на трети лица на чувствителна информация, касаеща здравния статус на субекта на лични данни, и злоупотреба с лични данни за предоставяне на здравни услуги, отчитане на хоспитализации и прегледи, без такива да са реално осъществени. Въпреки относително малкия брой жалби предвид спецификата на дейността на администраторите в този сектор, а именно лечебни заведения, лекари на индивидуална практика, диагностично-консултативни центрове и лаборатории, и големия обем от данни, които се обработват, секторът е под особено наблюдение предвид обстоятелството, че се касае за обработване на специална категория лични данни, касаеща здравословното състояние на лицата.

Спад бележат и жалбите, подадени срещу медии, като през 2021 г. подадените жалби са 22, на фона на 17 жалби за 2022 г. Запазва се относително големият процент на жалби, подадени срещу администратори на електронни медии. Основно твърденията в този сектор са за непропорционално обработване на лични данни, разкриване на чувствителна информация, обработване на специална категория лични данни, най-вече такава, свързана

със здравословното състояние, респективно здравния статус, на субекта на данни, както и непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или изричен отказ на администратора да удовлетвори исканията за заличаване на лични данни и преустановяване на тяхното разпространение.

Трайно малък остава броят на жалбите в сектор „Образование“ – от 4 жалби, подадени през 2021 г., до 3 през 2022 г.

От разгледаните през 2022 г. жалби преобладаващ е броят на констатираните нарушения на чл. 6, §1 от ОРЗД – обработване на лични данни без правно основание, както и обработване на личните данни в нарушение на принципите по чл. 5, §1 от ОРЗД – „законосъобразност и добросъвестност“, „свеждане на данните до минимум“, „цялостност и поверителност“ и „точност“. Констатирани са и нарушения, свързани с предприетите от администраторите технически и организационни мерки за защита на личните данни, както и такива, свързани с непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на права или произнасяне извън нормативно определените срокове. В тази връзка и най-често налаганите корективни мерки са именно за тези нарушения, като тази тенденция се запазва от 2020 г. и 2021 г.

През 2022 г. по повод постъпили жалби са приложени следните корективни правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679:

- предупреждение по буква „а“ – 9 бр.;
- официално предупреждение по буква „б“ – 32 бр.;
- разпореждане по буква „в“ – 7 бр.;
- разпореждане по буква „г“ – 89 бр.;
- забрана на обработването на данни по буква „е“ – 1 бр.;
- разпореждане по буква „ж“ – 1 бр.;
- имуществени санкции/глоби по буква „и“ – 29 бр.

Предвид спецификата на някои от нарушенията в допълнение към корективните мерки, най-често по тези по буква „г“, Комисията е наложила на администраторите и/или обработващите лични данни и административни наказания „имуществена санкция“ и/или глоба.

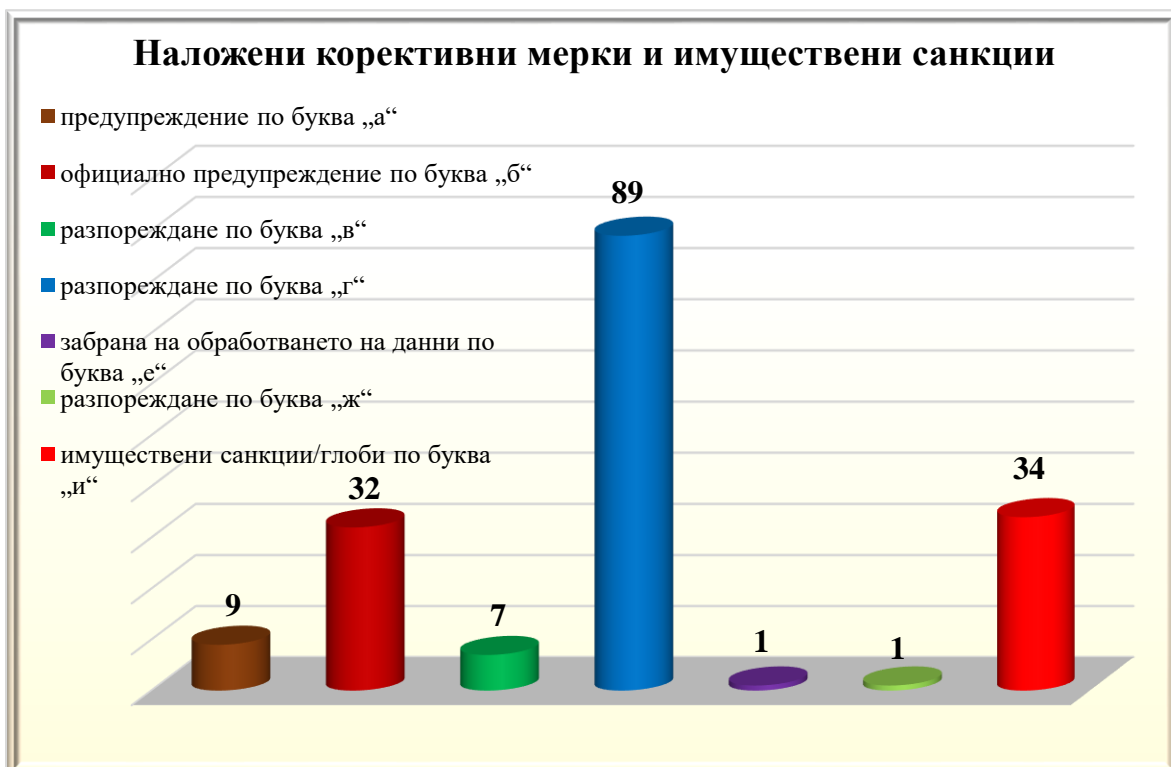
Наложените през 2022 г. глоби и имуществени санкции в производството по чл. 38 от ЗЗЛД са в общ размер на 247 500 лв., почти двойно повече от размера на санкциите, наложени през 2021 г. Санкциите варират от 500 лв. (за нарушение на чл. 32 от ОРЗД) до 35 000 лв. (за нарушение на чл. 6, §1 от ОРЗД). В процес на принудително събиране от НАП към 31.12.2022 г. са санкции, наложени с Решения на КЗЛД, в размер на 655 058 лв., като през 2022 г. е събрана сума в размер на 20 500 лв. През 2022 г. са платени глоби и

имуществени санкции в размер на 265 200 лева., а 56 000 лв. са в процес на събиране с покана за доброволно изпълнение.

Водещи за определяне на размера на наложените имуществени санкции/глоби остават естеството, тежестта и продължителността на нарушението, целта на съответното обработване, броят на засегнатите субекти на данни и степента на причинената им вреда, категориите лични данни, засегнати от нарушението, действията, предприети от администратора или обработващия лични данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни, предишни нарушения на санкционираното лице, както и дали нарушителят е физическо или юридическо лице, респективно микро-, малко или средно предприятие. Определящ за размера на санкциите е и приложимият материален закон.

Съотношението между упражнените корективни правомощия по чл. 58, §2 от ОРЗД е дадено в следната графика (фиг. 1):

- предупреждение по буква „а“ – 9 бр.;
- официално предупреждение по буква „б“ – 32 бр.;
- разпореждане по буква „в“ – 7 бр.;
- разпореждане по буква „г“ – 89 бр.;
- забрана на обработването на данни по буква „е“ – 1 бр.;
- разпореждане по буква „ж“ – 1 бр.;
- имуществени санкции/глоби по буква „и“ – 34 бр.

Фиг. 1

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията по жалби, разгледани през 2022 г. (392 бр.), са, както следва:

– по основателност на жалби – 225 решения. От тях за основателни са приети 143 жалби, а за неоснователни – 82;

– за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 1 решение;

– по недопустимост на жалби – 57 решения;

– по нередовност на жалби и искания – 74 решения;

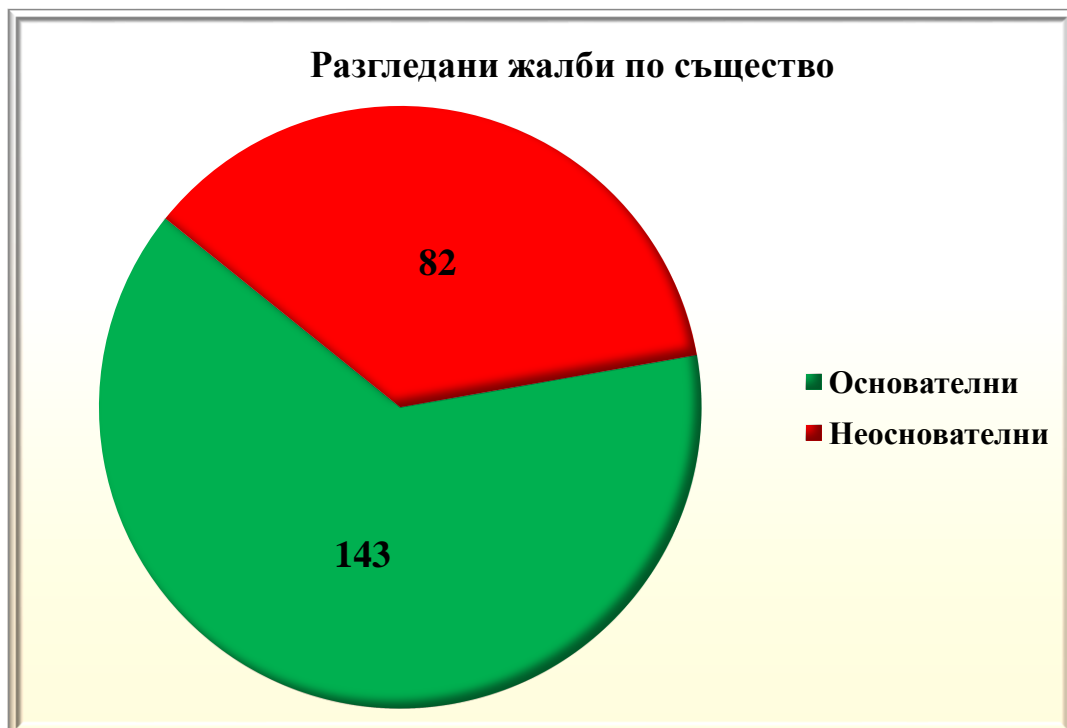
– очевидна неоснователност – 11 решения.

– оттеглените жалби са 24, с което КЗЛД на практика е била десезирана.

По 1 жалба, подадена от български граждани срещу администратор с основно място на установяване извън пределите на Република България, е стартирана процедура по международно сътрудничество с водещ малтийския надзорен орган.

В посочения период са подготвени 187 отговора с конкретни разяснения относно упражняване на права (вкл. правото на жалба), сроковете за произнасяне от страна на администраторите и възможността за сезиране на КЗЛД.

Съотношението между основателни – неоснователни жалби е дадено в следната графика (фиг. 2):

Фиг. 2

3. Специфични казуси и практика на КЗЛД.

Що се касае за специфични казуси по жалби, разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

3.1. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба, подадена от физическо лице, действащ народен представител, с изложени твърдения за неправомерно разпространение в ефира на национална медия на специална категория лични данни, свързани със здравословното му състояние, и по-конкретно, ваксинационния му статус, свързан с COVID-19, в това число дата и конкретен вид препарат, който е инжектиран на лицето. Жалбоподателят твърди, че данните са разпространение без негово съгласие.

От събраните по преписката доказателства се установява, а и между страните в производството не е спорно, че на 09.01.2022 г. в предаване, излъчено в ефира на национална медия, е представен журналистически материал – репортаж с последващ коментар на гост в студиото, който се отнася по темата за пандемията COVID-19 и въпросите за отношението към: 1) ваксинацията и ваксинираните срещу COVID-19; 2) предприетите от държавата противоепидемични мерки във връзка с пандемията COVID-19; 3) предстоящо въвеждане на ограничителни мерки за допускане в сградата на Народното събрание след представяне на т.нар. „Зелен сертификат“ и 4) предстоящ на 12.01.2022 г. протест срещу „Зеления сертификат“, организиран от парламентарно представената политическа партия.

Видно от съдържанието на репортажа е, че репортерът и автор на предаването съобщава, че жалбоподателят е ваксиниран срещу COVID-19, като са посочени дата на ваксинацията – 19 август 2021 г. и самият препарат. Изявлението е направено в кулоарите на Народното събрание в интервю със самия жалбоподател. Интервюто е от дата 07.01.2022 г. и е излъчено два дни по-късно в ефира на медията.

С оглед съдържанието, характера и периодичността на предаването, а и предвид неговото разпространяване и достъп Комисията намира за безспорно, че информацията е разпространена за журналистически цели във връзка с журналистическо разследване, разпространено в програмата на доставчика на медийни услуги.

В конкретния случай е безспорно, че субектът на данни е публична личност – депутат, и като такава се ползва с по-ниска степен на защита на личните му данни, но само и доколкото същите са относими и свързани с упражняваните от него функции на народен представител и позициите, които изразява като такъв и в това си качество към избирателите. Безспорно е, че личните данни за здравословното състояние на жалбоподателя, що се отнася до ваксинацията срещу COVID-19, са разпространени от медията без знанието и съгласието

на лицето. Липсват доказателства същите да са публично оповестени от жалбоподателя или здравните органи, но същото е неотнормимо, доколкото в конкретния случай разпоредбите на чл. 9 от ОРЗД са неприложими.

Събраните по преписката доказателства и изяснената фактическа обстановка водят до извода, че е налице преимуществен обществен интерес от оповестяване на информацията предвид правото на информираност на обществото и заявената и афиширана от жалбоподателя категорична позиция против ваксинацията срещу COVID-19 и зелените сертификати, която не кореспондира с действията на народния представител, който е ваксиниран към дата преди изказванията си като народен представител, въпреки че призовава и агитира лицата в противното, твърдейки, че ваксините „са експериментална течност“, която никога не би ползвал.

Информацията касае обществена фигура и е необходима за изпълнение на задача в обществен интерес, доколкото същият не би бил задоволен без оповестяване на тези данни. Журналистическият материал е подготвен и излъчен в ситуация на пандемия, в която приносът на медиите е представяне на трибуна за активно говорене и разискване на темата, активно търсене и изясняване на различни, включително противоречиви, мнения и позиции, представяне на аргументи на отделни групи в обществото, като акцентът е върху истината, разкриване и излагане на реална фактическа обстановка, като израз на правото на обществото да получава вярна, пълна и разбираема информация, която да му помогне да направи информирана и разумна преценка на база на конкретни факти и обстоятелства, а не на невярно поднесена информация.

Репортажът разкрива публично изразеното мнение и твърдение на жалбоподателя не в лично качество, а като народен представител с влияние и авторитет пред избирателите относно същността на пандемията и противопоставяне в качеството му на публична личност спрямо предприетите от държавата мерки за справяне с пандемията, но същевременно реализирайки личностно поведение, което е в разрез с изразеното публично противопоставяне. В тази връзка изнасянето на показ на противоречие между поведение и публично изразено мнение е предмет на упражняване на граждански контрол със средствата на масово осведомяване с цел информираност на обществото и дебат по безспорно обществено значима тема. И макар ОРЗД да е предназначен за защита на личните данни на физическите лица, то същият не може и не следва да се ползва за инструмент за манипулиране на обществото и прикриване на поведение, каквото безспорно е изказването на неистини от публична личност по въпроси, свързани с общественото здраве.

Комисията приема, че в конкретния случай при баланс между две конкуриращи се права в обстановка на пандемия данните за здравния статус на лицето са оповестени от

медията в съответствие с чл. 25 з от ЗЗЛД, доколкото са относими и свързани с гарантиране правото на информация на гражданите със степента на защита на личния живот на публичните фигури и влиянието им в обществото. Подобно на схващането на СЕМ Комисията приема, че журналистическият аудио-визуален материал има принос в развитието на публичния диалог за политиката в сферата на здравеопазването и отговорността на демократично избраните фигури пред техните избиратели, като в контекста на чл. 25з от ОРЗД се извършва в изпълнение на правото на информация на обществото до обществено значима информация.

В случая е налице засилен обществен интерес към информацията, съдържаща се в репортажа. Регламент 2016/679 дава засилена защита на физическите лица във връзка с обработването на личните данни, но и поддържа равновесие с другите основни права, в частност със свободата на изразяване и информация, така както тези права са предвидени в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и в Хартата на основните права на Европейския съюз. По изложените съображения предвид конкретната фактическа обстановка и качеството, което лицето има като публична личност, Комисията намира, че разпространяването на информация за здравния статус на лицето, касателно ваксинацията срещу COVID-19, е в обществен интерес и правото на общество да бъдат информирани.

Публикуването в конкретния случай на такава информация представлява неразделна част от задачата на медиите в демократичното общество, доколкото изнесената информация е вярна и провокирана, видно от репортажа, от невярната информация, която лицето представя. Действията на жалбоподателя и отправените от него призови против ваксинация и заявеното в конкретния репортаж, и не само там, твърдение, че никога не би си поставил тази „течност“, не съответства на фактическите действия на жалбоподателя и същите могат да въведат в заблуда обществото предвид качеството му на публична личност и въздействието, което има върху част от гражданите на Република България.

В тази връзка Комисията счита, че обработването е законосъобразно и в съответствие с чл. 25з, ал. 1 от ЗЗЛД и не е налице соченото от жалбоподателя нарушение предвид обстоятелството, че съгласието на лицето не е елемент от законосъобразността на обработването на лични данни за журналистически цели, а обработването се извършва за осъществяване на свободата на изразяване и правото на информация в едно демократично общество.

В хода на производство са установени нарушения в процеса на обработване на лични данни от лекар и лечебно заведение в качеството им на самостоятелни администратори на лични данни.

От събраните по преписката доказателства безспорно е установено, че посредством личен електронен подпис на лекар – ответна страна в производството, са достъпени данни за ваксинационния статус на жалбоподателя, а именно дата на регистриране на имунизацията, национален референтен номер на имунизацията, поредност на дозата, дата на следваща ваксина и наличие на сертификат. Каналът за достъп до данните е immuno.his.bg, входът в системата е осъществен чрез квалифициран електронен подпис след проверка дали съответният лекар притежава активна регистрация в Българския лекарски съюз. Безспорно установено е, че достъпът е осъществен от външен IP адрес на лечебното заведение, в което лекарят работи към датата на достъпа.

Достъпените данни безспорно са специална категория, свързана със здравословното състояние на лицето. По отношение на последните ОРЗД въвежда забрана за тяхното обработване (чл. 9, ал. 1 от ОРЗД), като допуска изрично и лимитативно посочени изключения (чл. 9, ал. 2 от ОРЗД). В конкретния случай по преписката липсват доказателства за наличието на което и да било от въведените от законодателя изключения, визирани в чл. 9, ал. 2, буква „а“ – „й“ по отношение на лекаря. Данните са достъпени без знанието и съгласието на лицето, като ответникът не е личен и/или лекуващ лекар на жалбоподателя, не е пациент на лечебното заведение, не е извършвал медицински прегледи или манипулации в лечебното заведение.

Събраните по преписката доказателства свидетелстват, че в резултат на груба небрежност, проявена от лекаря по отношение на съхранението и ползването на личния му електронен подпис, е осъществен неправомерен достъп до чувствителни лични данни за жалбоподателя, свързани с ваксинационния му статус. Отговорен за последното е администраторът на лични данни – съответният лекар, доколкото ползваният за достъп подпис е личен и отговорността за ползването и съхранението му също. Комисията приема, че в конкретния случай лекарят не е предприел подходящи мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че личните данни на жалбоподателя са обработени/достъпени в съответствие с ОРЗД. Не могат да се кредитират като относими и верни твърденията, че предоставянето на подписа за ползване от служител на администрацията на лечебното заведение е в изпълнение на вменено задължение на лекаря от страна на лечебното заведение, в което работи. На първо място, доказателства в тази насока липсват, твърденията са оспорени от лечебното заведение, което с категоричност сочи, че дружеството предоставя на всеки лекар съдействие при администриране на услуги, но при желание и инициатива от страна на лекаря, а не по задължение. Отделно от това дори и обратното да е вярно, то доколкото подписът е личен, администраторът на лични данни, в случая лекарят, е този, който следва да определя целите, начините и реда, по които

посредством електронния му подпис ще се обработват/достъпват лични данни. Още повече че посредством подписа се достъпва специфична категория лични данни, свързани със здравословното състояние, поради и което контролът и мерките, въведени от администратора, следва да са завишени. Такива в конкретния случай въобще липсват, поради което Комисията квалифицира допуснатото от страна на администратора – лекаря, нарушение по чл. 32, ал. 1 и 2 от ОРЗД. Факт е, че посредством електронния подпис не еднократно, а на две последователни дати са достъпени неправомерно и без основание чувствителни лични данни на жалбоподателя в електронна среда от IP адрес на лечебното заведение, в което лекарят работи, което доказва, че липсва текущ контрол от страна на администратора, като освен текущ липсва и последващ контрол от лекаря относно достъпа, който твърди, че е узнал за нарушението едва след уведомяването от страна на КЗЛД за съответното административно производство, т.е. месеци след извършването му.

Комисията приема, че твърдението, че друго лице е злоупотребило и неправомерно достъпило личните данни, ползвайки електронния подпис на лекаря, дори и основателно, въпреки че по преписката липсват такива доказателства, не може да санира нарушението, доколкото е вменено в отговорност на администратора (чл. 32, ал. 1 и 2 от ОРЗД) да прилага мерки, подходящи, за да не допуска неправомерно обработване на лични данни, като има предвид обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата на физическите лица. Мерки в случая въобще липсват, обстоятелство, което потвърждава и процесуалният представител на лекаря, който заявява, че доверителят му не ползва подписа си, респективно не регулира осъществявания чрез него достъп до immuno.his.bg – огромна база данни с чувствителни лични данни, достъпът до която е регулиран и ограничен, предоставен чрез квалифициран електронен подпис, след проверка дали съответният лекар притежава активна регистрация в Българския лекарски съюз. Комисията приема за безспорно е, че лекарят не е организиран съхранението на подписа, който е вход за базата данни, съдържаща информация за здравословното състояние на лицата, респективно не е създал, нито пък прилага подходящи технически и организационни мерки, не е извършил преценка, не е оценил рисковете, свързани с ползването на подписа и достъпването на тази специална категория лични данни.

Предвид констатираното нарушение на лекаря в качеството му на администратор на лични данни е наложена глоба в размер на 500 лв.

Събраните по преписката доказателства свидетелстват и за допуснатото от лечебното заведение нарушение на чл. 32 от ОРЗД касателно практиките в лечебното заведение за допускане ползване на електронни подписи на лекари за обработване на чувствителни лични данни, свързани със здравето, включително достъп до такива. Безспорно лечебното

заведение, като отделен администратор на лични данни, към датата на нарушението – януари 2022 г., не е създадо подходящи технически и организационни мерки за обработване на чувствителни лични данни от страна на администрацията на лечебното заведение или създадените такива не са в състояние да гарантират и докажат, че обработването се извършва в съответствие с ОРЗД, още повече че липсват обучение и контрол относно процедурата, макар и формално неразписана, която, явно от доказателства, се е наложила като нерегламентирана и нерегулирана практика, като е безспорно, че за неправомерния достъп е използвана инфраструктурата/IP адресът на лечебното заведение, което не е създадо подходящ контролен механизъм. След образуване на съответното производство пред КЗЛД лечебното заведение е „предприело действия по коригиране на начина на работа в дружеството“ и е изготвена програма за обучение и инструктаж на всички служители на дружеството относно приложението на ОРЗД и нововъведените от лечебното заведение правила, като част от промените касаят ползването на електронни подписи. Въведените допълнителни мерки не могат да санират бездействието от страна на здравното заведение, което с пасивното си поведение е допринесло за допуснатото нарушение, но са основание за налагане на корективна мярка по чл. 58, §2, буква „б“ от ОРЗД – официално предупреждение на дружеството предвид обстоятелството, че макар и на по-късен етап, мерките са преразгледани и актуализирани в съответствие със задължението му по чл. 24, ал. 1 от ОРЗД.

Решението на КЗЛД не е обжалвано и е влязло в законна сила, а наложената глоба е платена доброволно.

3.2. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба, подадена срещу кредитна институция – банка, с изложени твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя за целите на директен маркетинг след прекратени договорни отношения.

Няма спор по фактите. Жалбоподателят е бил клиент на банката по-малко от два месеца, в периода 17.09.2021 г. до 05.11.2021 г. По негова инициатива между страните на 17.09.2021 г. е сключен договор за разкриване на разплащателна сметка в банката. Лицето доброволно е предоставило личните си данни за целите на договора, в това число електронен адрес, посочен в попълнен от жалбоподателя въпросник за идентификация на клиент физическо лице при откриване на сметката. На 05.11.2021 г. сметката е закрыта по инициатива на жалбоподателя и след тази дата същият не е клиент на банката. Отправено от жалбоподателя до банката заявление за изтриване на лични данни от дата 05.11.2021 г. е оставено без уважение, като в отговор на заявлението администраторът информира

жалбоподателя, че данните му „ще бъдат обработвани за ограничени цели в изпълнение на законовите изисквания“ с уточнението, че банката е възприела като общ срок за обработване – съхранение на лични данни на клиентите си, 10 години, считано от датата на прекратяване на отношенията с банката. В отговора изрично е посочено, че „за оставащия период от време банката ще ограничи обработването на личните данни само за посочената цел и на посоченото правно основание“.

Безспорно установено е обаче, че на 06.12.2021 г., месец след прекратяване на взаимоотношенията между страните, закриване на банковата сметка и след като жалбоподателят вече не е клиент на банката, дружеството е обработило личните му данни за целите на директен маркетинг въпреки отговора до лицето от 19.11.2021 г., че обработването на личните му данни ще бъде ограничено. До жалбоподателя на посочения от него имейл адрес е изпратено предложение за потребителски кредит, предлаган от дружеството „изцяло дигитално“.

Съобщението е персонализирано и, видно от съдържанието му, има характера на директен маркетинг – предлагане на стоки и услуги, в конкретния случай предлагани от банката кредитни услуги. Съобщението е част от кампания на банката, проведена за периода 02.12.2021 – 10.12.2021 г., с включени по данни на ответника 107 636 клиенти, при изрично определение от банката условия, едно от които е адресатите на съобщенията да са клиенти на банката. Въпреки въведените от банката критерии към датата на изпращане на съобщението до жалбоподателя той не е клиент на банката, респективно не следва да е адресат на предложението, обстоятелство, което се потвърждава и от банката в становище до КЗЛД при направени вътрешна проверка.

Комисията приема, че към датата на обработване на данните за банката липсва основание за обработване на личните му данни за целите на конкретната кампания, още повече че лицето не отговаря на изрично зададените от банката критерии. Обработването на личните данни на жалбоподателя за конкретната цел не се извършва в съответствие с ОРЗД. Причина за последното са въведени от банката технически и организационни мерки – приложен допълнителен контролен механизъм, който променя по-късно статусите на клиентите, закрили сметките си необичайно бързо след извършване на няколко трансакции по тях, а именно за тези от тях, които са били в отношения с банката за период, по-кратък от три месеца. Този механизъм, който по мнение на банката е въведен и свързан с евентуална необходимост от последващ мониторинг на клиентското поведение непосредствено след закриването на сметките и прекратяването на отношенията с цел подпомагане за изпълнението на задълженията на банката по противодействие изпирането на пари, обаче от гледна точка на ОРЗД се явява неподходяща мярка по отношение на

обработването на лични данни на лица, които не са клиенти на банката, без значение от продължителността на договорните им отношения с банката. Поради въведената функционалност, в резултат на която статусът на клиента не е променен от „активен“ на „неактивен“ повече от месец след прекратяване на правоотношенията с банката, личните му данни са обработени от дружеството за целите на директния маркетинг в нарушение на ОРЗД.

Комисията приема, че въведените от администратора мерки не са подходящи и в състояние да гарантират и да докажат, че обработването се извършва в съответствие с ОРЗД, каквото е задължението на администратора по смисъла на чл. 24 от ОРЗД. Дори напротив, именно в резултат на мерките е допуснато констатираното и от банката нарушение – допуснатата грешка при изпращане на съобщението, респективно обработване на личните данни на жалбоподателя за целите на директния маркетинг, без той да е клиент на банката и адресат на кампанията.

След сезиране на КЗЛД със случая мерките са преразгледани и актуализирани и към 12.10.2022 г. са предприети стъпки за имплементиране на технологичното решение, чрез което статусът на клиентите, прекратили отношенията си с банката, да се маркира от „активен“ на „неактивен“ незабавно след закриване на сметка в дружеството, независимо колко дълго дадено лице е продължило да бъде клиент на банката.

Издадено е официално предупреждение по чл. 58, §2, буква „б“ от ОРЗД на администратора.

Решението не е обжалвано и е влязло в законна сила.

3.3. Комисията е сезирана с три жалби, подадени от различни физически лица, срещу един и същ администратор на лични данни – политическа партия, с изложени идентични твърдения – неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателите чрез включването им в списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политическия субект за участие в проведените на 04.04.2021 г. избори за народни представители. Жалбите са обединени за разглеждането в едно общо административно производство с оглед обстоятелството, че правата и задълженията на страните произтичат от еднакво фактическо състояние, подадени са срещу едно и също лице и са от компетентността на един и същ административен орган – КЗЛД.

С оглед застъпените в административния процес принципи на равенство на страните и истинност политическата партия е информирана за подадените жалби, указана ѝ е възможността да ангажира писмено становище по изложените в жалбите твърдения. Изискани са относими по случая доказателства за законосъобразно обработване на личните

данни на жалбоподателите, заверено копие на вътрешни правила и/или политика за защита на личните данни относно обработването на лични данни от политическа партия в изборния процес, предприети технически и организационни мерки за защита на личните данни, инструкция, заповед или друг акт за обучение на представителите на партията за събиране на лични данни в изборния процес, а също и информация и резултати от извършените по случая вътрешни проверки, ако такива са възложени.

Липсва активно участие на политическия субект в производството, изисканите доказателства не са представени. В хода на производството е изразено лаконично становище без приложени доказателства, в което се посочва, че списъците с лица, подкрепящи регистрацията на партията в изборния процес, се събират и обработват от членове на партията без нарочното им упълномощаване за целта. Уточнено е, че след като данните са предадени в ЦИК, „са унищожени на шредер и компютър“. Твърди се, че партията е обучила всичките си членове за обработване на лични данни и същите са запознати с ОРЗД.

С оглед изясняване на случая от правна и фактическа страна е допуснато извършването на почеркови експертизи на подписите, положени в представения в ЦИК списък на избирателите, подкрепящи регистрацията на политическата партия за участие в проведените на 04.04.2021 г. избори за народни представители. Жалбоподателите са предоставили сравнителен материал за изследване. Изготвени са графически експертизи от НИК-МВР със заключения, че подписите, обект на експертизите, не са положени от жалбоподателите. Експертизите не са оспорени.

Въз основа на събраните по преписката доказателства Комисията приема, че твърденията на жалбоподателите за незаконосъобразно обработване на данните им от политическата партия за регистрацията на политическия субект за участие в проведените на 04.04.2021 г. избори са основателни. Заключениета на приетите по административното производство експертизи, че подписите, обект на експертизите, не са положени от жалбоподателите, свидетелстват, че обработването на личните данни на жалбоподателите е извършено без тяхно съгласие – конкретно и информирано волеизявление по смисъла на чл. 4, §11 от Регламента.

В конкретния случай не е налице и нито едно от останалите условия, посочени в чл. 6, §1 от Регламента, като доказателства в обратен смисъл не са ангажирани, нито пък такива се твърдят от ответната страна. Въпреки предоставената на ответната страна правна възможност и указанията, свързани с разпределяне на доказателствената тежест в процеса, администраторът не е ангажирал доказателства за наличието на условие за законосъобразност на обработване на лични данни на жалбоподателите за конкретната цел.

Липсват доказателствата, които да обосноват приложимостта на чл. 6, §1, буква „б“ от ОРЗД – наличие на сключен между страните договор, за изпълнението на който да е необходимо обработване на лични данни на жалбоподателите от страна на политическата партия или за предприемане на стъпки по искане на субекта на данни преди сключване на договора. Основанията по чл. 6, §1, буква „г“ и „д“ от ОРЗД са неотнормими – приложими са в други, различни и несъвместими с настоящата, хипотези, касаещи обработване на лични данни за защита на жизненоважни интереси, свързани с живота и здравето на субекта на данни, изпълнение на задача от обществен интерес, както и при упражняването на официални правомощия, каквито не са делегирани на политическите партии.

Неприложима е хипотезата на чл. 6, §1, буква „е“ от Регламента – интересите на администратора не са преимуществен пред интереса на засегнатото физическо лице, чиито данни са включени в представения в ЦИК списък без негово съгласие, като е безспорно, че последният е приоритетен пред интереса на политическия субект за участие в изборите. Законово задължение за обработване от страна на администратора също липсва, доколкото участието на политическите партии в изборния процес е една правна възможност, при реализирането на която следва да бъдат съобразени нормативно установените правила, в частност тези в сферата на защита на личните данни съгласно нормата на чл. 133, ал. 4 от Изборния кодекс.

Обработването на лични данни в изборния процес е допустимо и строго регламентирано. В Изборния кодекс се съдържат конкретни правила по отношение обработването на лични данни в изборния процес по отношение целите на обработване, категориите лични данни и др. В тази връзка и макар данните на жалбоподателя да са обработени в законоустановена процедура, то изпълнението на нормативно установеното задължение, респективно реализиране на законните интереси на администратора на лични данни, в случая политическата партия, възникват само ако лицето, чиито лични данни фигурират в списъка на гласоподавателите, подкрепящи регистрацията на партията за участие в изборите, е дало съгласието си за тази подкрепа. Когато обаче последната предпоставка не е налице, съответният политически субект не може да си служи с личните данни на лицето, за да реализира законните си интереси по участие в изборния процес. В тази насока са и приетите от ЦИК и КЗЛД съвместни указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес. В документа, публикуван на 12.02.2021 г., достъпен и на сайта на КЗЛД на адрес <https://www.cdpd.bg/?p=element&aid=1199>, са дадени подробни разяснения относно правната рамка за защита на личните данни, както и относно правата и задълженията на всички участници в изборния процес – политически партии, коалиции от партии, инициативни комитети, кандидати, представители, застъпници,

наблюдатели, представители на средствата за масово осведомяване и изборителни комисии, в различните видове избори. Указанията имат за цел да улеснят участниците в изборния процес и да предотвратят допускането на нарушения.

По изложените съображения и събраните по преписката доказателства се налага изводът, че личните данни на жалбоподателите са обработени, чрез включването им в предоставен в ЦИК списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политическия субект за участие в изборите за народни представители, проведени в Република България на 04.04.2021 г., в нарушение на чл. 6, §1 от ОРЗД, без да е налице нито едно от посочените в разпоредбата условия, като са нарушени правата на лицето, сезирало КЗЛД.

ОРЗД и ЗЗЛД вменява в задължение на администратора да обработва лични данни законосъобразно, като не допуска с риск от носене на административнонаказателна отговорност злоупотреба с лични данни, още по-малко допуска възможността в списъците, попълвани пред лица от партията и ползвани от партията за участие в изборния процес, да се вписват чужди лични данни. В контекста на жалбите и изборния процес тази отговорност включва безспорно идентифициране на лицето, което вписва данните, като лицето, пред което същите са положени, удостоверява с подписа си, положен под списъка, че данните са вписани пред него и от лицето, за което се отнасят. Законово основание и механизъм за проверка верността на вписаните данни и самоличността на лицето не липсват. Допустими и незабранени от закона са например легитимация с документ за самоличност или друг документ със снимка на лицето и три имена, който да се предостави само за справка на лицето, пред което се полагат подписите, с оглед удостоверяване на самоличността на избирателя. Безспорно начините за проверка на самоличността на лицата следва да намерят израз в конкретни указания, заповед или друг акт на администратора в израз на задължението му за въвеждане на организационни мерки по смисъла на чл. 24 от ОРЗД, като взема предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с ОРЗД. В конкретния случай следва да се приеме, че такива мерки, правила и контрол, касаещи събирането на лични данни и тяхната употреба в изборния процес, липсват, доколкото въпреки конкретно отправено до администратора искане същият не предоставя вътрешни правила и/или политика за защита на личните данни относно обработването на лични данни от политическа партия в изборния процес, предприети технически и организационни мерки за защита на личните данни, инструкция, заповед или друг акт за обучение на представителите на партията за събиране на лични данни в изборния процес. Събраните по преписката доказателства свидетелстват и за допуснато от администратора

нарушение на чл. 24 от ОРЗД, както и нарушение на „принципа на отчетност“ по чл. 5, §2 от ОРЗД, доколкото администраторът не е в състояние да докаже обработване на личните данни в съответствие с принципите, посочени в ОРЗД, в условията на предприети от него мерки – обучения, инструктажи, разписани вътрешни правила, заповеди и т.н. За контрол, предварителен и последващ, от страна на администратора също липсват доказателства, доколкото от политическата партия изрично са изискани, но не са предоставени информация и резултати от извършена по случая вътрешна проверка, нито пък информация, че такава е възложена, за да се установят причините, пропуските, довели до нарушението по чл. 6, §1 от ОРЗД.

Предвид констатираното нарушение на чл. 24 от ОРЗД и чл. 5, §2 от ОРЗД на политическата партия е издадено разпореждане в срок от три месеца да предприеме технически и организационни мерки за защита на личните данни, в това число извършване на обучение, включително непосредствено преди всеки избор, на представителите на партията, участващи в процеса за събиране на лични данни в изборния процес; да представи политика за защита на личните данни, съответстваща на регламента, в която следва да бъдат ясно разписани правилата за събиране и обработване на лични данни, включително в подписки за подкрепа на политическия субект за регистрация в изборния процес, както и при събиране на лични данни на лица, подкрепящи регистрацията на партията за участие в референдуми, и да въведе механизъм за текущ и последващ контрол и отчетност при обработването на личните данни.

За обработване на личните данни на жалбоподателите в нарушение на чл. 6, §1 от Регламент ЕС 2016/679 е наложена имуществена санкция в размер на 25 000 лв.

Решението не е влязло в сила.

Следва да се отбележи, че на същия администратор за същото нарушение на чл. 6, §1 от ОРЗД е наложена санкция в размер на 35 000 лв. за констатирано неправомерно обработване на личните данни на две лица, сезирали КЗЛД, чрез включването им в списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политическия субект за участие в проведените на 14.11.2021 г. избори за президент и вицепрезидент на Република България и Народно събрание. Жалбоподателите твърдят, че са установили нарушението след извършени справки по електронен път в ЦИК, копие от които прилагат. Декларират, че не са се подписвали в подкрепа на регистрацията на политическия субект и не са давали съгласието си за обработване на личните им данни за конкретната цел, обстоятелства, които са установени в хода на производството и извършени графически експертизи.

Утежняващо обстоятелство при определяне на размера на санкцията е фактът, че личните данни на един от жалбоподателите за пореден път са обработени

незаконосъобразно от политическата партия във връзка с участието ѝ в изборния процес. През 2017 г. жалбоподателят е сезирал КЗЛД с жалба за злоупотреба с личните му данни от политическа партия за регистрация на политическата партия за участие в проведените през 2017 г. избори за Народно събрание. Назначена по случая експертиза е установила, че положеният в списъка на избиратели подпис не е положен от лицето, сезирало КЗЛД, и жалбата е приета от КЗЛД за основателна, а партията е санкционирана с влязло в сила решение с наложена имуществена санкция в размер на 10 000 лв. Констатирано е нарушение на правата на жалбоподателя от страна на партията и по отношение на проведените на 04.04.2021 г. избори, за което на партията е наложена санкция в размер на 25 000 лв. Предвид горното е безспорно, че извършеното от политическата партия нарушение е трето поред по отношение на конкретното лице, сезирало КЗЛД, поради което е сезирана прокуратурата.

3.4. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба с твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя от спедиторска компания.

Жалбоподателят получава известие, изпратено му на 09.09.2021 г., с което е уведомен, че на негово име е съставен акт за административно нарушение, извършено във Федерална република Германия, за правонарушение, осъществено на 15.09.2020 г. в 01:08 часа, представляващо ползването на път А3 гр. Зинцинг, посока гр. Нитендорф – ФРГ от МПС, за което се дължи пътна такса в размер на €55, без да е била заплатена същата.

Жалбоподателят сочи, че през въпросния период, в който се твърди осъществяване на нарушението (15.09.2020 г.), е бил във временна неработоспособност поради заболяване. Освен това, считано от 01.10.2020 г., е освободен от заеманата работна длъжност в компанията.

Ответникът представя информация и сведения, в които не отрича обстоятелството, че за въпросното нарушение служителят е бил в болничен, и допълва, че превозното средство, с което е осъществено нарушението, още към 23.07.2020 г. вече е било предоставено за ползване от друга спедиторска компания по силата на сключено споразумение между двете компании.

В конкретика от ответното дружество сочат, че при тях е постъпил електронният фиш от компетентните органи на ФР Германия за нарушението от 15.09.2020 г. Тъй като нарушителят е юридическо лице (ползвателят на камиона), във фиша е предоставена възможност да бъде посочено конкретното физическо лице, което е управлявало МПС-то към датата на нарушението. Видно от приложените доказателства, дружеството е било

уведомено за нарушението първоначално на 11.01.2021 г., след това на 14.04.2021 г. (с приложена снимка за нарушението) и отново на 09.06.2021 г.. Служител на администратора е възприел погрешно информацията от фиша за санкция, като е предоставил информация на германския орган, че отговорен за нарушението е жалбоподателят. Жалбоподателят е управлявал МПС-то на 15.07.2020 г., поради което администраторът счита, че се касае за неволна техническа грешка.

Разглежданата по същество жалба е приета за основателна от КЗЛД.

От събраните в хода на производството е установено, че жалбоподателят е бил във временна неработоспособност за срок от 30 дни, от 01.09.2020 г. до 30.09.2020 г., отразена в болничен лист.

До 23.07.2020 г. МПС-то е стопанисвано от ответното дружество администратор, като след тази дата по силата на споразумение същият преминава под управлението на лизингодателя и друго дружество. Тоест към 15.09.2020 г. камионът вече не е бил ползван от ответника.

На 11.01.2021 г., повторно на 14.04.2021 г. и отново на 09.06.2021 г. администраторът е бил уведомен за нарушението, съответно в тази връзка негов служител на 29.06.2021 г. изпраща на „Федерална служба за превоз на стоки“, ФРГ, личните данни на жалбоподателя в обем: три имена, точен адрес, дата и място на раждане, посочвайки го за физическия нарушител на Федералния закон за задължителните такси за магистрала и главни пътища (BFStrMG) за осъществено административно нарушение на 15.09.2020 г. с товарен камион.

По административната преписка не са предоставени доказателства за обстоятелството, че жалбоподателят е бил запознат с получените от бившия му работодател сведения за извършено нарушение на 15.09.2020 г., за което дружеството е счело, че той е физическият извършител на нарушението. Не са представени доказателства от администратора за извършена вътрешна проверка от негова страна, за установяване на лицето, управлявало служебния камион на 15.09.2020 г. Възможността да бъде ангажирана дисциплинарната отговорност на субекта на данните е преклудирана с прекратяване на трудовото правоотношение на 01.10.2020 г. Писмото, с което Федералната служба за превоз на стоки гр. Кьолн – ФРГ, информира първоначално дружеството за нарушението, е от 11.01.2021 г. (видно от представения преводен документ), т.е. след прекратяване на правоотношението с жалбоподателя.

Личните данни на жалбоподателя са предоставени на Федералната служба за превоз на стоки гр. Кьолн – ФРГ, на 29.06.2021 г., т.е. повече от шест месеца след прекратяване на правоотношението с работодателя и след получени 3 известия от германската служба за

въпросното нарушение. Администраторът не е предприел последващи действия след установяване на фактичката обстановка да бъдат премахнати данните на жалбоподателя, който продължава да се води в информационните масиви за нарушител на Федералната служба за превоз на стоки гр. Кьолн – ФРГ, т.е. впоследствие евентуално друго нарушение на жалбоподателя би могло да бъде възприето като рецидив и лицето да бъде санкционирано по-строго от закона, без реално той да е такъв нарушител.

Горното, както и обстоятелствата, че камионът, считано от 23.07.2020 г., е преминал в разпореждане на друго дружество, а жалбоподателят е бил в болничен, които обстоятелства са били безспорно известни на администратора, обуславят извода за извършено нарушение на принципите, посочени в чл. 5, §1, б. „а“ и „б“ във връзка с чл. 6, §1 от ОРЗД, за обработване на личните данни по законосъобразен, прозрачен и добросъвестен начин от администратора, които да не се обработват по начин, несъвместим с тези цели.

Изхождайки от критериите по чл. 83, §2 от ОРЗД за имущественото състояние на администратора (същото не попада в категорията малки и средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия), Комисията за защита на личните данни определя размер на имуществената санкция от 10 000,00 лв. (десет хиляди лева) за администратора, като същият се явява справедлив, обоснован и възпиращ.

Решението не е влязло в сила.

4. Консултации на субекти на лични данни.

В изпълнение на тази цел през отчетния период КЗЛД продължава утвърждаването на единни стандарти за прилагане на правната рамка за защита на личните данни (считано от 25 май 2018 г.) от администраторите в публичния и частния сектор. Комисията поддържа и развива своята практика в контекста на насоките и указанията на Европейския комитет по защита на данните, като през 2022 г. е предоставила множество формални писмени (660 бр.) и неформални устни консултации на граждани и администратори (7837 бр.) по въпроси, свързани с обработването на лични данни и тяхната защита, в т.ч. както под формата на официални становища, така и отговори/разяснения на конкретни запитвания по принципни въпроси от областта на защитата на личните данни с цел унифициране на практиката в национален план.

За поредна година преобладават въпросите, свързани със законосъобразното извършване на видеонаблюдение и обработването на лични данни по реда на Закона за управление на етажната собственост. Все по-често постъпват запитвания относно упражняването на право на достъп до лични данни и разликата с правото на достъп до

официални документи. Въпреки това прави впечатление, че нараства информираността на субектите на данни по отношение на правата, с които разполагат по ОРЗД.

Съществен дял от предоставените консултации на граждани се извършва на специализирания за тази цел телефон на КЗЛД. Ежедневно се получават множество запитвания, като предимството на този канал за получаване на консултация е в неговата бързина и непосредствена връзка с експерт от надзорния орган. Поради тази причина нараства и неговата популярност сред гражданите за получаването на незабавен отговор по различни въпроси в областта на защитата на данните, прилагането на ОРЗД, начините за подаване на жалба или сигнал, както и все още възникващите въпроси относно регистрацията на администраторите на лични данни и т.н. За по-сложните въпроси, получени по телефон, както и с цел изясняване на фактичката обстановка при усложнени случаи, субектите на данни се насочват към подаване на писмени запитвания.

През годината КЗЛД получава множество запитвания в контекста на една от най-обсъжданите теми в областта на обработването на лични данни – видеонаблюдението. Както и досега, казусите, свързани с видеонаблюдение, са в три основни групи: видеонаблюдение, осъществявано в жилищни сгради в режим на етажна собственост; видеонаблюдение на имоти в режим на съсобственост; видеонаблюдение между съседи, обитаващи съседни имоти; видеонаблюдение на работното място.

В отговор на запитване относно възможността работодател да прави аудиозапис, чрез средствата за видеонаблюдение, с цел наблюдение на спазването на работното време и трудовия процес КЗЛД изяснява, че биометричните данни (каквито именно са гласовите данни) представляват специална категория данни, обработването на които е забранено, освен ако е приложима една от хипотезите на чл. 9, §2 от ОРЗД. Когато става въпрос за обработване на специални категории лични данни, общите условия за допустимост на обработването по чл. 6, §1 не намират приложение. Обработването на лични данни трябва да се ограничава само до данни, които са от решаващо значение за постигането на съответната цел и без които нейното реализиране е невъзможно. Принципът за свеждане на данните до минимум налага на администратора да обработва минимум лични данни, които са необходими за постигане на целите му. Събирането на данни над минималното е непропорционално и прекомерно, поради което се счита за недопустимо. Съгласно трайната практика на КЗЛД събирането на лични данни на служители от работодател, представляващи биометрични данни, за целите на отчитане на работното време и контрол по спазване на трудовата дисциплина е прекомерно и непропорционално.

В същия контекст са и традиционно получаваните в КЗЛД запитвания дали е законосъобразно обработването от работодател на биометрични данни на

служители/работници, в частност пръстови отпечатащи и/или лицево разпознаване, с цел отчитане на работното време и контрол по спазване на трудовата дисциплина. Позицията на КЗЛД, както и в по-горе описания случай, е, че събирането на лични данни на служители от работодател, представляващи биометрични данни, за целите на отчитане на работното време и контрол по спазване на трудовата дисциплина е прекомерно и непропорционално.

През отчетния период в КЗЛД е получено и запитване относно законосъобразното обработване на лични данни при туристическо настаняване, формата на събиране на данните и възможността за отказ от клиента за предоставяне на подробни данни. В отговор на запитването КЗЛД посочва, че законодателят е въвел правни задължения в Закона за туризма и Закона за гражданската регистрация спрямо лицата, извършващи хотелиерство, да събират лични данни за гостите при тяхното настаняване, което от своя страна кореспондира с регламентираното в чл. 6, §1, б. „в“ от ОРЗД условие за законосъобразно обработване на лични данни. Относно възможността за клиента да откаже да предостави лични данни следва да се отбележи чл. 213, ал. 3 от Закона за туризма, който има санкционен характер спрямо хотелиер, който не води регистър съгласно изискванията на чл. 116, следователно за събирането на лични данни в тези случаи не се изисква съгласието на субектите на данни, т.е. при непредоставяне на данни хотелиерът следва да откаже настаняването, доколкото в противен случай би нарушил изискванията на закона.

Друго запитване през 2022 г. е относно възможността финансова институция да съхранява данни на лица, които не са нейни клиенти, при положение че въпросните данни са получени от различни независими едни от други лица и институции въз основа на основанието по чл. 6, §1, б. „е“. В отговора си КЗЛД уточнява, че легитимният интерес за разлика от другите условия за законосъобразно обработване на лични данни, уредени в чл. 6 §1, от ОРЗД, не придава автоматично законосъобразност на действията на администратора. При него не съществува презумпцията за законосъобразност, а е необходимо да се намери баланс между законния (легитимен) интерес на администратора и интереса или основните права и свободи на физическото лице, за което се отнасят данните. Дали ще е налице този баланс, зависи от изводите, които ще бъдат направени, след като се извърши тестът за баланс между легитимните интереси на администратора и правата и свободите на субекта на данни. Комисията посочва, че под понятието „легитимен интерес“ Работната група по чл. 29 (заменена през 2018 г. с Европейския комитет по защита на данните) разбира интерес, който е в съответствие със закона.

През отчетната 2022 г. КЗЛД получава и запитване по отношение на упражняването на правото на изтриване на информация, дадена във връзка със сключване на договор за потребителски кредит – закупуване на техника на изплащане. В конкретния казус не се е

стигнало до подписване на договора за кредит, тъй като лицето се е уплашило от обема лични данни, които предоставя, и е поискало данните му да бъдат заличени от банката, която на свой ред е отказала. В отговора на запитването КЗЛД посочва, че независимо дали се е стигнало до сключването на договор, още със започването на преговорните отношения между страните се установява правнорелевантна връзка, или т.нар. преддоговорни отношения. Информацията, която е предоставена, съставлява част от преддоговорните отношения и съответно е обработена законосъобразно от банката съгласно чл. 6, §1, б. „б“ от ОРЗД. Независимо от наличието на законово основание за обработването на данните от банката, същата в качеството ѝ на администратор трябва да спазва принципите за защита на личните данни, един от които е ограничаване на съхранението на данните за период, не по-дълъг от необходимото за изпълняване на целите по обработването.

През 2022 г. в КЗЛД постъпва и писмо от физическо лице във връзка с организацията при работа с квалифициран електронен подпис в болнично заведение и предвиждането на подходящи мерки, които да ограничат достъпа с оглед недопускане на злоупотреби и изтичане на лични данни. Във връзка с това КЗЛД посочва, че болничното заведение, като администратор на лични данни, следва да организира достъпа и употребата на КЕП на всеки служител по начин, непозволяващ употреба на КЕП и парола от лице, различно от това, на което са издадени последните. Тези мерки следва да се въведат от администратора с вътрешни правила или процедури, които да гарантират отчетността на администратора по смисъла на чл. 24 от Регламент (ЕС) 2016/679. От друга страна, се отбелязва, че физическото лице, на което е издаден електронният подпис, носи лична отговорност за съхранението и използването му.

През годината са получени множество запитвания дали копирането на личен документ от кредитна или финансова институция е законосъобразно. В отговорите си КЗЛД съгласно трайната си практика разяснява, че банковите и финансовите институции са администратори на лични данни и като такива следва стриктно да спазват законовите разпоредби за защита на личните данни, като същите обработват събраните от клиентите им лични данни на основание спазване на законово задължение съгласно чл. 6, т. 1, б. „в“ от ОРЗД. В качеството си на кредитни и финансови институции същите са задължени субекти по Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) и са длъжни да извършват комплексни проверки на клиентите си. Един от компонентите на комплексната проверка съгласно чл. 10 от ЗМИП са идентифициране на клиенти и проверка на тяхната идентификация въз основа на документи, данни или информация, получени от надеждни и независими източници. Идентифицирането съгласно чл. 53, ал. 1 от ЗМИП се извършва чрез представяне на официален документ за самоличност и снемане на копие от него.

Комисията получава и множество запитвания по отношение на възможността за упражняването на правото на изтриване на лични данни, обработвани от финансови институции. В своите отговори КЗЛД посочва, че в качеството им на финансови институции същите отново се явяват задължени субекти по редица закони, сред които ЗМИП, Закона за кредитните институции, Закона за платежните услуги и платежните системи, Наредба №26 от 23 април 2009 г. за финансовите институции, Закона за счетоводството и други. В чл. 15, ал. 4 от Наредба №26 от 23 април 2009 г. за финансовите институции е посочено, че финансовите институции трябва да съхраняват най-малко 5 години цялата счетоводна и друга информация и документи относно осъществяваната от тях дейност, включително по сключените договори. Съгласно чл. 67, ал. 1 от ЗМИП, доколкото горепосочените дружества са задължени субекти по ЗМИП (чл. 4, ал. 1, т. 3), същите са задължени да съхраняват за срок 5 години всички събрани и изготвени по реда на ЗМИП и правилника за прилагането му документи, данни и информация. КЗЛД подчертава, че администраторът е задължен да изтрие обработваните от него данни само при наличие на поне едно от основанията по чл. 17, §1 от ОРЗД. В случая, доколкото администраторите са финансови институции, за тях съществува законово задължение да обработват личните данни на субекта за определените в закон срокове.

В рамките на 2022 г. КЗЛД е сезирана и със запитване относно начина, по който субектът на данни може да се сдобие с копие от амбулаторен лист от работодателя си. В своя отговор КЗЛД уточнява, че Службите по трудова медицина (СТМ) могат да се създават от работодателите самостоятелно или съвместно с други работодатели, както и от юридически или физически лица, регистрирани по Търговския закон, по Закона за кооперациите или по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за обслужване на работещи лица. Лечебните заведения също могат да създават служби по трудова медицина, ако са учредени като самостоятелни юридически лица (чл. 25, ал. 4 от ЗЗБУТ). Като в зависимост от лицето, което осъществява функциите на Служба по трудова медицина редът за получаване на здравната информация се различава. Ако това е лечебно заведение, режимът е по чл. 28б от Закона за здравето, а в случай че СТМ е създадена от работодателя или от друго юридическо или физическо лице, ОРЗД предоставя възможност на субекта на данни да упражни правото си на информация по чл. 15 от ОРЗД и да получи копие от обработваните му лични данни. Правото по чл. 15 от ОРЗД представлява извадка от обработваните от администратора данни и не следва да се отъждествява с предоставянето на копия от документи.

Традиционно и през 2022 г. продължава постъпването на запитвания, с които физически лица се интересуват как да спрат да получават търговски съобщения. В

отговорите си КЗЛД посочва, че съгласно чл. 6, ал. 4 от Закона за електронната търговия се забранява изпращането на непоискани търговски съобщения на потребители без предварителното им съгласие. Съгласно Закона за електронните съобщения (ЗЕС) основанието за обработването на лични данни при осъществяване на директен маркетинг е или съгласието на лицето, или легитимните интереси на търговеца при вече сключена търговска сделка между него и потребителя. Ако обработването се основава на съгласие, субектът на данни може да оттегли съгласието си по всяко време. В случай, че обработването се основава на легитимния интерес на търговеца, субектът може да изрази несъгласието си да получава подобни маркетингови съобщения, т.е. да упражни правото си на възражение срещу конкретното обработване. Независимо на какво основание се извършва директният маркетинг, в края на всяко имейл съобщение, изпратено с такава цел, на лицата трябва да се предоставя възможност да се откажат от/да възразят срещу по-нататъшно получаване на подобни съобщения.

През отчетния период КЗЛД е разгледала и интересно запитване относно законосъобразността на обработването на лични данни чрез платформата „Школо“ (електронен дневник). Съгласно чл. 208, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) електронният дневник е едно от законоустановените средства за връзка със семейството на ученика. Разпоредбата на чл. 22, ал. 4 във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 10 от ЗПУО предвижда, че държавният образователен стандарт за информацията и документите в сферата на образованието се урежда с Наредба №8 от 11 август 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Наредбата определя също така и условията и реда за воденето на националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО). Съгласно чл. 23, ал. 1 от същата наредба документите в системата на предучилищното и училищното образование (каквото именно е дневникът) се издават, водят и съхраняват в електронен и/или хартиен вид. Училищата могат да използват избрани от тях софтуерни продукти за водене на дневниците в електронен вид, които осигуряват обработването, наличието и контрола на цялата информация, отразена в реквизитите на хартиения вариант (арг. §8, 10 и 13 от Преходните и заключителни разпоредби към наредбата). В този смисъл училищата, както и избраните от тях доставчици на софтуерни продукти за водене на дневниците в електронен вид (в случая „Школо“) са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на личните данни, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни (арг. чл. 9, ал. 4 от Наредбата).

5. Съдебна практика.

Постановените в хода на производството по чл. 38 от ЗЗЛД решения на КЗЛД подлежат на двуинстанционен съдебен контрол по реда на АПК.

Съобразно местната подсъдност по чл. 133, ал. 1 и 2 от АПК делата се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалище на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административен съд София-град. Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, но в рамките на един съдебен район, делата се разглеждат от административния съд в района на териториалната структура на органа, издал акта. Във всички останали случаи делата се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа, в случая Административен съд София-град. Втора касационна инстанция по законосъобразност на актовете, издадени от КЗЛД в производството по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД, е Върховният административен съд.

През 2022 г. са проведени над 118 съдебни заседания по дела, образувани през 2021 г. и 2022 г., с участие на процесуален представител на КЗЛД по оспорени на първа и втора инстанция актове на КЗЛД, постановени по реда на чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД.

През 2022 г. по жалби, подадени срещу постановени по този ред решения на КЗЛД, са образувани общо 109 първоинстанционни съдебни дела, от тях: в Административен съд София-град – 84, в Административен съд Варна – 13, Административен съд Пловдив – 3; Административен съд София-област – 1; Административен съд Благоевград – 2; Административен съд Русе – 2; Административен съд Смолян – 1; Административен съд Бургас – 1, Административен съд Добрич – 1, и Административен съд София-област – 1.

През 2022 г. първоинстанционният съд се е произнесъл с решения по 110 дела, включително по такива, образувани и преди 2021 г. С 95 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, с 5 съдебни акта са частично изменени постановени от КЗЛД решения в санкционната част, отменени на първа инстанция са 10 издадени от КЗЛД решения.

На графиката е изобразен броят на потвърдените и отменените решения на КЗЛД на първа инстанция (**фиг. 3**):

Фиг. 3

През 2022 г. пред Върховния административен съд (ВАС), като касационна инстанция, са образувани 60 дела.

През 2022 г. ВАС се е произнесъл с решения по 59 дела, в това число такива, образувани преди 2021 г., като е потвърдил 38 издадени от КЗЛД индивидуални административни акта, 8 решения на КЗЛД са отменени изцяло, едно решение е отменено и върнато за ново разглеждане от КЗЛД, отменени са три решения на първоинстанционния съд и преписките са върнати за ново разглеждане от съда. Останалите дела са образувани по частни жалби за освобождаване от държавна такса и повдигнати спорове за подсъдност.

На графиката е изобразен броят на потвърдените и отменените от решения на КЗЛД на втора инстанция (фиг. 4):

Фиг. 4

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

1. Сигнали и запитвания – сравнителна характеристика на постъпилите сигнали и искания от граждани, касаещи защитата от незаконосъобразното обработване на лични данни на физическите лица съгласно правната уредба в Регламент 2016/679 и ЗЗЛД за 2022 г.

Сигналите и запитванията са регламентиран способ за публичен контрол върху спазването на нормативните актове по отношение на личните данни. През отчетната 2022 г. в КЗЛД постъпват сигнали и запитвания по актуални въпроси във връзка с обработването на лични данни и изложени твърдения за нарушения на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД. От подадените 394 бр. сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия са приключени 380 бр., като са изпратени съответни отговори, а при необходимост получените сигнали са изпращани и на съответните органи или институции за произнасяне по компетентност. За сравнение през 2018 г., първата от прилагането на Регламент 2016/679, са постъпили 290 бр. сигнали и запитвания.

Значителен брой запитвания и сигнали са получени срещу администратори на лични данни, предоставящи интернет услуги и on-line търговия – 75 бр. На следващо място са сигнали в сектор банково дело и кредитна дейност – 36 бр., следвани от сигнали за незаконосъобразно обработване на лични данни от администратори на лични данни, органи на държавната администрация – 29 бр., и такива за целите на директния маркетинг – 26 бр. Постъпили са сигнали срещу администратори, обработващи лични данни чрез изградени системи за видеонаблюдение – 23 бр., както и такива в сферите на търговията и услуги – 21 бр., и телекомуникациите – 21 бр. Важна част касаят незаконосъобразно обработване на лични данни в областта на пощенските услуги – 16 бр., в сферата на здравеопазването – 15 бр. Сигналите срещу дружества с предмет на дейност хазарт – 14 бр., срещу сайтове за търсене и предлагане на работа и/или сектор човешки ресурси – 14 бр., в сферата на политиката – 13 бр., в други сектори – 91 бр.

На графиката е изобразен сравнителен анализ на постъпилите за разглеждане сигнали и искания за периода 2017 – 2022 г. (фиг. 5):

Фиг. 5

Постъпилите сигнали и искания през 2022 г. са многобройни и разнородни по своето естество. Преобладаващи са тези, в които се съобщава за предполагаема злоупотреба с лични данни или се търси съдействие за разрешаване на междуличностни конфликти посредством запитвания, отправени до КЗЛД. През отчетния период се забелязва тенденция към увеличаване на запитванията (по брой и съдържание) по теми, свързани със социалните мрежи, за упражняване и/или нарушаване на права на физически лица в сектор хазарт, видеонаблюдение и видеозаснемане, обработване на лични данни от куриерски дружества, сигнали, касаещи проблеми относно обработването на лични данни в сферата на здравеопазването, проблеми при обработването на лични данни при онлайн търговия и услуги. Получени са множество сигнали, касаещи сектор политика по повод политическата обстановка в страната и проведените парламентарни избори, както и стартирани подписки за национални и регионални референдуми и свързаните с тях дейности на политическите субекти и упълномощени от тях лица.

Традиционно постъпват и множество запитвания, свързани с използване на лични данни от страна на мобилни оператори, пощенски оператори, фирми за бързо кредитиране и предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, и обработване на лични данни за целите на директния маркетинг. Продължава да се засилва тенденцията за постъпване на сигнали, касаещи онлайн платформите за търсене и предлагане на работа, както и

обработването на лични данни при участие в подписки, свързани с политическата дейност в страната. Проблемна зона със значително завишени сигнали и запитвания се очертават компаниите, организиращи онлайн залагания, относно вида и обем обработвани лични данни и коректността при обработването, както и по отношение на предприетите мерки за защита при обработването на лични данни на български граждани, разположени на сървъри в различни държави – членки на ЕС и извън него. Често получавани са сигнали за нарушения, при които е наличен преобладаващ обществен интерес (например при средствата за масово осведомяване).

Все още се наблюдава проблемът администратори на лични данни да отказват или изобщо да не подават коректно данни за контакт с физическите лица при желание от тяхна страна да упражнят правата си по Регламента, особено по отношение на правото за изтриване. Това поведение се извежда като едно от основните нарушения в областта на защита на личните данни. Продължава тенденцията, в която субектите се опитват да избегнат или заобиколят свои финансови или други задължения чрез упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или посредством оттегляне на съгласие за обработване на данните им.

От изключителна важност през последните три години е обработването на множество данни за здравословното състояние на гражданите, които представляват специални категории лични данни по смисъла на чл. 9 от Регламента, в национални регистри, създадени по повод епидемична обстановка в страната, администрирани от Министерството на здравеопазването. Създаването на тези регистри провокира постъпването на множество сигнали, касаещи въведените системи за регистрация и отчет на заболелите и карантинирани лица с COVID 19, както и регистърът с данни за лицата с проведени ваксини и придобилите имунитет в резултат на преболедуване. Тези въпроси разбираемо са свързани с развитието на пандемията в световен мащаб и често се комбинират с искания за информация по отношение правата на лицата в онлайн среда. Следва да се отчита, че голяма част от изпълнението на чисто организационните мерки по преодоляване на последиците и за борба с коронавируса са свързани директно със защитата на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни както на национално, така и на международно ниво.

През целия отчетен период се запазва и тенденцията за запитвания по отношение на процедурите, които се прилагат при подаването на жалби и сигнали. Гражданите се интересуват от действията, които трябва да предприемат в качеството си на жалбоподатели, срокове за разглеждане на техния казус и начините за получаване на обратна връзка, въпреки че тази информация е налична на страницата на КЗЛД.

През 2022 г. се забелязва значително нарастване на препратените по компетентност преписки от прокуратурата и от органите на МВР, когато е отказано образуване на наказателно производство поради липсата на достатъчно събрани доказателства за престъпление, но има събрани факти и твърдения за евентуално извършени нарушения в областта на защитата на личните данни.

През визириания отчетен период в КЗЛД постъпват по компетентност преписки за произнасяне по компетентност, както следва: от органи и структури на МВР – 13 бр., от прокуратурата – 18 бр., от КЗП – 21 бр., КФН – 2 бр., ЦИК – 7 бр., омбудсман на Република България – 1 бр., ДАНС – 1 бр., ГДБОП – 1 бр., НС – 1 бр., министерства – 6 бр., и др.

Относително голям брой са постъпилите сигнали и запитвания относно законосъобразното обработване на лични данни от страна на телекомуникационните компании, куриерските дружества, дружествата за събиране на вземания, интернет сайтове и платформи и банкови институции, сайтове за търсене и предлагане на работа и сайтове за хазартни игри.

Значителен е броят на постъпилите преписки, касаещи обработване на лични данни на физически лица от различни интернет сайтове и платформи по отношение неспазване на изискванията на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД, и по-точно, на задълженията на администраторите на интернет платформите да публикуват своите правила или политики за обработване на личните данни на потребителите, политики за поверителност при използването на т.нар. „бисквитки“. Посочва се, че липсват данни за контакт с администратора на сайта и/или с лицето по защита на данните с оглед упражняване на правата на потребителите по Регламент 2016/679.

Много от сигналподателите искат съдействие от КЗЛД за упражняване на правото на регистрираните потребители да бъдат деактивирани техните акаунти и/или изтрита публикувана от/за тях информация, съдържаща лични данни.

За отбелязване е и нарасналият брой сигнали за неправомерен достъп до потребителски профили във Фейсбук, Google и други електронни платформи. Сигналите са за създаване на фалшиви (неистински) профили, злоупотреба с публикувана в мрежата информация (вкл. видео и снимков материал) и др. На подателите на този род сигнали и запитвания се разяснява, че относно установяване на авторите на такива деяния, когато извършителят е неизвестен, е необходим достъп до „трафични данни“, който обаче се осъществява на основание и по реда на Закона за електронните съобщения, по който КЗЛД няма правомощия. За съжаление, практиката на компетентните да извършват справки по Закона за електронните съобщения органи показва, че често пъти домейните са хоствани и регистрирани извън територията на страната от чужди граждани с непълен адрес, поради

което КЗЛД не е в състояние да упражни своите корективни правомощия. В тази връзка КЗЛД предприема действия за повишаване на правната култура по отношение на защита на личните данни на субектите чрез публикации и интервюта в средствата за масово осведомяване и публикуване на интернет страницата си на становища, решения по казуси, брошури, отговори на запитвания с цел информиране на гражданите за техните права и начини за защита на личните им данни.

Комисията за защита на личните данни системно и методично разработва както отговори, така и информационни материали през годините, които разясняват правата на лицата и задълженията на администраторите при защитата на личните данни. Константна практика е да се обръща внимание, че институции и дружества, които осъществяват своята дейност в условията на строга регламентация, не обработват лични данни на основание съгласието на субектите на данни. Разяснява се, че правото на изтриване („да бъдеш забравен“) не е абсолютно право и то е подложено на редица ограничения, сред които попадат законовите задължения, обвързващи администраторите на лични данни със задължението да съхраняват данни за определен период от време (например публични органи, кредитни и финансови институции, мобилни оператори и т.н.).

Прави впечатление, че субектите на данни са добре запознати с правата си по Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД. Значително са намалели сигналите и запитванията, касаещи съгласието като основание за обработване на лични данни, което вече се разбира от физическите лица и не се разглежда като „най-значимо“ правно основание за обработване на лични данни. Хипотезите за законосъобразно обработване на лични данни, изчерпателно изброени в разпоредбите на чл. 6, §1 и чл. 9, §2 и §4 от Регламент (ЕС) 2016/679, вече са познати на значителен брой субекти на лични данни относно тяхната самостоятелност и равнопоставеност, като същите не са изброени в йерархичен ред по важност.

2. Назначени и извършени проверки през 2022 г.

В качеството ѝ на национален надзорен орган КЗЛД прилага механизъм за ефективен надзор в областта на защитата на личните данни чрез извършване на проверки на място на администраторите по подадени жалби и сигнали за незаконосъобразно обработване на лични данни на физически лица. Проверки се извършват и след решения на Комисията по доклади, съдържащи предложения за проверки в определени сектори, където се наблюдава засилен интерес и/или повишено подаване на жалби и сигнали и/или въвеждане на нови технологии и регистри, касаещи обработването на множество лични данни на физически

лица. Проверки на място се извършват при констатиране на висок риск при постъпили уведомления за нарушаване на сигурността на основание чл. 33 от Регламент 2016/679.

Контролната дейност на КЗЛД се реализира на базата на ключови документи, а именно Инструкцията за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД; Методика за определяне нивото на риска при нарушения на сигурността на личните данни (методиката е приложение към Инструкцията за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД и представлява инструментариума, с помощта на който КЗЛД оценява рисковете за правата и свободите на физическите лица, чиито лични данни са с нарушена сигурност); Въпросник за извършване на проверки при осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД (въпросникът е приложен към всички видове проверки, осъществявани от КЗЛД и нейната администрация); Практиката на КЗЛД, Българските съдилища и на Съда на Европейския съюз (СЕС).

През 2022 г. са назначени 324 бр. проверки на място по повод постъпили в КЗЛД жалби, искания и сигнали, като 32 бр. от тях са назначени в края на 2021 г. Назначените през този период проверки на място по уведомления за нарушаване на сигурността на личните данни съгласно чл. 33 от Регламент 2016/679 с висок риск са 12 бр. Изцяло приключили с констативен акт и решение на КЗЛД са 264 бр.

На графиката е изобразена сравнителна статистика на назначените в периода 2017 – 2022 г. проверки (фиг. 6):

Фиг. 6

Във връзка с нестабилната политическа обстановка и множество изборни процеси и подписки за референдуми – местни и национални, през отчетния период в сектор политика са извършени 46 проверки. В сектор здравеопазване са извършени 8 бр. проверки, държавната администрация – 6 бр., в сферата на търговията и услугите – 5 бр., в сферата на образованието и обучението – 4 бр., в сектор телекомуникации – 4 бр., и в областта на информационните технологии – 4 бр.

Най-много проверки са извършени в областите: София – 169 бр., Варна – 16 бр., Пловдив – 35 бр., Благоевград – 18 бр.; Бургас – 15 бр.; Велико Търново – 5 бр.; Пазарджик – 10 бр.; Русе – 4 бр.; Стара Загора – 2 бр.; Плевен – 10 бр.; Хасково и Ямбол – 2 бр., и в по-малка степен в други области на страната.

Преобладаващата част от проверките са извършени след постъпили сигнали и жалби от физически лица за обработване на личните им данни посредством изградени системи за видеонаблюдение. В резултат на извършените проверки с предмет видеонаблюдение са издадени разпореждания на администраторите на лични данни да преустановят заснемането на публични площи (улици и тротоари); да изработят конкретни правила и механизми за контрол за спазване на издадените заповеди и да предприемат технически и организационни мерки, които ефективно да гарантират защитата на физическите лица.

Липсата на нормативна регламентация на осъществяването в страната видеонаблюдение от различни администратори и субекти води до множество сигнали и жалби, както и до конфликтни ситуации между администраторите и субектите, чиито данни се обработват. Изразходват се изключително много човешки ресурс и средства за осъществяване именно на този вид контрол на нарушения, характеризиращ се с това, че липсва нормативна регламентация на все повече засилващата се тенденция всеки и всичко да се охранява чрез въвеждането на нови технологии и технически средства.

Забелязва се трайна тенденция за увеличаване на казусите, при които следва да се съберат на място правнорелевантни факти и доказателства за преценка има или не незаконосъобразно обработване на лични данни, което съответно да бъде санкционирано по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) или да бъдат наложени корективни мерки по реда на Регламент 2016/679, което на фона на двойно увеличената бройка на преписките и крайно недостатъчния човешки ресурс води до изключително натоварване сред служителите на КЗЛД.

3. Значими проверки и интересни казуси през 2022 г., анализ на спазването на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД.

Проверка на „Български пощи“ ЕАД: на проведено на 04.05.2022 г. заседание КЗЛД приема решение за извършване на проверка на място по повод постъпило уведомление на основание чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от „Български пощи“ ЕАД. В уведомлението се посочва, че на 16.04.2022 г. в 08:30 ч. е установена невъзможност за функциониране на софтуерните приложения в пощенските станции. След проведено обследване е установено, че причината е хакерска атака – пробив на сигурността на информационната инфраструктура посредством зловреден софтуер Mimikatz.

Установено е, че на SQL клъстера, на който са базите данни, съдържащи лични данни, фигурира нерегламентиран администраторски акаунт и голяма част от файловете и базите са криптирани в резултат на хакерска атака, криптирани са и бекъпите на базите данни. Засегнати са сървърни конфигурации на SQL сървърите, като са заразени с ransomware злонамерен софтуер. Външните нападатели не са имали непосредствен физически контакт с информационната система. Използвана е уязвимост в сигурността на Microsoft пощенски сървър, чрез която нападателите придобиват достъп до вътрешната памет на Windows системите. Достъпени са всички виртуални машини във виртуалния клъстер.

Вследствие на допускане и необезвреждане на злонамерен софтуер в компютърната мрежа спират основни услуги, нарушени са целостта и поверителността на информацията.

След установяване на осъществената хакерска атака от страна на „Български пощи“ ЕАД са предприети необходимите технически и организационни мерки за защита на данните за справяне с нарушението на сигурността на личните данни, като са спрени критични системи и приложения. Уведомени са съответните разследващи органи, партньорски пощенски институции.

В хода на извършената от КЗЛД проверка е установено по безспорен и категоричен начин, че при осъществяване на дейността си „Български пощи“ ЕАД в качеството на администратор на лични данни съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 не е приложило подходящи технически и организационни мерки, в резултат на което са осъществени неоторизиран достъп и неразрешено разкриване на личните данни на физически лица (име, презиме, фамилия; ЕГН/ЛНЧ/служебен номер; адрес: свободен текст, пощенски код, населено място, област; телефон; адрес на електронна поща; финансови данни: заплати, пенсии, парични преводи; информация за здравословното състояние/здравни данни, в т. ч. ТЕЛК/НЕЛК решения: за служителите на дружеството; трудов стаж: за служителите на дружеството; трудово възнаграждение: за служителите на

дружеството; банкова сметка: за служителите на дружеството) от поддържаните информационните бази данни.

От събраната в хода на проверката на КЗЛД документация е установено, че е осъществен неоторизиран достъп до личните данни на физически лица (клиенти, в т.ч. пенсионери, клиенти на контрагенти по сключени договори и служители на дружеството), съдържащи се в бази данни с приблизително 4 675 393 бр. записи, като базите данни са криптирани. Повредените от криптовируса бази данни са с обем, както следва: на базите от 2 ТВ, на архива 1 ТВ.

В резултат на неправомерния достъп е нарушена способността за гарантиране на постоянна поверителност, наличност, цялостност и устойчивост на системите и услугите за обработване, както и способността за своевременно възстановяване на наличността и достъпа до личните данни, с което е нарушен чл. 32, §1, букви „б“, „в“ и „г“ и §2 във връзка с чл. 5, §1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

За констатираното нарушение е съставен и връчен акт за установяване на административно нарушение при условията на чл. 40, ал. 1 от ЗАНН. С издаденото впоследствие в законоустановения срок наказателно постановление на председателя на КЗЛД е наложена „имуществена санкция“ в размер на 1 000 000 (един милион) лева, същото е обжалвано от „Български пощи“ ЕАД и към настоящия момент е в съдебна фаза.

Други по-интересни казуси от извършените през 2022 г. проверки по уведомления по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 – ЦКБ „Живот“, Български червен кръст и „С+С Аутоматрон“ ООД, касаят осъществен неоторизиран достъп до информационните системи и ресурси на дружествата и на един от доставчиците на услуги в центъра за данни на Международния комитет на Червения кръст със седалище в град Женева, Швейцария, свързан с информацията относно глобалните услуги за „Възстановяване на семейни връзки“ на Международното движение на Червения кръст и Червения полумесец, в резултат на хакерски атаки.

Обществен интерес представлява и казусът, при който са обработени лични данни на починали лица от политическите партии и коалиции в подписки за участие в изборите, проведени на 02.10.2022 г.

На свое заседание, проведено на 23.08.2022 г., КЗЛД се самосезира във връзка с обработването на лични данни на починали лица от страна на политически партии и коалиции при произвеждане на изборите за народни представители на 2 октомври 2022 г. В резултат на извършените проверки са съставени и връчени актове за установяване на административни нарушения (АУАН) на съответните политически партии в качеството им на администратори на лични данни съгласно §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на

ЗЗЛД, за нарушение на чл. 25е, ал. 1 от ЗЗЛД за това, че са обработили без правно основание и в нарушение на обществения интерес лични данни (три имена и единен граждански номер) на починали преди влизане в сила на Указ №213/01.08.2022 г. на президента на Република България физически лица, които са вписани в списъците на избирателите, подкрепящи регистрацията на партията/коалицията в ЦИК за участие в изборите за народни представители, насрочени за 02.10.2022 г. Издадени са 11 бр. наказателни постановления (НП) за нарушение на чл. 25е, ал. 1 от ЗЗЛД. Без констатиране нарушения от страна на политическите субекти са приключили 5 бр. проверки.

В резултат на извършените проверки са съставени 30 бр. акта за установяване на административно нарушение (АУАН) на политическите субекти. По 11 бр. от образуваните административнонаказателните производства са постъпили предложения по чл. 58 г от ЗАНН за сключване на споразумения.

На основание чл. 54, ал. 1, т. 1 от ЗАНН с резолюция са прекратени 3 бр. административнонаказателните производства. В процес на връчване са 5 бр. АУАН.

В хода на проверките е констатирано, че 10 бр. политически субекта са обработили незаконосъобразно данните на по-малко от 10 починали лица в съответните им списъци на избирателите, подкрепящи регистрацията им за участие в изборите за народни представители, насрочени за 02.10.2022 г., което представлява маловажен случай и на основание чл. 28, ал. 1 от ЗАНН наказващият орган – председателят на КЗЛД, е отправил писмено предупреждение до тях.

Интересен казус, завършил с издаване на решение на КЗЛД за налагане на корективна мярка „разпореждане“ на „Гловоап България“ ЕООД (Glovo)

В КЗЛД постъпва сигнал относно изискване за предоставяне на снимка на документа за самоличност на потребител на платформа за продажба на продукти и услуги от местни магазини и ресторанти след блокиране на профила му. Установено е, че собственикът на платформата в качеството на администратор на лични данни съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, осъществявайки дейност по предоставяне на дистанционна продажба на стоки и услуги, обработва лични данни на свои клиенти чрез платформата, като изисква предоставянето на снимка на документа за самоличност при засечена нерегламентирана активност в профила на клиента като част от процедурата за установяване на идентичността на клиенти, без това да е предвидено в закон. Документът за самоличност поради съдържащите се в него големи като обем и важност лични данни се ползва със завишена степен на защита и поради това съгласно разпоредбите на чл. 25г от ЗЗЛД неговото копиране (и в по-широк смисъл неговото заснемане и запазване) е разрешено само в случаите, когато това е предвидено в закон или в приет въз основа на него

подзаконов нормативен акт. Изискването на чл. 25г от ЗЗЛД ограничава приложимостта на обработването на копие от документа за самоличност като основание за обработването на лични данни.

В резултат на това КЗЛД издава „разпореждане“ на основание чл. 58, §2, б. „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679 собственикът на платформата да съобрази операциите по обработване на данни с разпоредбите на Регламента, като преустанови изискването за предоставяне на снимка на документа за самоличност на свои клиенти на платформата, без наличие на правно основание.

Казус, по който с решение КЗЛД налага корективна мярка „официално предупреждение“ на „Йеттел България“ ЕАД

През отчетния период в КЗЛД постъпва сигнал относно незаконосъобразно обработване на личните данни на физическо лице от страна на телекомуникационна компания чрез сключване на застрахователна полица на негово име без негово знание и съгласие. По време на проверка по безспорен и категоричен начин е установено, че подписите и изписаните имена в застрахователната полица са положени и изписани от служител на компанията. В конкретния случай дружеството в качеството на администратор на лични данни при осъществяване на дейността си по предоставяне на мобилни услуги е събрало за конкретни, изрично указани и легитимни цели личните данни на физическото лице, но е обработило личните му данни (имена, дата на раждане, адрес и телефон) по-нататък по начин, несъвместим с първоначалните цели, за които ги е събрало, като ги е използвало за сключването на застрахователна полица на негово име, с което е нарушена разпоредбата на чл. 5, §1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета. От дружеството са изискани на случаен принцип други застрахователни полици, при което не са установени други застрахователни полици, сключени без знанието и съгласието на лицата.

За установеното нарушение на основание чл. 58, §2, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679 КЗЛД е отправила „официално предупреждение“ на „Йеттел България“ ЕАД.

Проверки с предмет видеонаблюдение: продължава тенденцията за увеличаване на постъпилите в КЗЛД жалби и сигнали относно обработване на лични данни на физически лица посредством изградени системи за видеонаблюдение. Най-често жалбите и сигналите касаят видеонаблюдение на обществени места – улици, тротоари, зелени площи, както и общи части в етажна собственост. Практиката на КЗЛД и резултатите от контролната дейност констатираят все по-често използването на модерни в техническо отношение камери, голяма част от тях с широк ъгъл на видеонаблюдение и запис на звук, както и поставени „бутафорни“ камери, имитиращи осъществяване на видеонаблюдение.

От извършените през отчетния период проверки може да се направи обоснован извод, че голяма част от администраторите на лични данни са добре запознати с нормативната база за защита на личните данни, прилагат в голяма степен необходимите технически и организационни мерки за защита на данните, уведомяват физическите лица за техните права, изпълняват задълженията си при упражняване на правата на физическите лица, както и съдействат на КЗЛД при упражняване на нейните правомощия.

4. Наложени корективни мерки и сравнителен анализ.

Наложените от КЗЛД корективни мерки за констатирани след извършени проверки по постъпили сигнали нарушения са 90 бр., от които 72 бр. разпореждания, 9 бр. официални предупреждения и 9 бр. предупреждения, основно за нарушение на чл. 32, §1, букви „б“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 6, §1 букви „а – е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 6, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 38, §6 от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 25г от ЗЗЛД, чл. 25е от ЗЗЛД. Прави впечатление, че броят им е значително завишен спрямо 2018 г. (влизане в сила на Регламент (ЕС) 2016/679), когато те са общо 14 бр.

За 5 бр. решения с издадени корективни мерки са наложени санкции в общ размер на 68 500 лв. От тях обжалвани са 3 бр. решения, които са в съдебна фаза; 1 бр. е влязло в сила и наложената санкция в размер на 2000 лв. е платена доброволно; 1 бр. решение е в процес на връчване и не е влязло в сила.

По отношение на предложенията за налагане на санкции по постъпили сигнали и проверки, при които са констатирани нарушения, е спазван принципът, че нарушението на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД следва да води до налагане на „еквивалентни санкции“. Наложените от КЗЛД административните наказания „глоба“ или „имуществена санкция“ са определени така, че да осъществят в пълен обем правоохранителната и превантивна роля, тоест да бъдат „ефективни, пропорционални и възпиращи“. Същите отразяват адекватно естеството, тежестта и последиците от нарушението, като всички факти по случая се оценяват по начин, който е последователен и обективно обоснован.

Оценката за това какви мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи във всеки отделен случай отразява целта, преследвана с избраната корективна мярка, т.е. възстановяване на спазването на правилата или санкциониране на неправомерно поведение (или и двете).

Във всеки конкретен казус са взети предвид критериите за оценка в чл. 83, §2, засягащи естеството на нарушението: дали се касае за непредприети достатъчни мерки за предотвратяване на незаконосъобразно обработване на лични данни; дали се отнася до фишинг атака или друг умишлен противозаконен подход с цел незаконосъобразно

обработване на лични данни; човешка грешка; тежестта на нарушението: дали е извършено умишлено или по небрежност; продължителността на нарушението (продължителността на нарушението може да е индикация например за умишлено поведение от страна на администратора или непредприемане на подходящи превантивни мерки, или неспособност да се въведат изискваните технически и организационни мерки).

На задължителна преценка подлежи и фактът относно броя на засегнатите субекти на данни, за да се определи дали това е изолиран случай, или показва системно нарушение или липса на подходящи практики. Това означава, че и изолираните случаи подлежат на действия по правоприлагане, тъй като дори един изолиран случай може да засегне множество субекти на данни. При всеки конкретен казус по сигнал или проверка, при който са констатирани нарушения на сигурността на личните данни, се вземат предвид и размерът и относителната тежест на настъпилите и/или възможни вреди за субектите на данни, както и степента на причинените им вреди предвид факта, че обработването на лични данни може да породи рискове за правата и свободите на лицата.

Рискът за правата и свободите на физическите лица с различна вероятност и тежест може да произтича от обработване на лични данни, което би могло да доведе до физически, материални или нематериални вреди, по-специално: когато обработването може да породи дискриминация, кражба на самоличност или измама с фалшива самоличност, финансови загуби, накърняване на репутацията, нарушаване на поверителността на лични данни, защитени от професионална тайна, неразрешено премахване на псевдонимизация или други значителни икономически или социални неблагоприятни последствия; или когато субектите на данни могат да бъдат лишени от свои права и свободи или от упражняване на контрол върху своите лични данни; когато се обработват лични данни, които разкриват расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в професионална организация, и обработването на генетични данни, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот или за нарушения на свързани с тях мерки за сигурност; когато се оценяват лични аспекти, по-специално, анализирани или прогнозираны аспекти, отнасящи се до представянето на работното място, икономическото положение, здравето, личните предпочитания или интереси, надеждността или поведението, местонахождението или движенията в пространството, с цел създаване или използване на лични профили; когато се обработват лични данни на уязвими лица, по-специално, на деца; или когато обработването включва голям обем лични данни и засяга голям брой субекти на данни. Важен аспект от извършваните проверки е и констатирането дали има търговия с лични данни за маркетингови цели, т.е. продажбата на данните като данни, за които е дадено разрешение за обработване от субектите на данни.

Огромно значение за налаганите санкции и/или корективни мерки има и оценката на проверяващите за действията, предприети от администратора или обработващия лични данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни. Това е основата за преценка за наличието на утежняващи или смекчаващи обстоятелства, предвид което се налагат подходящи мерки, които наклоняват везните към мерките, които са по-ефективни, пропорционални и възпиращи в дадения казус.

Важни за преценката на проверяващия екип и предложението за прилагане на определена санкция или мярка е и степента на отговорност на администратора или обработващия лични данни, като се вземат предвид технически и организационни мерки, въведени от тях в съответствие с чл. 25 и чл. 32 от ОРЗД.

От значение е и наличието на предишни нарушения, извършени от администратора или обработващия лични данни. Степента на сътрудничество с надзорния орган с цел отстраняване на нарушението и смекчаване на евентуалните неблагоприятни последици от него се взема предвид при изготвяне становището на проверяващия екип.

За размера и вида на предложената корективна мярка или санкция значение имат и категориите лични данни, засегнати от нарушението, най-вече свързано ли е нарушението с обработване на специални категории данни по чл. 9 или чл. 10 от Регламента, могат ли физическите лица да бъдат идентифицирани пряко или непряко, обработването включва ли данни, разпространението на които би довело до непосредствени вреди/затруднения за лицето (и които попадат извън обхвата на категориите по чл. 9 или чл. 10) и др.

Показателен за сътрудничеството на администратора е и начинът, по който нарушението е станало известно на надзорния орган, по-специално, дали и до каква степен администраторът или обработващият лични данни е уведомил за нарушението.

На графиката е изобразена сравнителна статистика на наложените корективни мерки в периода 2017 – 2022 г. след извършени проверки (фиг. 7):

Фиг. 7

5. Административно-наказателни производства АУАН, НП (обжалвани, потвърдени, отменени) – наложени санкции.

Въз основа на извършени проверки по искания и сигнали за 2022 г. са съставени **32** бр. акта за установяване на административни нарушения, издадени са 13 бр. наказателни постановления. Наложените санкции при извършени проверки по искания и сигнали са в размер на 1 024 000 лева. От издадените наказателни постановления към края на отчетния период 3 бр. са обжалвани и са в съдебна фаза, а останалите 10 бр. са в процес на връчване. 10 бр. административнонаказателни производства са приключени с „предупреждение“ по чл. 28 от ЗАНН, а по 4 бр. са сключени споразумения на основание чл. 58г от ЗАНН.

На графиката е изобразена сравнителна статистика на наложените санкции с наказателни постановления след извършени в периода 2017 – 2022 г. проверки (фиг. 8):

Фиг. 8

През 2022 г. с НП на председателя на КЗЛД са наложени санкции на стойност 1 024 000 лв. В процес на принудително събиране от НАП към 31.12.2022 г. са санкции, наложени с НП, в размер на 75 631 лв., като през 2022 г. е събрана сума в размер на 6771 лв. От наложените с НП санкции през 2022 г. са платени общо 28 000 лв., а 3000 лв. са в процес на събиране с покана за доброволно изпълнение.

Със сключени 4 бр. споразумения по административнонаказателни производства са наложени имуществени санкции в размер на 3700 лв.

Правоохранителната дейност на КЗЛД, в частност контролната дейност и налагането на санкции при констатиране на нарушения, е гаранция за спазване на правовия ред и за защита правата на физическите лица при обработване на личните им данни. С развитието на технологиите отговорността нараства, гаранцията за правата и свободите на физическите лица силно зависят от финансовата и политическата независимост на надзорния орган и неговата обезпеченост да взема независими решения, гарантиращи правата на субектите на данни, като използва капацитета на експертите, работещи в структурата, и доказателствата, събрани в процеса на контролната дейност. В тази връзка следва да се отбележи необходимостта от допълнително квалифициране и обучение на експертите по отношение на новите технологии с цел да се отговори на завишените изисквания и технически достижения.

6. Уведомления за нарушения на сигурността на личните данни.

6.1. Статистика и анализ на получените уведомления.

Един от важните елементи в контролната дейност на КЗЛД е свързан с производствата по разглеждане на уведомления за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679. В случай на нарушение сигурността на обработваните лични данни администраторът е длъжен без ненужно забавяне, но не по-късно от 72 часа след като е разбрал за нарушението, да уведоми надзорния орган, а в някои случаи и физическите лица, субекти на данни. Изключение от задължението за подаване на уведомление до КЗЛД се допуска в хипотезата, в която не съществува вероятност нарушението да породи риск за правата и свободите на физическите лица. Съгласно определението, посочено в Регламента – „нарушение на сигурността на лични данни“ е нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин“. Следва да се отбележи, че в зависимост от обстоятелствата нарушението може да засегне поверителността, целостта и наличността на личните данни, както и каквато и да е комбинация от тях. Регламентът задължава администратора да оцени рисковете с различна вероятност и тежест и да приложи всички подходящи технически и организационни мерки, за да бъдат защитени правата на субектите. Установяването на нарушение и своевременното информирание на надзорния орган и на субектите на данни са свързани с отчитането на естеството и тежестта на нарушението и последиците, както и с оценяването на неблагоприятното въздействие от тях върху субектите на данни.

В изпълнение на чл. 15 от ЗЗЛД и чл. 62 от Правилника за дейността на Комисията и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА) КЗЛД регистрира уведомленията за нарушение на сигурността на личните данни в съответния регистър и извършва анализ за наличие на информацията по чл. 33, §3 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и определя нивото на риска съгласно Методиката за оценка на риска при нарушение на сигурността на личните данни, приета от Комисията.

За отчетния период в КЗЛД са получени общо 80 уведомления за нарушения на сигурността на данните. Голяма част от администраторите, които подават уведомления за нарушение, използват образеца на уведомлението, утвърден от КЗЛД през 2021 г.

От общо подадените уведомления 16 са преценени с ниско ниво на риск за правата и свободите на физическите лица. Това са случаите, в които е малка или незначителна вероятността от нарушението на сигурността на личните данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди за субекта на данни. По такива случаи не се предприемат допълнителни действия от страна на надзорния орган.

Със средно ниво на риск са преценени 27 уведомления. Касае се за случаи, при които вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е голяма или много голяма. Също така тези вреди може да се състоят в незначителни финансови загуби, незначителни икономически или социални неблагоприятни последствия, накърняване на репутацията, разкриване, разпространяване или осигуряване на неразрешен достъп до лични данни по чл. 9, §1 или чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последствия за отделен субект на данни или по подобен начин да го засегне в значителна степен, вкл. профилиране, лишаване на субекта на данни от контрол върху негови лични данни, незначително засягане на права или свободи на едно или повече физически лица. В случаите, в които се определя средно ниво на риск, се извършва проверка по документи, като се изисква от администратора представяне на допълнителна информация. След получаване на информацията случаите отново се разглеждат и преценяват. Осъществени са 22 такива проверки, засягащи множество администратори. В края на отчетния период по 5 от преписките за нарушения проверките все още не са приключили.

С високо ниво на риск са оценени 8 уведомления. В тези случаи вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е сигурна или значителна. Такива вреди може да включват кражба на самоличност, измама с фалшива самоличност, финансови загуби, значителни икономически или социални неблагоприятни последствия на едно или

повече физически лица, лишаване от права или свободи на едно или повече физически лица, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последици за множество субекти на данни или по подобен начин да ги засегне в значителна степен, вкл. профилиране, или когато вредите засягат голям брой субекти на данни или уязвими лица, или се засяга голям обем лични данни. В тези случаи КЗЛД извършва проверка на място при администратора.

При 15 от случаите, свързани с нарушения на сигурността на личните данни, има трансгранично обработване, което налага на основание чл. 56 от Регламента на КЗЛД да се конституира като засегнат надзорен орган (ЗНО) и да се регистрира като такъв в Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП).

На **фиг. 9** е представено процентното съотношение на постъпилите уведомления за нарушение на сигурността на данните и съответното решение на КЗЛД. Най-висок е процентът на случаите, за които при анализа е установено средно ниво на риск – 34%. Случаите на инциденти с ниско ниво на риск са 20%, а с високо ниво на риск са 10%. КЗЛД е ЗНО в 19% от случаите, като 17% са „други“ случаи.

Фиг. 9

В частта „други“ са 14 от уведомленията, които са преценени, както следва: за 1 уведомление след анализ на изложеното в него се констатира, че не е от компетенциите на Комисията, и съответно се приема за сведение. По отношение на 7 от уведомленията е

установено, че няма реален пробив в сигурността на данните. Към категория „други“ са включени и 3 случая на уведомления, които са приобщени към преписки по сигнал, касаещ същото нарушение. Висящи са 3 преписки, които също влизат в тази категория.

Натрупаните данни по отношение на преценения риск за правата и свободите на засегнатите от нарушенията субекти на данни през годините (фиг. 10) показват тенденция за намаляване на „високия“ риск. За периода от началото на прилагане на ОРЗД броят на регистрираните в КЗЛД уведомления за нарушение на сигурността на данните е сравнително еднакъв. Намаляването на „високите“ рискове сред уведомленията за нарушение говори за повишено разбиране от страна на администраторите за задълженията им, произтичащи от приложимото законодателство в областта на защитата на личните данни, и особено за предприемането на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на сигурност на обработването.

Фиг. 10

Анализът на нарушенията на сигурността на данните от гледна точка на техния характер показва, че дигиталните пробиви в сигурността на данните са значително по-голям процент от „обикновените“ (физическите) пробиви. Броят на дигиталните пробиви е 45, докато физическите са 24. В 7 от уведомленията няма установено нарушение в сигурността на данните.

Видно от разреза, според причините/причинителите на нарушения в сигурността на данните (фиг. 11) най-голям процент са случаите на инциденти, свързани с външни злонамерени атаки към системите на администраторите, представляващи различни по вид киберпрестъпления, включително кражби или криптиране на бази данни, съдържащи лични данни, за което са уведомени и съответните правоохранителни органи – 66%. На следващо място с 21% са инцидентите, свързани с разкриването на данни пред трети лица вследствие на неволни технически грешки, предизвикани от човешки фактор. В 10% от случаите нарушенията са причинени от злоупотреба със служебно положение. Открадната компютърна техника има в 3% от случаите.

Фиг. 11

През отчетния период се констатира многообразие на секторите от обществения живот, в които осъществяват дейност подалите уведомления администратори: от тях държавни институции – 10 бр.; учебни заведения – 5 бр.; болници – 3 бр., а 62 бр. обхващат администратори с разнообразен предмет на дейност.

От регистрираните пробиви на сигурността на данните 25% засягат публични институции (държавни и образователни структури), а останалите са от частния сектор.

6.2. Извършени проверки/одити по получените уведомления – констативни актове и становища.

По получените уведомления за нарушения на сигурността на личните данни са изготвени съответни вътрешноведомствени доклади за определяне нивото на риск и за засегнат надзорен орган. Изготвените констативни актове за отчетния период са 23, становищата – 6. Изготвени са и 14 решения на основание чл. 58, §2 от Регламента за налагане на корективни мерки.

6.3. Наложени корективни мерки по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Във връзка с постъпили уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 през 2022 г. КЗЛД е реализирала правомощията си по чл. 58, §2 от Регламента, като с решения са приложени следните корективни мерки:

- официално предупреждение по буква „б“ – 4 бр.;
- разпореждане по буква „г“ – 10 бр.;
- разпореждане по буква „д“ – 2 бр.;
- имуществена санкция по буква „и“ в размер на 10 000 лв. – 1 бр.

При определяне на конкретните корективни мерки, които са алтернативно изброени в чл. 58, §2 от Регламента, КЗЛД отчита естеството, тежестта и продължителността на нарушението, целта на съответното обработване, броя на засегнатите субекти на данни и степента на причинената им вреда, категориите лични данни, засегнати от нарушението, действията, предприети от администратора/обработващия лични данни за смекчаване на последиците от нарушението.

Анализът на практиката на КЗЛД по отношение упражнените корективни правомощия във връзка с постъпили уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламента показва тенденция за намаляване (**фиг. 12**). Изводът от посочената констатация е, че администраторите постепенно започват да разбират и възприемат задълженията, произтичащи от приложимото законодателство в областта на защитата на личните данни, и особено необходимостта от предприемането на своевременни подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на сигурност на обработваните лични данни.

Фиг. 12

Издадените през 2022 г. разпореждания са за прилагане на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване ниво на сигурност, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване, срещу случайна загуба и неоторизиран достъп до личните данни на физически лица; обучение на служителите по отношение на работата с лични данни; спазване на разпоредбите на чл. 34 от регламента за уведомяване на субектите на данни в случаи на нарушение на сигурността на личните данни и др.

На двама администратори са съставени АУАН при условията на чл. 40 от ЗАНН и са издадени две наказателни постановления. На единия администратор е наложена имуществена санкция в размер на 2000 лв., а на другия администратор е наложена имуществена санкция в размер на 35 000 лв. Наложена имуществена санкция в размер на 2000 лв. е изплатена, без да е обжалвана, а по наложената имуществена санкция в размер на 35 000 лв. в съответствие с чл. 79 б, ал. 1 от ЗАНН е изплатена сумата от 28 000 лв. (80% от наложената санкция), също без да е обжалвана.

Наложена с решение на КЗЛД имуществена санкция в размер на 10 000 лв. е обжалвана. Предстои произнасяне от Административен съд – Бургас. Също така едно решение с разпореждане се обжалва от администратор, по което предстои произнасяне от Административен съд – София-град.

Осъществяването на надзорната функция на КЗЛД по линия на нарушенията на сигурността на личните данни задължително е свързана с наблюдение и периодичен преглед на натрупваната практика и констатации на надзорния орган при реализирането на защитата на личните данни в една или друга сфера. В тази връзка през 2022 г. е направен анализ на получените в КЗЛД уведомления за нарушения на сигурността на данните. От анализа се извеждат изводи и добри практики на база на получените уведомления и упражнения от Комисията контрол във връзка с тях в следните основни направления:

- необходимост от периодична оценка на риска и съответната преценка за ефективността на въведените технически и организационни мерки;
- спазване на принципа за отчетност – инструмент за доказване на съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679;
- обученията по защита на данните да са свързани със и да отразяват специфичната дейност на администраторите/обработващите;
- обучения за сигурно обработване на данните в цифрова среда;
- уведомяване на засегнатите от нарушението субекти на данни.

Откритите в анализа акценти далеч не изчерпват възможните варианти на добри практики, които да осигурят и гарантират постоянна поверителност, цялостност и наличност на обработваните от администраторите/обработващите лични данни. Намирането на собствени, специфични и конкретни мерки и действия за защита на личните данни, съобразени с техния вид и дейности по обработването им, е ключово за осигуряване на съответствие с изискванията и принципите на Регламент (ЕС) 2016/679 и за защита за правата и интересите на субектите на данни.

Посочените изводи и аргументите за тях са част от информационен материал относно добри практики на база натрупания опит от надзорната дейност на КЗЛД, достъпен на сайта на Комисията.

7. Предварителна консултация с КЗЛД по чл. 36, §1 – 3 от Регламент (ЕС) 2016/679.

7.1. Предварителната консултация по чл. 36, §1 – 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 е важна част от контролните функции на КЗЛД и е в пряка връзка с извършването от администратора или обработващия лични данни (АЛД/ОЛД) на оценка на въздействието върху защитата на данните (ОВЗД) по чл.35 от ОРЗД.

Когато чрез ОВЗД администраторът констатира, че остатъчните рискове са високи и той не може да установи достатъчни мерки за намаляване на тези рискове до приемливо равнище, задължително се осъществява консултация с надзорния орган – КЗЛД. Преди да

започне консултацията, АЛД представя на Комисията цялата информация, посочена в чл. 36, §3 от Регламента и чл. 58, ал. 2 от ПСКЗЛДНА.

Целта на предварителната консултация по чл. 36, §1 – 3 от Регламента е с помощта на надзорния орган да се намерят от АЛД подходящи технически и организационни мерки, които да свалят високото ниво на риск, показано от ОВЗД, до приемливи за целта на обработването нива. Надзорният орган може да използва всяко от правомощията си по чл. 58 от Регламента, за да ограничи или дори да спре такова обработване, докато администраторът не намери подходящи технически и организационни мерки за намаляване на високия риск до приемливо равнище.

7.2. Известни особености разкрива предварителната консултация по чл. 65, ал. 1 от ЗЗЛД, която е уредена в Глава осма на ЗЗЛД (изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) и с която е транспонирана в нашето законодателство Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (Директива (ЕС) 2016/680, Директивата). Най-важната специфика тук е кръгът от АЛД, които следва да ползват това основание при търсенето на предварителна консултация с Комисията. Те са посочени в чл. 42, ал. 4 от ЗЗЛД: „... държавните органи, които имат правомощия по предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване“. Изброяването е изчерпателно и никой друг извън посочените държавни органи не може да се позове на нормата по чл. 65, ал. 1 от ЗЗЛД за искане на предварителна консултация с КЗЛД, а следва да спазва правилата, посочени по-горе по чл. 36, §1 – 3 от Регламента и описани подробно като производство в чл. 58, ал. 2 от ПДКЗЛДНА.

Друга особеност, като следствие от особения кръг АЛД, визирани в чл. 42, ал. 4 от ЗЗЛД, е и хипотезата на задължителна предварителна консултация по чл. 65, ал. 3 от ЗЗЛД – „Комисията приема и публикува списък на операциите по обработване, за които е задължителна предварителната консултация по ал. 1“. В този случай изобщо не се поставя въпросът за нивото на риска, от който следва провеждането на предварителната консултация с Комисията, а по-важен е видът на обработването на лични данни и дали той попада в посочения списък или не. В изпълнение на това си задължение КЗЛД е приела и

публикувала на сайта си „Списък на операциите по обработване на лични данни, за които е задължителна предварителна консултация по чл. 65, ал. 3 от Закона за защита на личните данни“.

Прави впечатление, че редица АЛД и техни консултанти периодично се обръщат към КЗЛД с искане за предварителна консултация по чл. 65, ал. 1 от ЗЗЛД, без изобщо да отчитат обстоятелството, че не попадат в кръга от субекти на чл. 42, ал. 4 от ЗЗЛД. Констатира се недостатъчно задълбочено познаване на материята – предмет на регламентацията на Закона за защита на личните данни и свързаните с нея особености.

7.3. През 2022 г. Комисията е била адресат на две искания за предварителна консултация както по чл. 36 от ОРЗД, така и по чл. 65, ал. 1 от ЗЗЛД.

В първия случай АЛД иска предварителна консултация едновременно на основание по чл. 36 от Регламента и по чл. 65 от ЗЗЛД (което сочи за очевидно неразбиране на разликата между двете основания), без изобщо да е направена ОВЗД, както и да е известно нивото на евентуалния риск при обработването на лични данни на физическите лица. След изпращане на писмо с подробни разяснения за същността на консултацията и с искане за допълнителни документи АЛД, явно разбирайки своята грешка (и отчитайки, че не попада в нито една от хипотезите за предварителна консултация), повече не поддържа своето искане.

Второто искане за предварителна консултация от АЛД – държавен орган, е във връзка с предстоящо приемане на подзаконов акт, като основание е посочена нормата на чл. 36, §4 от Регламента. Важно е да се отбележи, че макар разпоредбата на чл. 36, §4 от Регламента да е разписана систематично в нормата на чл. 36 от Регламента, който разглежда провеждането на предварителната консултация с надзорния орган, същата не е част от типичната предварителна консултация по чл. 36, §1 – 3 от Регламента, необходима, след като извършената ОВЗД е показала висок риск и невъзможност на АЛД да намали или ограничи този риск. Логиката на нормата на чл. 36, §4 от Регламента се проявява в задължението на АЛД – държавен орган, принципно да съгласува с КЗЛД „предложения за законодателни мерки, които да бъдат приети от националните парламенти“, когато същите касаят защитата на личните данни и целта е да се вземе предвид становището на Комисията като най-компетентен орган в Република България по разглежданата материя. В този случай не са необходими и допълнителните документи, изрично посочени в чл. 58, ал. 2 от Правилника на Комисията, и съответното искане не е разглеждано като искане за типична предварителна консултация, а като искане за консултация по чл. 36, §4 от Регламента.

V. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

1. Обща статистика и по-интересни случаи от практиката на КЗЛД.

През 2022 г. Комисията е била сезирана и е изразила 32 становища по различни въпроси в областта на защитата на личните данни. Подробна информация и разяснения по ключови въпроси от обществен интерес са предоставени по-долу.

1.1. Преюдициални запитвания.

През отчетния период КЗЛД е изразила становища по три преюдициални запитвания, които са предложени и приети като част от формиране на позицията на Република България пред Съда на ЕС.

Допълнителни въпроси по дело C-180/21, „Инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет пред Съда на Европейския съюз“, образувано по преюдициално запитване на Административен съд – Благоевград, България.

Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива (ЕС) 2016/680 и на Регламент (ЕС) 2016/679.

Доколкото от материалната компетентност на КЗЛД се явява само отговорът на втория допълнителен въпрос, то единствено той е разгледан от Комисията по същество: „В случай че обработването на лични данни от прокуратурата в производство по иск за отговорност на държавата може да се основава единствено на член 6, §1, първа алинея, буква д) от ОРЗД, има ли разпоредба в българското право, която би могла да представлява правно основание за такова обработване?“.

Становището на КЗЛД е, че правното основание за обработването на лични данни по реда на чл. 6, §1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679 следва да се тълкува в контекста на двойствената роля, която прокуратурата играе в главното производство – същевременно на ответник и на издател на официални документи с правно значение за случая, което обуславя и двойственост на дейностите по обработване на лични данни. В този смисъл и правното основание за обработване на лични данни има двойствен характер, а именно по чл. 6, §1, букви „в“ и „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679, доколкото за прокуратурата в качеството ѝ на „издател на документ“ по смисъла на чл. 179 от ГПК е налице законово задължение за представяне на официалните документи, относими към даден случай (основание по б. „в“), а в качеството ѝ на ответник по смисъла на чл. 10 и чл. 186 от ГПК следва да представи с

цел установяване на истината всички известни и релевантни официални документи (основание по б. „д“).

На 08.12.2022 г. СЕС постановява решение по делото, като по относимия към позицията на КЗЛД въпрос счита, че когато иск за отговорност на държавата за вреди се основава на твърдени нарушения на прокуратурата при изпълнението на нейните задачи в областта на наказателното право, такова обработване на лични данни може да се счита за законосъобразно, ако е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес (по смисъла на член 6, §1, първа алинея, буква д) от този регламент), свързана със защита на правните и имуществените интереси на държавата и поверена на прокуратурата в рамките на това производство въз основа на националното право, стига посоченото обработване на лични данни да отговаря на всички приложими изисквания съгласно ОРЗД.

Преюдициално дело C-118/22 – „Директор на Главна дирекция „Национална полиция“ при МВР – гр. София, пред Съда на Европейския съюз“, образувано по преюдициално запитване на Върховния административен съд

Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на разпоредби от Директива (ЕС) 2016/680.

Запитващата юрисдикция е отправила следния преюдициален въпрос:

„1. Тълкуването на чл. 5 от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета във вр. с чл. 13, §2, б. „б“ и §3 от същата допуска ли национални законодателни мерки, които да водят до практически неограничено право за обработване на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, или изпълнението на наказания и/или отпадане на правото на субекта на данните за ограничаване на обработването, заличаване или унищожаване на данните му? “

Комисията е представила на МВНР принципна готовност за изразяване на становище под формата на писмени бележки по преюдициалното дело под условие водещо ведомство в хода на производството пред СЕС да бъде Министерството на вътрешните работи, тъй като се явява компетентен орган съгласно чл. 42 и сл. от ЗЗЛД. По делото са насрочени устни състезания за началото на февруари 2023 г.

Преюдициално дело С-306/21 – „Коалиция „Демократична България – Обединение“
пред Съда на Европейския съюз“.

Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, §2, буква а) и член 6, §1, буква д) от Регламент (ЕС) 2016/679.

Запитването е отправено в рамките на спор между КЗЛД и ЦИК, от една страна, и Коалиция „Демократична България – Обединение“, коалиция на български политически партии, от друга страна, във връзка с Указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес, приети съвместно от КЗЛД и ЦИК.

Поставените от запитващата юрисдикция преюдициални въпроси са, както следва:

1. Следва ли нормата на чл. 2, §2, б. „а“ от Общия регламент за защита на личните данни да се тълкува в смисъл, че не допуска приложението на Регламента спрямо една наглед чисто вътрешна ситуация като провеждането на избори за Народно събрание, когато обект на защита са личните данни на лица, граждани на Европейския съюз, и когато действията по обработка на данните не се изчерпват единствено със събирането им в контекста на съответната дейност?

В своята позиция КЗЛД предлага отговорът на първия преюдициален въпрос да предвижда, че ОРЗД има пряко, както и косвено приложение при регулиране на обществените отношения, свързани със защитата на личните данни в контекста на изборния процес.

2. При положителен отговор на първия въпрос – приключването на дейността по провеждане на избори за Народно събрание (попадащи наглед извън обхвата на правото на ЕС) освобождава ли администраторите, обработващите и съхраняващите личните данни лица от задълженията им по Регламента като единствен способ за защита на личните данни на гражданите на ЕС на ниво – съюзна регламентация? Приложимостта на регламента обуславя ли се единствено от дейността, за която са създадени, респ. събрани, личните данни, от което следва и изводът за преклузия на последваща му приложимост?

По този въпрос КЗЛД предлага отговорът да е в посока, че операциите по обработване на лични данни, per se, не могат да „преклюдират“ задълженията на администраторите на лични данни, които са им вменени по закон, освен ако самият закон не предвижда това. В настоящия случай не е налице законова норма, ограничаваща правата на субектите на данни, респективно редуцираща обхвата на задължения на администраторите на лични данни. Нещо повече, чл. 23, позволяващ такива дерогации, е неприложим по отношение на обработваните лични данни при произвеждане на избори от държава – членка на ЕС.

3. *При отрицателен отговор на първия въпрос – допускат ли нормата на чл. 6, б. „д“ от Общия регламент за защита на личните данни и принципът на пропорционалност, инкорпориран в съображения 4 и 129 от Общия регламент, една национална регулаторна мярка по приложение на Регламента като процесната, която изначално забранява и ограничава възможността да бъде извършено каквото и да било видеозаснемане при преброяване на изборните резултати в изборните помещения, като не допуска диференциация и регламентация на отделни елементи от процеса по видеозаснемане и преклудира възможността за постигане целите на Регламента – защита на личните данни на лицата, с други средства?*

По този въпрос КЗЛД отново подчертава абсолютната неприложимост на чл. 6, §1, б. „д“ от ОРЗД, както и че не са налице други средства (непосочени в закона) за постигане на целите на същия Регламент.

4. *Алтернативно и в контекста на приложното поле на правото на ЕС – при провеждане на общински избори и избори за европейски парламент – допускат ли нормата на чл. 6, б. „д“ от ОРЗД и принципът на пропорционалност, инкорпориран в съображения 4 и 129 от ОРЗД, една национална регулаторна мярка по приложение на Регламента като процесната, която изначално забранява и ограничава възможността да бъде извършено каквото и да било видеозаснемане при преброяване на изборните резултати в изборните помещения, като не прави, нито дори допуска диференциация и регламентация на отделни елементи от процеса по видеозаснемане и преклудира възможността за постигане целите на Регламента – защита на личните данни на лицата с други средства?*

Становището на КЗЛД по четвърти въпрос е, че следва да се отрази в отговора, че Указанията нямат правния характер на регулаторна мярка, а на акт по единно прилагане на ОРЗД и ЗЗЛД, както и че не те, а законодателството изначално забранява и ограничава правото на обработване на лични данни чрез видеозаснемане до изменението на Изборния кодекс в чл. 272. Считаме, че не може и не следва да се търси способ за защита на лични данни на лицата, в чиято лична сфера се навлиза с „други средства“, доколкото нито европейският, нито националният законодател са предвидили такива или са дали правна възможност за предвиждане на такива с подзаконов акт.

5. *Допуска ли нормата на чл. 6, §1, б. „д“ от ОРЗД квалифицирането на действията по установяване законосъобразното протичане и преброяване на резултатите от проведени избори като задача от обществен интерес, оправдаваща определена, подчинена на изискването за пропорционалност, намеса по отношение на личните данни на присъстващите в изборните помещения лица, когато същите изпълняват официална, публична, законово регламентирана функция?*

По този въпрос КЗЛД намира за подходящо в отговора да се подчертае, че нормата на чл. 6, §1, б. „д“ допуска установяване на законосъобразното протичане и преброяване на резултатите от проведени избори като задача от обществен интерес, оправдаваща определена, подчинена на изискването за пропорционалност намеса по отношение на личните данни на присъстващите в изборните помещения лица, когато същите изпълняват официална, публична, законово регламентирана функция именно когато тази функция е публично регламентирана. До приемане на измененията в чл. 272 националният законодател не е предвидил такава регламентирана функция, като дори и към настоящия момент Комисията продължава да твърди, че лицата, които имат възможност да осъществяват обработване на лични данни чрез видеозаснемане, в този контекст не изпълняват публична функция, а за членовете на СИК, ОИК и РИК е създадена правна фикция, която ги приравнява на публични лица само относно отговорността, която те носят при произвеждане на изборите, съотнесено с високите обществени очаквания за прозрачно и обективно провеждане (тезата е доразвита в отговор на въпрос 6). В допълнение е подчертано, че самият чл. 272 в новата му редакция има характера на диспозитивна норма и разясняването на неговото единно прилагане се следва чрез актуализиране на оспорените в главното производство съвместни Указания на ЦИК и КЗЛД.

6. При утвърдителен отговор на предходния въпрос допуска ли защитата на личните данни въвеждането на национална регулаторна забрана за събиране и обработване на лични данни, ограничаваща възможността да се извършват съпътстващи дейности по видеозаснемане на материали, обекти и предмети, които не съдържат лични данни, когато е налице потенциална възможност в процеса по видеозаснемане да бъдат събрани и лични данни чрез видеозаснемане на присъстващи в помещението лица, изпълняващи дейност в обществен интерес в съответния момент?

Становището на КЗЛД е, че в отговор на въпрос 6 следва да се отбележи, че лицата, изпълняващи задачи от обществен интерес, не са тези визирани в националното производство, довело до запитването, и не Указанията, а самото законодателство не е предвидило и следователно имплицитно е забранило събирането на лични данни чрез видеозаснемане. За навлизането на държавата, пряко или посредством частни представители, в личната сфера на избирателите или участниците в изборния процес се дължи изрична и конкретна законова регламентация, която не само да гарантира баланс на личния и обществения интерес, но и да предвижда нужните ефективни, ясни и приложими вътрешноправни средства за защита, гарантиращи справедливо обезщетение при всяко потенциално нарушение на права. Същото не може да бъде постигнато чрез приемане на процедурни правила за видеонаблюдение, без в законодателството да са предвидени видът,

обемът лични данни, подлежащи на обработване чрез видеонаблюдение и разпространение, категориите субекти на лични данни, способите за упражняване на техните права, сроковете за съхранение и правните възможности за административна и съдебна защита.

В своето **Решение от 20.10.2022 г.** Съдът на ЕС подчертава, че: „Както Комисията правилно отбелязва в писменото си становище, спорните указания, приети от компетентните български надзорни органи, явно не представляват такова правно основание. Напротив, те, изглежда, представляват мярка за защита на личните данни на лицата, които присъстват в изборните помещения, като ограничават по отношение на представителите на средствата за масово осведомяване и като забраняват по отношение на останалите лица, които присъстват в изборните помещения, обработването на такива данни чрез видеозаснемане по време на конкретен етап от изборния процес, а именно при преброяване на изборните резултати“.

По подробно изложени съображения СЕС приема, че в съответствие с посочения в член 5, §1, буква „в“ от ОРЗД принцип на свеждане на данните до минимум, предназначението на спорните указания е да сведат до минимум пречката пред правото на защита на личните данни, която се поражда от видеозаснемането на изборния процес. Съдът подчертава, че е важно също така да се припомни, че държавите членки могат да предвиждат изключения и дерогации от определени разпоредби от ОРЗД, за да съгласуват правото на защита на личните данни със свободата на изразяване и информация. В заключение Съдът приема, че на въпроси от трети до шести следва да се отговори, че член 6, §1, буква „д“ и член 58 от ОРЗД трябва да се тълкуват в смисъл, че **допускат компетентните органи на дадена държава членка да приемат административен акт с общо приложение, с който се ограничава или евентуално се забранява видеозаснемането при преброяване на изборните резултати в изборните помещения по време на избори в тази държава членка.**

1.2. Изразени становища.

През 2022 г. КЗЛД изразява и 22 становища по различни казуси, поставени за разглеждане както от публични органи, така и от физически и юридически лица. Наред с това са изразени 4 становища по съгласувателни процедури по реда на Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация и 6 становища по законопроекти, предложени за разглеждане в Народното събрание.

По-малкият брой искания през годината се свързва с повишаване на осведомеността, както и с постепенното отпадане на предизвикателствата, свързани с обработването на специални категории данни в контекста на пандемията от COVID-19. От друга страна,

следва да се има предвид, че постъпилите казуси са с по-голяма фактическа и правна сложност.

През 2022 г. Комисията за защита на личните данни се произнася по искане от председателя на Комисията за защита на потребителите (КЗП), съдържащо молба за изразяване на становище и указания по въпроси, свързани със защитата на личните данни на физическите лица при извършване на видеонаблюдение. При извършване на вътрешноведомствена проверка по негова заповед в работни помещения на КЗП Районна дирекция – Русе, е открита работеща Wi-Fi камера, както и видеорекордер DVR, към който са свързани 5 камери и още 2 устройства, наподобяващи устройство за запис на звук и датчик за отчитане на движение. Към DVR-а е включен кабел към мрежово устройство за връзка с интернет. Видеонаблюдение е налично и в стаята на регионалния директор. В искането се твърди, че намерените устройства не са закупени и заведени в инвентарната книга като вещи на КЗП, не са собственост на КЗП; не са инсталирани по разпореждане на ръководството на КЗП за видеонаблюдение по смисъла на вътрешните правила, не е искано разрешение, нито ръководството е било уведомено преди монтирането им; няма документи, удостоверяващи кога и как са инсталирани устройствата, откога работят, има ли записи, как се съхраняват тези записи и колко време се пазят; на КЗП не е известно какви лични данни са събирани, за какъв период от време, как са съхранявани, как са обработвани, каква е целта на събирането им; не е установено да е разпореждано и възлагано на служител в РД – Русе, да обработва записите от видеонаблюдение.

С мотивите на изразеното от КЗЛД становище подробно се изясняват приложимите правила при извършване на видеонаблюдение, включително в трудовоправен контекст, и в диспозитива КЗЛД указва на КЗП, че извършването в офисите на РД – Русе, на КЗП е незаконосъобразно, като администраторът на лични данни – КЗП, следва да предприеме мерки за извършване на вътрешно разследване с цел установяване чия е отговорността за неспазване на въведените правила относно видеонаблюдението в помещенията, които ползва. Мерките са част от действията по управление на държавния орган. Относно откритата техника в офисите на РД – Русе, на КЗП – видеокамери, видеорекордер DVR, устройства за запис на звук, същите следва да бъдат деинсталирани, а евентуално направените записи да бъдат изтрети на основание чл. 17 от Регламент (ЕС) 2016/679.

През отчетния период КЗЛД е разгледала и искане на кмета на община Смолян, с което се отправя молба за изразяване на становище по допустимостта на искане от органите на МВР за предоставяне на постоянен достъп до изградената и поддържана от общината система за видеонаблюдение.

Поводът на искането е постъпило в общината писмо от началника на РУ – Смолян, към ОДМВР – Смолян, с което се иска да осигури достъп за преглед на записи от системата за видеонаблюдение на община Смолян във връзка с осъществяване на основната дейност на МВР, а именно оперативноиздирвателна, охранителна, разследване на престъпления, контролна и превантивна, както и ефективно опазване на обществения ред и противодействие на конвенционалната престъпност. В искането се посочва, че до настоящия момент на РУ – Смолян, многократно е предоставян достъп до записите и са предавани такива по негово искане за разследване на конкретно извършени престъпления/съмнение за престъпления. Уведомява се още, че предоставянето на записи, съдържащи лични данни от видеонаблюдението на общината, се осъществява по реда и условията, регламентирани във Вътрешните правила за видеонаблюдение на община Смолян и в нарочна заповед на кмета ѝ.

След извършения анализ на фактическата и правната страна по казуса КЗЛД изразява становище, че прегледът на относимото законодателство (НПК, Закона за МВР и Закона за местното самоуправление и местната администрация) показва, че към настоящия момент не е налице правно основание за предоставяне на искания от РУ – Смолян, постоянен и неограничен достъп до системата за видеонаблюдение на община Смолян. От друга страна, действащата нормативна уредба допуска предоставянето само на конкретни записи или на ограничен във времето достъп, свързан с осъществяване единствено на полицейските правомощия, вкл. при условия на неотложност, както и изискан по надлежния ред, като същият се реализира съгласно критерии като напр. дата, час, местоположение и пр. Тези критерии способстват за гарантиране на принципите за ограничение на целите и свеждане на данните до минимум по чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и отговарят на изискванията за разкриване на данни, заложи в съображение 22 на Директива (ЕС) 2016/680. Видеонаблюдението, извършвано от община Смолян, попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2016/679, докато обработването на получените от органите на МВР в качеството им на компетентен орган по смисъла на чл. 42, ал. 4 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) видеозаписи попада в приложното поле на Глава VIII от ЗЗЛД, с която са въведени изискванията на Директива (ЕС) 2016/680 в националното ни право. Следователно община Смолян и органите на МВР обработват видеозаписите за различни цели и на различни правни основания, което обуславя и ролите им на самостоятелни администратори. Правоотношението „администратор – обработващ лични данни“ в тази хипотеза е неприложимо, тъй като органите на МВР не обработват данните от видеозаписите по възлагане и от името на община Смолян, а ги обработват за нуждите на упражняване на своите правомощия, предоставени им със закон.

В началото на 2022 г. КЗЛД е сезирана и с казус (в същия контекст), касаещ разпореждане на органите на МВР към частноправен субект (аптека) за монтиране на камери за видеонаблюдение, обхващащи външния периметър на обекта. Искането е от управител на аптека, който е получил разпореждане от органите на МВР същата да постави камери за видеонаблюдение, обхващащи външния периметър около стопанисвания от нея обект, т.е. изисква се да бъде извършвано видеонаблюдение на един от най-централните и оживени булеварди в Пловдив. Целта на разпореждането на органите на МВР според писмото е „пресичане на бъдещи тежки криминални престъпления“, а като основание е посочена нормата на чл. 66, ал. 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи. КЗЛД е категорична в изразеното от нея становище, че видеонаблюдението на публични зони, извършвано от аптека (като администратор на лични данни), за целите на предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказателни санкции, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване, е недопустимо, като същото не може да се разпорежда от компетентните органи (МВР) на частноправни субекти.

През отчетния период в КЗЛД са постъпили две искания от Министерството на образованието и науката (МОН) и Агенцията за социално подпомагане (АСП) с идентичен предмет, а именно: предоставянето на данни за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование на АСП за нуждите на предоставянето на социални помощи по Закона за социалното подпомагане (ЗСоцП) и Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД), както и правилниците за тяхното прилагане. За да изрази позиция, КЗЛД е направила преглед на приложимите актове в областта на образованието и социалното подпомагане, като ги е съпоставила и с правилата за защита на личните данни. С оглед на изводите от анализа Комисията е изразила становище, че Агенцията за социално подпомагане (АСП) в качеството си на администратор на лични данни следва да обработва лични данни на деца, получени от Националната електронна информационна система на предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО), поддържана от Министерството на образованието и науката МОН, само за подалите заявление-декларация за упражняване правото на социални или семейни помощи и при спазване на определените в специалното законодателство срокове за тяхното съхранение. Събирането и съхранението на данни за лица, неподали заявление-декларация, са недопустими, тъй като са в противоречие с основните принципи за обработването на лични данни, прогласени в чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679. За целите на упражняването на правомощията, произтичащи от ЗСоцП и ЗСПД, АСП обработва предоставените от МОН лични данни като самостоятелен администратор.

КЗЛД е имала възможност през 2022 г. да изрази становище и по проект на решение на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за одобрение на Механизъм за измерване и наблюдение на качеството на услугата за достъп до интернет предвид обстоятелството, че чрез визирания механизъм могат да се събират определени категории лични данни от потребителите и с оглед гарантиране спазването на законодателството в областта на личните данни. Установено е, че проектът на решение на КРС за одобрение на Механизъм за измерване и наблюдение на качеството на услугата за достъп до интернет съответства на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни. С оглед постигане на по-висока степен на прозрачност Комисията препоръчва в политиката за поверителност да се посочи изрично, че събираните лични данни няма да се обработват за други цели, вкл. за профилиране на крайните ползватели.

През изтеклата година КЗЛД работи и по казус, поставен за разглеждане от Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ (ДП РВД) (искане с рег. №ПНМД-01-93/31.10.2022 г.) относно реализирането на проект за модернизиране на техническите системи за сигурност на предприятието и изграждане на система за физически контрол на достъпа чрез биометрични данни. В искането изчерпателно са посочени предвидените технически и организационни мерки за защита правата и свободите на субектите на данни.

Със становището си КЗЛД изчерпателно излага мотиви във връзка с приложимостта на производството по предварителна консултация, изискванията за неговото провеждане, както и хипотезите за задължителното провеждане на такъв вид консултация. При разглеждането и анализа на казуса по преписката е установено, че от ДП РВД е извършило оценка на риска, което е етап от извършването на оценката на въздействието върху защитата на личните данни (арг. чл. 35, §7, б. „в“) от Регламент (ЕС) 2016/679), като във връзка с това е и изразеното становище от КЗЛД.

В мотивите на становището са разгледани и въпросите относно приложимостта и законосъобразността на въвеждането на система за достъп, основана на обработването на биометрични данни. Особеният статут на ДП РВД, като стратегически обект от значение за националната сигурност съгласно Постановление №181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност, както и определянето му като част от критичната инфраструктура на страната позволяват въвеждането на системи за завишен контрол на достъпа в изпълнение на чл. 41 от Правилника за прилагане на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“.

Доколкото контролът на организацията на физическата защита и достъпа до стратегическите обекти изисква чрез тях да се осъществи противодействие на заплахи от

терористичен характер, обработването на биометрични данни в случая може да се обоснове с хипотезата на чл. 9, §2, б. „ж“ от Регламент (ЕС) 2016/679 – когато обработването е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка, което е пропорционално на преследваната цел, зачита същността на правото на защита на данните и предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните. Определянето на ограничен кръг от служители и конкретни зони за наблюдение може да се разглежда като подходяща мярка за защита правата и свободите на субектите на данни в конкретния случай.

Определянето на ДП РВД като стратегически обект за националната сигурност – част от критичната инфраструктура, представлява важен обществен интерес, посочен в националното ни законодателство. Обработването на биометрични данни при осъществяване на достъпа до такъв тип обекти може да се разглежда като пропорционално на преследваната цел, а именно противодействието на терористични заплахи. За да е законосъобразно обработването обаче, то следва да зачита същността на правото на защита на данните и да предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните – т.е. следва да се извърши оценка на въздействието върху защитата на данните.

В КЗЛД през отчетния период постъпва интересен казус от МОН по повод искане от координатора на деца, напуснали образователната система на местната администрация на лондонския квартал Енфилд, Обединеното кралство, за информиране относно действащите процеси за получаване и предоставяне на информация за български граждани дали са се завърнали в България и дали децата им са се записали отново в училище в България. На основание раздел 436А от Закона за образованието от 1996 г. във Великобритания е установено задължение за местните администрации да предприемат мерки за идентифициране на децата, които не получават образование, както и законова отговорност да гарантират, че тези деца вече не са в зоната на тяхната власт и че имат достъп до образование, където и да са се преместили. Търсенето на информация се налага, тъй като в квартал Енфилд съществува голяма общност от български граждани, които записват децата си в местните училища, но се местят за кратък или по-дълъг период и се връщат отново в България.

КЗЛД изразява становище, че в конкретния казус приложение намира *Решение за изпълнение на Комисията от 28.6.2021 г. съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета относно адекватното ниво на защита на личните данни от страна на Обединеното кралство*, като в допълнение следва да е налично и правно основание по смисъла на чл. 6, §1 от ОРЗД. Единственото правно основание,

подходящо за предоставянето на данни в конкретния случай, е това по чл. 6, §1, б. „а“ от ОРЗД – съгласието на субекта на данни, доколкото българската страна не е обвързана със задължения, произтичащи от законодателството на Обединеното кралство по отношение на исканата информация. Данните, които могат да се представят по конкретно искане на местната администрация на лондонския квартал Енфилд, Обединеното кралство, следва да са в минимално необходимия обем, като отговарят единствено на въпроса дали конкретните деца са обхванати от системата на българското образование или не. Допълнителна информация не следва да бъде предавана.

В КЗЛД постъпва писмо от народен представител с молба за становище по въпроса дали представляват „лични данни“ или обществена информация и може ли да бъде предоставена на народните представители и на обществеността информация относно трите имена, заеманата позиция и актовете/основанията за уволнение или назначение на различните категории служители в системата на горите към Министерството на земеделието. В становището си КЗЛД посочва, че съгласно Конституцията Народното събрание разполага с правомощието да упражнява парламентарен контрол по отношение на реализирането на държавната политика от органите на изпълнителната власт. Парламентарен контрол може да бъде осъществяван както от парламентарните комисии, така и от отделните народни представители. Контролът задължава държавните органи и длъжностните лица от държавната и общинската администрация, както и гражданите да предоставят при поискване всички сведения и документи, както и становища. Извършеният анализ на посочените в искането данни показва, че те попадат и в материалния обхват на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), поради което следва да се приложат и неговите разпоредби. Правото на достъп до обществена информация не е абсолютно. Един от основните принципи при осъществяване правото на достъп до обществена информация е защитата на личните данни (чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗДОИ). Принципно положение е, че личните данни, свързани със служебното качество на лицата, заемащи държавна служба, се ползват с по-занижена защита. Това разбиране намира приложение, по-специално, при лицата, заемащи висши публични длъжности, и може да бъде изведено от разпоредбите на чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество (ЗПКОНПИ).

Съгласно становището на КЗЛД исканите данни за трите имена, заеманата позиция и актовете/основанията за уволнение или назначение на служители в системата на горите към Министерството на земеделието, заемащи висши публични длъжности, попадат в обхвата на понятието „лични данни“, но подлежат на по-занижена защита с оглед специалния им статут. Данните за всички други лица, незаемащи висши публични

длъжности, могат да се оповестяват под формата на обобщена справка, съдържаща информация по различни критерии, без да се разкриват техните имена. При предоставяне на копия от документи, съдържащите се в тях подписи, ЕГН-та и номера на документи за самоличност, данни на трети лица, които не са пряко относими, трябва да бъдат заличени.

1.3. Постановени решения.

Решения по чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР).

През 2022 г. КЗЛД приема 5 решения на основание чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) по искане на „Аксес Файнанс“ ООД, „Вива кредит“ ООД, „Изи Асет Мениджмънт“ АД и „Топлофикация София“ ЕАД. Приетите решения следват трайната практика на КЗЛД в сходни случаи, съгласно която при липса на валидно правно основание за законосъобразно обработване на лични данни не се предоставя достъп до данните от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“.

През отчетната година са постъпвали и запитвания относно достъпа до данните от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, от страна на публични органи, като са давани указания, че КЗЛД има правомощие да издава разрешение за такъв достъп единствено в хипотезата на чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. 3 от ЗГР. Държавните органи и институции имат право да достъпват данните съобразно законоустановените им правомощия.

Прави впечатление, че и през 2022 г. има тенденция да се иска достъп до необосновано неограничен обем от информация от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“. Такива са случаите, когато се изисква достъп до данни на наследниците на клиент/длъжник/кредитополучател. Обикновено не става ясно как и въз основа на какви съображения искателите (съответни дружества) ще преценят на кои точно наследници да изпратят покана за доброволно изпълнение или да насочат исковата си претенция. В тези случаи е възможно да се осъществи незаконосъобразно обработване чрез предоставяне на лични данни на наследници, които не са приели наследството или които са изключени от процеса по приемане на наследство поради наличие на наследници от по-горен ред.

Твърдението, че наследниците на дадено лице – клиент/длъжник/кредитополучател, са длъжници на дружеството кредитор, е факт, който следва да бъде доказан. Такова доказване би могло да се осъществи по съответния съдебен ред в рамките на състезателно производство. При необходимост сезираният съд има правомощие да изиска необходимата

му информация или да издаде съдебно удостоверение, въз основа на което страната да получи необходимата му информация.

Гражданскопроцесуалният кодекс (ГПК) предвижда възможността за издаване на съдебно удостоверение в гражданския процес. Основният принцип в ГПК е, че официални документи и удостоверения се представят от страните (чл. 186, изречение първо от ГПК). Допустимо е и самият съд, пред който делото е висящо, да ги изиска от съответното учреждение (чл. 186, изречение второ, предложение първо от ГПК), в случая – длъжностното лице по гражданското състояние. Ако сам не изиска съответните документи от компетентните органи, съдът може да снабди страната със съдебно удостоверение, въз основа на което тя да се снабди със съответните официални документи и удостоверения (чл. 186, изречение второ, предложение второ от ГПК).

В своята практика чрез изразяване на становища КЗЛД нееднократно е застъпвала тезата, че данни за наследници на починали лица с цел събиране на вземания могат да се предоставят при наличие на акт на съдебната власт (каквото е именно съдебното удостоверение).

2. Сравнителен анализ на исканията за становища.

През 2022 г. се наблюдава постепенно завръщане към нормалния ритъм по отношение на постъпващите искания за изразяване на становища и запитвания от страна на администраторите на лични данни, след като са преодолени предизвикателствата на предходните две пандемични години. Повечето проблеми на дистанционното обучение, обработването на лични данни за здравословното състояние на работници и служители, използването на т.нар. зелени сертификати вече са проучени и разрешени, а с отшумяването на пандемията отпада и необходимостта за тяхното допълнително задълбочаване и обсъждане.

Прави впечатление, че голямото болшинство от исканията за становища вече не е да се търси тълкуване на основни понятия и принципни положения в защитата на личните данни, а напротив – поставят се за разглеждане значително по-детайлни въпроси по защитата на неприкосновеността на физическите лица и съответно пределите на произтичащите за администраторите/обработващите лични данни задължения в различните сектори на дейност.

3. Становища по законодателни инициативи. Участие в процедури по съгласуване на проекти на нормативни актове.

Като надзорен орган по защита на личните данни, КЗЛД има правомощие да издава по собствена инициатива или при поискване становища до националния парламент,

правителството или в съответствие с правото – до други институции и органи, както и до обществеността по всякакви въпроси, свързани със защитата на лични данни (чл. 58, §3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679).

През 2022 г. по този ред КЗЛД е разгледала постъпилото от министъра на здравеопазването искане за провеждане на предварителна консултация по чл. 36, §4 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с изработването на проект на Наредба за функционирането на Националната здравноинформационна система (НЗИС) с приложения към него мотиви и оценка на риска. След детайлна оценка на проекта със законодателството за защита на данните КЗЛД е предоставила 10 принципни бележки, предложения и насоки, както и 47 бележки по същество по предложението за нормативен акт.

През изминалата 2022 г. са изразени 4 становища по съгласувателни процедури по реда на Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация – по проект на Решение на МС за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България (ЗИДЗЧРБ), по проект на Решение на Министерския съвет за изменение и допълнение на Програмата за ползване на хуманитарна помощ на лица, търсещи временна закрила в Република България вследствие на военните действия в Република Украйна, по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на ЗДОИ и по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за особените залози.

През отчетната година постъпват и 6 искания за изразяване на становища по законопроекти, предложени за разглеждане в Народното събрание, както следва: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за регистър БУЛСТАТ, Законопроект за старите столици в Република България, Законопроект за доброволчество, Законопроект за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие, Закон за изменение и допълнение на Закона за електронната търговия и Закон за изменение и допълнение на Закона за домашното насилие.

През отчетния период КЗЛД съгласува и Правилата за процеса на смяна на доставчика на услуги за достъп до интернет, изготвени и впоследствие приети от КРС. В изпълнение на чл. 230в, ал. 1 във вр. с чл. 30, т. 8 от ЗЕС КРС приема правила за процеса на смяна на доставчика на услуги за достъп до интернет и след обществено обсъждане по чл. 36 от ЗЕС ги обнародва в Държавен вестник. Правилата имат за цел да гарантират правото на крайните ползватели да сменят доставчика на услуги за достъп до интернет в разумни срокове и при защита на правата им, установени в закона. Предпоставка за смяната на доставчика е изричното съгласие на крайния ползвател (чл. 230б, ал. 4, изр. 2 и чл. 230в, ал. 2 от ЗЕС). Същото служи и като правно основание за прехвърляне на данните от текущия

към приемащия доставчик, което от своя страна е юридическо проявление на упражняването на правото на преносимост на данните по чл. 20 от ОРЗД.

4. Преглед на националното законодателство за съответствие с правилата за защита на личните данни.

КЗЛД за поредна година извършва преглед на действащото национално законодателство за съответствие с правилата за защита на личните данни и информира заинтересованите страни за необходимостта от актуализиране или цялостно изменение на конкретни нормативни актове. Прегледът традиционно се фокусира както върху анализ на цялостното съответствие на специалната правна уредба в отделните сектори със законодателството по защита на данните, така и върху отделни детайли от правно-техническо естество, напр. терминологично прецизиране, които налагат актуализация в национален план. Крайната цел на правения преглед на законодателството е да се гарантира прякото действие на Регламент (ЕС) 2016/679 във всички държави – членки на Европейския съюз, и създаване на правна сигурност за участниците в системата за защита на личните данни. И през 2022 г. акцент в анализа е поставен върху гарантиране правата на физическите лица и актуализиране на обхвата на задълженията на администраторите на лични данни.

Прави впечатление, че в резултат на направения анализ през 2021 г. единствено Висшият съдебен съвет е предприел през 2022 г. препоръчаната от КЗЛД нормативна промяна в Правилника за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация. Съответните изменения са обнародвани в Държавен вестник, бр. 70 от 30.08.2022 г. Всички останали актове, идентифицирани от Комисията през предходния период и подлежащи на привеждане в съответствие с действащото законодателство, са останали непроменени.

В рамките на постоянното си задължение и приоритет за преглед на законодателството през 2022 г. КЗЛД е допълнила списъка на нормативните актове, за които се налага изменение и/или допълнение, с нови петнадесет такива. Предстои изпращането на списъка на компетентните публични структури, отговорни за изпълнението на съответните нормативни актове, вкл. до органите, които не са предприели никакви действия по съобразяване на препоръките на КЗЛД през 2021 г.

5. Запитвания на администратори по въпроси от областта на защитата на личните данни.

През отчетния период КЗЛД предоставя множество писмени консултации – 341 бр. (вкл. становищата, посочени по-горе). Същите се отнасят до разяснения в правната уредба, по които има ясна и еднозначна регламентация и/или трайна практика на надзорния орган.

В допълнение към исканията за изразяване на становище в КЗЛД постъпват редица запитвания на администратори на лични данни с конкретни въпроси по прилагането на законодателството в областта на защитата на личните данни. Тенденцията е за увеличаване на интереса към проблемите на предоставянето на лични данни в трети държави, както и обработването на лични данни чрез приложения и платформи.

В контекста на въпросите, свързани с предоставяне на лични данни в трети държави, КЗЛД е разгледала запитвания от университет относно конкретни случаи на трансфери на такива данни. Първият поставен въпрос се отнася до изпращане на диплома за завършено висше образование на нейния притежател, европейски гражданин, по поща/куриер/имейл в трета държава. КЗЛД дава насоки, че конкретно описаният случай не следва да се счита за трансфер на данни по смисъла на Глава V от Регламент (ЕС) 2016/679. Получател на данните в този случай е субектът на данни, който в отношенията с администратора (университета) не може да има качеството нито на администратор, нито на обработващ лични данни. Същият е обвързан с правилата на администратора и с неговите инструкции, процедури, разрешения или ограничения. Това обаче не изключва задълженията на администратора (университета) да изпълнява всички изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679, като в частност прилага подходящи технически и организационни мерки за защита на данните в съответствие с чл. 24 и 32 от същия правен акт. Задължение на администратора е да се въведат ясни вътрешни правила, инструкции и процедури за такива случаи, като субектите на данни (в частност студентите) следва да са запознати с тях.

Вторият въпрос се отнася до предоставяне на данни от българския университет на приемащ университет в трета държава по различни програми за мобилност на студенти. По конкретния въпрос следва да се приложат съответните правила за трансфер на данни съгласно Глава V от Регламент (ЕС) 2016/679. Следва да се има предвид, че за конкретния случай има възможност да се използват стандартните договорни клаузи, въведени с *Решение за изпълнение (ЕС) 2021/914 на Комисията от 4 юни 2021 г. относно стандартни договорни клаузи за предаването на лични данни на трети държави съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета*, като се отчита обстоятелството, че отношенията между двата университета са администратор-администратор. Аналогичен е отговорът по третия от поставените въпроси – предоставяне на данни (академична справка) от българския университет, като приемащ университет, на изпращащия университет в трета държава след приключване на обменния семестър. Правилата за трансфер на данни по смисъла на Глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 важат за изпращането на академична справка от университет, установен в ЕС, на университет в трета държава независимо от

гражданството на студента, тъй като обработването на лични данни е осъществено на територията на ЕС.

Комисията за защита на личните данни е отговорила и на писмо относно постъпило на официалния интернет адрес на платформа за онлайн търговия искане за предоставяне на информация по повод на казус по описа на Главна дирекция на полицията – Сантяго де Компостела, при Министерството на вътрешните работи на Кралство Испания. Администраторът, отправил искането, изразява притеснение, че националната полиция на държава – членка на ЕС, се обръща към дружеството директно с искане за предоставяне на информация и съдействие по материално наказателно производство, свързано с измама. Исканата информация се отнася за лице – обвиняем, който е публикувал обяви за продажба на животни. Отговорът на КЗЛД е в посока, че предоставянето на лични данни от един администратор (българския администратор) на друг (Главна дирекция на полицията – Сантяго де Компостела, при Министерството на вътрешните работи на Кралство Испания) представлява обработване на лични данни по смисъла на §1, т. 4 от ДР на ЗЗЛД. По отношение на администратора, Главна дирекция на полицията – Сантяго де Компостела, при Министерството на вътрешните работи на Кралство Испания, следва да се направи обосновано предположение, че той има качеството на компетентен орган по смисъла на чл. 3, т. 7 от Директива (ЕС) 2016/680 и съответния национален закон на Кралство Испания, който я транспонира. Законосъобразният обмен на информация, съдържаща лични данни, с цел предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления се извършва само между компетентните органи на съответните държави, като в конкретния случай от българска страна това са органите на МВР, респективно органите на съдебната система. Представеният отговор се основава на постоянната практика на КЗЛД по такива казуси съгласно действащото към момента законодателство.

С оглед конкретния казус позицията на КЗЛД е, че липсва правно основание за българско юридическо лице – администратор на лични данни, да предоставя данни за физическо лице – клиент, директно на полицейска служба от държава – членка на Европейския съюз. Отбелязва се също така, че българският администратор няма възможност и правомощия да извърши преценка относно достоверността на отправеното до него искане, както и да гарантира, че при предоставянето на данните те ще бъдат използвани за посочените цели. При така изложените факти и аргументи българският администратор (получил искането от полицията на Кралство Испания) следва да се обърне към специализираните органи от МВР, в чиято компетентност е осъществяването на този обмен при спазване на приложимото българското и европейско законодателство.

През отчетната година в КЗЛД постъпва запитване относно обработването на лични данни на младежи от 14- до 24-годишна възраст чрез платформа, чиято мисия е да окаже благотворно влияние върху психическото здраве на младежите. Наред с конкретните отговори по поставените въпроси КЗЛД изразява принципни насоки, които следва да се имат предвид при такъв вид обработване на лични данни.

По принцип чрез платформите могат да се събират големи обеми от данни при предоставяне на услугите на крайния потребител. Такива данни могат да бъдат например данни за местоположението, данни, записани на устройството на потребителя, както и данни, споделени от самите потребители. Особен акцент следва да се постави на данните, които не са споделени от потребителите, а от техните устройства, доставчици на услуги, IP адреси, данни за местоположението, данни от т.нар. бисквитки или други проследяващи технологии. По своята същност тези данни попадат в обхвата на понятието лични данни (чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679) и могат да разкрият широк спектър от лична информация за ползвателя.

За да предприеме конкретни мерки за защита правата на субектите на данни, администраторът следва да извърши оценка на риска и оценка на въздействието върху защитата на личните данни по смисъла на чл. 35 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с раздел II, т. 7 от *Списъка на видовете операции по обработване на лични данни, за които се изисква извършване на оценка за въздействие върху защитата на данните съгласно чл. 35, §4 от Регламент (ЕС) 2016/679*. Наред със спазването на всички изисквания на приложимото законодателство във връзка със защитата на личните данни особено внимание следва да се обърне и на евентуални трансфери на данни към подизпълнители в трети държави от страна на платформата с цел съхранение или използване на допълнителни средства за защита. В този случай приложение намира специалният режим на Глава V – „Предаване на лични данни на трети държави или международни организации“ от Регламент (ЕС) 2016/679, като например използването на облачни решения за съхранение или осигуряване на защита срещу нарушения на сигурността на данните. Принципно положение е, че такова предаване на лични данни (т.нар. трансфер) може да се осъществява, само при условие че са спазени всички други относими към операциите по обработване разпоредби на Регламент (ЕС) 2016/679 (спазване на принципите по чл. 5, наличие на основание за обработване по чл. 6, §1 и/или по чл. 9, §2, предприемане на технически и организационни мерки, извършване оценка на въздействието върху защитата на личните данни и т.н.).

През отчетната година в КЗЛД постъпва писмо от длъжностното лице по защита на личните данни на община Карлово във връзка с публикувани списъци на официалната

страница на общината на пострадалите от наводненията лица (по инициали и адрес) на територията на община Карлово с разпределени суми от организираната дарителска кампания. Въпреки направеното оповестяване в Общинска администрация – Карлово, постъпват оплаквания от граждани, че от публикуваната информация не могат да установят в коя категория попадат. Във връзка с това в своя отговор КЗЛД посочва, че с оглед липсата на достатъчна яснота при посочване единствено на инициалите на лицето и адреса му не съществува пречка да бъдат публикувани пълните имена на лицата, за да бъде постигната целта, заложената в програмата, както и да се подsigури упражняването на официалните правомощия на Общински съвет, свързани с осигуряване на защита при бедствия (чл. 20, във вр. с чл. 17, ал. 1, т. 11 от Закон за местното самоуправление и местната администрация). Съобразявайки се с принципа за ограничение на съхранението, КЗЛД подчертава, че въпросните списъци не може да останат безсрочно публикувани в интернет.

VI. УЧАСТИЕ В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

През отчетния период е осъществено участие в 173 бр. заседания на формати, обединяващи сродни органи по защита на данните на държавите – членки на ЕС, включително пленарни заседания на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД), заседанията на изпълнителното бюро на консултативния комитет към Конвенция 108+ на Съвета на Европа и на Работна група „Обмен на информация и защита на данните“ (DAPIX), формат „Защита на данните“. Подробна информация за това участие е представена в настоящия раздел и в раздел VII.

1. Участие в заседанията на Европейския комитет по защита на данните и на експертните подгрупи към него.

През отчетния период представителите на КЗЛД продължават активно да участват във всички текущи процеси по изпълнение задачите от създадения със започване прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 Европейски комитет по защита на данните. Сред осъществените дейности от страна на КЗЛД са подготовката и участието на нейни представители във всяко едно от 15-те пленарни заседания на ЕКЗД, проведени през отчетния период в Брюксел, Кралство Белгия – онлайн са реализирани 11 заседания, а останалите 4 – присъствено.

През 2022 г. продължава поддържането на устойчивост в дейността на Комитета, както и активното взаимодействие между експертите от националните органи по защита на данните в работните групи, подпомагащи ЕКЗД. Постигнатото пълно техническо съответствие с комуникационните системи на Комитета през предходните отчетни периоди позволява участие на заседанията по отделните работни групи без отделянето на определените от КЗЛД експерти от работното им място за дните на обсъжданията, обичайно провеждани в гр. Брюксел. В резултат на проведените над 143 заседания на отделните експертни подгрупи през 2022 г. след обществено обсъждане са приети следните документи, по които активно участват експерти на КЗЛД, като водещи докладчици и съдокладчици:

– Съвместно становище на №3/2022 ЕКЗД и Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) относно законодателното предложение за Регламент относно европейското пространство на здравните данни;

– Съвместно становище №2/2022 на ЕКЗД и ЕНОЗД относно законодателното предложение за Регламент относно хармонизираните правила за справедлив достъп до данни и тяхното използване (Законодателен акт за данните);

– Съвместното становище №1/2022 на ЕКЗД и ЕНОЗД относно законодателното предложение за удължаване срока на действие на Регламент (ЕС) 2021/953 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) с цел улесняване на свободното движение по време на пандемията от COVID-19;

– Решение №5/2022 на ЕКЗД със задължителен характер по член 65 от ОРЗД относно WhatsApp Ireland Limited;

– Писмо на ЕКЗД до ЕК относно необходимостта от осигуряване гаранции за независимостта на белгийския надзорен орган;

– Становище на ЕКЗД по проекта на решение на Полския орган за защита на данните относно критериите за акредитация на органи за сертификация съгласно чл. 43 (3) от ОРЗД.

2. Обмен на информация през Информационната система за вътрешния пазар – статистика и анализ.

Регламент (ЕС) 2016/679 определя правилата за защита на правата на физическите лица във връзка с личните им данни във всички държави – членки на ЕС. С оглед улесняването на комуникацията и сътрудничеството между надзорните органи на държавите – членки в ЕС, при наличието на случаи с трансграничен характер се използва т.нар. Информационна система на вътрешния пазар (ИСВП). Тя се явява сигурен, многоезичен онлайн инструмент за осъществяване на обмен на информация между публичните администрации в държавите от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и европейските институции и органи, занимаващи се с практическото прилагане на законодателството на Европейския съюз.

В ИСВП се осъществява управление на случаи в съответствие с процедурите от чл. 56 до чл. 70 от Регламента, които обхващат: определяне на водещия надзорен орган (ВНО) и засегнати надзорни органи (ЗНО) като част от сътрудничеството на принципа „на едно гише“, искане за местен случай, искане за взаимопомощ или за доброволна взаимопомощ, съвместни операции на надзорни органи, за становище на ЕКЗД или разрешаване на спорове от ЕКЗД, процедура по спешност (издаване на становище или решение на ЕКЗД) или писмени процедури.

Към 31.12.2022 г. в регистъра на случаите, поддържани в ИСВП за всички държави от ЕИП, има 2180 активни случая на трансгранично сътрудничество, като:

– 1608 бр. са инициирани в резултат на получени жалби;

– 572 бр., произтичащи от други източници като инициатива – напр. разследвания и инициативи на национален надзорен орган, правно задължение, информация, разпространена от средствата за масово осведомяване, и др.

– В резултат на гореспоменатите случаи са започнати действия по:

– 850 процедури по сътрудничество (чл. 61) за отчетния период, докато общият им брой от началото на функциониране на системата през 2018 г. е 10 138;

– 1575 процедури, базирани на обслужване „на едно гише“ (чл. 60), от които по 639 случая има изготвено окончателно решение;

– 103 искания за разглеждане на случая като национален (местен) по чл. 56, §2;

– 1 процедура относно съвместна операция.

Процедури, открити по механизма за съгласуваност:

– 153 процедури, свързани с изразяването на становище от страна на ЕКЗД;

– 7 процедури по разрешаване на спорове и седем окончателни решения по тях;

– приети са 5 временни мерки по чл. 66;

– 1 окончателно решение по чл. 66;

– 1 решение съгласно процедурата по спешност по чл. 66.

В допълнение общият брой на започнатите процедури от 2018 г. за идентифициране на водещ и заинтересовани органи за защита на данните е 3252, от които 109 са текущи, а 3143 – приключени.

През 2022 г. КЗЛД е била адресат/инициатор/участник в механизма за сътрудничество и съгласуваност чрез ИСВП в 100 бр. процедури. вкл. по чл. 56 от Регламент (ЕС) 2016/679 (определяне на водещ и засегнат надзорен орган), по чл. 60 (сътрудничество между водещ и засегнат надзорен орган) и по чл. 72 (процедура по вземане на решения от ЕКЗД).

Някои от по-интересните случаи са следните:

2.1. В качеството на ВНО:

• КЗЛД в качеството си на ВНО открива процедура по чл. 56 от ОРЗД във връзка с уведомление за нарушение на сигурността на данните по чл. 33 от ОРЗД, депозирано от администратор, предлагащ услуги в областта на разработването на софтуер и информационните технологии. Системите за наблюдение на администратора и служителите му отчитат подозрителни и неоторизирани действия – имейл известяване, получено от негова партньорска платформа, сигнализира на дежурен служител за неспазен алгоритъм на работа при направата на хотелски резервации. След детайлно разглеждане на случая се установява, че в действителност става дума за пробив в сигурността на данните – персонален компютър на служител на администратора е бил компрометиран вследствие на

свързането му към публична Wi-Fi мрежа. В резултат на това са изтекли пароли за достъп към споделени вътрешни пространства и платформи на партньори на дружеството. Засегнати са голям брой субекти на данните, граждани на държави – членки на ЕС. С оглед на факта, че единственото място на установяване на администратора е на територията на Република България, КЗЛД е ВНО по казуса. Впоследствие е открита процедура по чл. 60 от Регламента – проект на решение, при която се дава възможност на ЗНО да дадат своите коментари и/или относимо и обосновано възражение по него. Решението на КЗЛД се състои в отправяне на официално предупреждение за допуснатите нарушения и разпореждане към администратора да съобрази операциите по обработване на данни с разпоредбите на регламента посредством прилагане на подходящи технически и организационни мерки за защита на данните с конкретна насоченост и срок за изпълнение. Постъпва коментар в подкрепа на решението. Решението е публикувано като окончателно съгласно процедурата по чл. 60 от Регламента.

- КЗЛД става адресат на процедура по чл. 56 за определяне на ВНО, която е иницирана от надзорния орган на Ирландия във връзка с депозирана жалба срещу българско дружество, което оперира платформа за VoIP услуги, купува и продава телефонни номера от Националния номерационен план на Република България и от други държави – членки на ЕС. Субектът на данни е закупил един от продуктите, предлагани от администратора, който не е получил. Поддръжката на сайта му дава информация, че поръчката му не е изпълнена, тъй като той е чуждестранен гражданин. Във връзка с това субектът решава да упражни своето право на достъп до обработваните лични данни, свързани с него по чл. 15 от Регламента, което не е било удовлетворено в законоустановения срок от един месец. Администраторът предоставя информация, че поради поемане на договорно задължение спрямо операторите, от които дружеството купува номера от номерационния план на Бразилия, то няма право да предоставя съответните номера на бразилски граждани или дружества. Още при първоначалното писмо от КЗЛД администраторът е извършил щателна вътрешна проверка за установяване на исканията за достъп, евентуални пропуски в сървърите/софтуера, както и за наличие на човешка грешка. Той не е считал, че е неизправен, тъй като не са били установени пропуски от негова страна и не е открил или получил информация за съществуването на искането на субекта. Администраторът излага в становището си, че не е в състояние да докаже чрез писмени доказателства, че съответните съобщения са/не са били получени в папка „спам“ и в последствие са били автоматично изтрети. С решение на Комисията е открита процедура по чл. 60 от Регламент (ЕС) 2016/679, с която на засегнатите надзорни органи е представен

проект на решение по казуса. Взето е решение на администратора да бъде наложена имуществена санкция по чл. 83, §5, б. „б“ от Регламента в размер на 1000 лв.

2.2. В качеството на ЗНО:

КЗЛД се конституира като ЗНО по общо 17 случая, тъй като е възникнало обосновано предположение, че могат да бъдат засегнати правата на български граждани, от тях 9 са били инициирани от българския надзорен орган. Някои от по-интересните случаи са следните:

- КЗЛД бива сезирана с уведомление за нарушение на сигурността на данните от дружество, част от международна група. На глобално ниво последната става жертва на кибератака от 17 октомври 2022 г., като всички нейни дъщерни дружества по света са засегнати. По време на атаката хост системите на редица виртуални сървъри са били криптирани от криптовирус, в това число и виртуален сървър, на който се обработват лични данни. Това е т.нар. Active Directory (AD), т.е. централната директорийна услуга на групата. На виртуалния сървър Active Directory се съхраняват данни на лица, работещи за компании – част от нея. Това включва по-специално: имена; служебни данни за контакт (телефон, електронна поща и др.); доброволно качени профилни снимки; организационни данни (напр. заемана длъжност в компанията, преки ръководители, отдел и др.); принадлежност в административни групи; регистрационни данни (напр. последно вписване в системата/ите, регистриране на работно време и др.). В резултат на атаката вътрешните ѝ системи не са налични или са налични само в ограничена степен. Съобщава се, че първоначалната ситуация не показва изтичане на лични данни. С оглед на факта, че основното място на установяване на международната компания е в гр. Дюселдорф, Германия, КЗЛД инициира процедура по чл. 56 от ОРЗД за определяне на ВНО. Надзорният орган на Северен Рейн-Вестфалия се припознава като такъв и уведомява останалите ЗНО, че извършва разследване по случая.

- КЗЛД открива процедура по чл. 56 от Регламент (ЕС) 2016/679, с която сезира надзорния орган на Малта като водещ надзорен орган. Жалбата е подадена във връзка с използването на снимки на субекта на данни без неговото разрешение в сайт за запознанства и съответно създаването на неистински профил чрез тях. Субектът е отправил искане до администраторите на сайтове снимките му да бъдат премахнати и да бъде преустановено обработването на личните му данни, на което не е получил отговор. Независимо от това при свободно търсене в интернет снимките и името на субекта на данни излизат в търсачките, като първоизточникът е единият от въпросните сайтове. Физическото лице твърди, че не е качвало свои лични снимки в тези уебсайтове и не желае името му да се асоциира с тези сайтове, особено имайки предвид предназначението на онлайн платформите. Надзорният

орган на Малта се припознава като ВНО и осъществява контакт с администратора на лични данни, който отговаря, че не е предоставял снимките или давал разрешение за използването им от страна на интернет търсачките. Също така той се е свързал с длъжностното лице по защита на данните на една от големите интернет търсачки с искане снимките на жалбоподателя да бъдат премахнати от базите данни и резултатите от търсенето. Към момента тази информация е подадена на жалбоподателя и се очаква неговото становище по отговора на администратора на лични данни.

Някои от поставените по-интересни въпроси, свързани с взаимопомощ, се отнасят до видеонаблюдението за целите на легитимния интерес и възможността за упражняване на правото на възражение; използването на корективни мерки при леки нарушения; обработването на лични данни при използване на вътрешни системи за докладване в автомобили и дроневи; използването на видеонаблюдение от местното управление с оглед на защитата на обществения ред и сигурност; повторното използване на публикувани лични данни; предоставянето на достъп до информация, свързана с поддръжката/поправката на автомобил втора употреба; използването на камери по време на дистанционно провеждане на изпити в училищата и университетите; изпращането на непоискани електронни съобщения на физически лица; инсталирането на камери за видеонаблюдение в стаите на старчески домове, болници и детски градини; обработване на лични данни за идентификация на водач на автомобил, закупен на търг; тълкуването на „система за автоматизирано обработване“ съгласно чл. 25 от Директива 2016/680; изискването за предоставяне на свидетелство за съдимост преди назначаване на работа; обработването на биометрични данни в затвора; определянето на отношенията между доставчик на платежни услуги и други фирми; възможността на длъжностното лице по защита на данните да представлява администратор/обработващ в производство пред националния надзорен орган; отчетността при изпращането на непоискани съобщения; приложението на чл. 4 от Директива 2002/58/ЕО относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации; практиката на КЗЛД по отношение на въвеждането на допълнителни мерки за защита при трансферирането на IP адрес в трета страна; освобождаването на длъжностното лице по защита на данните.

По отношение на писмените процедури за гласуване, проведени през 2022 г., КЗЛД гласува по 65 документа на ЕКЗД, като основната част от тях са свързани със задълженията на Комитета по:

– чл. 64, §1, б. „б“ от ОРЗД – оценка на съответствието на проект на кодекс на поведение, негово изменение или допълнение с регламента;

– чл. 64, §1, б. „в“ от ОРЗД – одобряване на изискванията за акредитиране на орган за наблюдение на кодекс за поведение съгласно чл. 41, §3, респ. за акредитиране на сертифициращ орган съгласно чл. 43, §3 от Регламента или на критериите за сертифициране, посочени в чл. 42, §5 от ОРЗД;

– чл. 64, §1, б. „е“ – одобряване на задължителни фирмени правила по смисъла на чл. 47 от ОРЗД.

С оглед насърчаване обществената информираност, макар че липсва изрично задължение за превод на документи, свързани с механизма за сътрудничество и съгласуваност, традиционно КЗЛД подпомага ЕКЗД и в това отношение. В резултат на тази дейност българските граждани имат възможност своевременно да се запознаят с текста на съответния документ на български език, което спомага за тяхното по-добро информиране и възможности за запознаване с приетите документи на ЕКЗД, които са от значение за всички заинтересовани лица в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот. За отчетния период са извършени 42 редакции на документи на ЕКЗД, като основната част от тях са представлявали насоки, становища, изявления и работни документи, които са част от основните инструменти на Комитета, свързани с неговите задачи съгласно чл. 70 от ОРЗД.

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През отчетния период, както през 2021 г., приоритет остава участието във всички международни формати, обединяващи сродни органи по защита на данните, които са провеждали онлайн заседания или в рамките на които е обменена интензивна кореспонденция по актуални теми от сферата на защитата на личните данни. Обстоятелството, че през по-голямата част от отчетния период заседанията по международна линия се провеждат дистанционно, създава условия за активно участие в реално време в по-голям от очаквания брой международни мероприятия в сферата на защитата на личните данни. В резултат на тази активна международна дейност са изразени становища/позиции и е осъществено участие в различни международни инициативи, участия в заседания, подготвени позиции и подготвени отговори на чуждестранни запитвания, вкл. и участие в механизма за сътрудничество и съгласуваност чрез ИВСП – общо 658 бр.

1. Участие в механизма за координиран надзор на информационните системи на ЕС.

С оглед постигане фундаменталните цели на Европейския съюз са създадени редица европейски широкомащабни информационни системи. Някои от тези системи включват огромно количество данни – например Евродак съдържа пръстови отпечатъци на повече от два милиона души, а визовата информационна система (ВИС) проследява милиони молби за визи годишно. Осъществяването на надзор относно законосъобразното обработване на лични данни в тях се споделя между националните органи за защита на данните и ЕНОЗД. За да осигурят високо и постоянно ниво на защита, националните ОЗД и ЕНОЗД работят заедно в координация на надзора.

Сред общите теми на всички заседания на съвместните надзорни формати (съвместни надзорни органи, координационни групи за надзор, комитет за координиран надзор) през отчетната година са текущата промяна в осъществяването на координиран надзор над отделните широкомащабни информационни системи и преминаването му към Комитета за координиран надзор (ККН) към ЕКЗД. Акценти в работата на всички формати са докладването на одитните дейности на ЕНОЗД и дейностите по обработване на данни в различните системи от страна на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие през 2022 г.

На 31 май 2022 г. е проведено последното заседание на Съвета за сътрудничество на Европол. През изминалите четири години той изпълнява основната си цел по извършване на преглед на дейностите на Европол за гарантиране на правата на лицата при съхраняване, обработване и използване на лични данни и упражняване на контрол върху допустимостта на предаването на данни, постъпващи от Европол. Чрез надзора за защита на данните на Европол се гарантира, че е намерен правилният баланс между правата за защита на данните и ключовия обществен интерес на сигурността. Съществен аспект на този надзор е сътрудничеството на Европейския надзорен орган по защита на данните с националните надзорни органи, и по-специално, в рамките на Съвета за сътрудничество на Европол, като форум със съвещателни функции за обсъждане на общи въпроси, разработване на насоки и обобщаване на добри практики.

По силата на изменената правна рамка координираният надзор на Европол се осъществява от Комитета за координиран надзор, създаден по силата на Регламент (ЕС) 2018/1725. По време на заседанието е приет Докладът за дейността на Съвета за периода 2021 – 2022 г. Представени са Становищата на ЕНОЗД относно: Предложението за Регламент за автоматизиран обмен на данни за целите на полицейското сътрудничество („Прюм II“) и Предварителната консултация на Европол относно пилотния проект за Европейската система за индексирание на полицейските регистри. В допълнение е представено и Решението на ЕНОЗД относно съхраняване от Европол на набори от данни на субекти на данни без категоризация, както и напредъкът по изпълнението на проект SIRIUS на Евроюст и Европол. Дейността на Съвета е прекратена след 27 юни 2022 г. В последното заседание е отправена молба към координатора на Комитета за координиран надзор за създаване на архивно пространство на интернет страницата на ККН, откъдето да бъдат достъпни документите, създадени до този момент от Съвета. За удобство на посетителите на институционалната интернет страница на КЗЛД информацията за Съвместния надзорен орган на Европол, както и приетите документи, е достъпна и след 27 юни 2022 г.

През отчетния период продължава утвърждаването на Комитета за координиран надзор. В инициативите на ККН активно участват и представители на националните органи за защита на данните на държави извън ЕС, които попадат в Шенгенското пространство. В действията, засягащи конкретна широкомащабна система или институция на ЕС, се включват представителите на националните органи за защита на данните, когато тази държава прилага правния акт на ЕС за създаване на широкомащабната система или европейска институция. На всеки две години ККН изготвя доклад от дейността си в съответствие с двугодишната си програма, който се предлага на ЕКЗД за представяне на

Европейския парламент, Съвета, Комисията и други адресати, когато това е изрично изискано в правния акт на ЕС за създаване на широкомащабната система или органа, подлежащи на координиран надзор.

Към отчетния период ККН осъществяват координация и надзор в рамките на обработването на лични данни от страна на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), в Информационната система за вътрешен пазар на ЕС, системата за съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси Евроюст, както и обработването на лични данни при осъществяването на действия от страна на Европейската прокуратура. Обработването на лични данни в следните широкомащабни системи и агенции на ЕС също ще попадне в обхвата на координиращите дейности на ККН, след като правният акт на ЕС, в който това е предвидено, започне да се прилага:

- Шенгенската информационна система от второ поколение;
- Система за влизане/излизане (СВИ);
- Европейската система за информация и разрешение за пътуване (ETIAS);
- Европейската информационна система за съдимост за лица, граждани на трети страни (ECRIS-TCN);
- Визова информационна система;
- Европейска база данни за дактилоскопия в областта на убежището;
- Митническа информационна система.

Във връзка с дейността на ККН особен елемент е наличието в Република България на повече от един надзорен орган по защита на данните (КЛЗД, която осъществява общ надзор, и Инспектората към Висшия съдебен съвет, който осъществява специализиран надзор по смисъла на член 17 от ЗЗЛД), поради което участието в работата на Комитета и през 2022 г. продължава да става посредством т.нар. „съвместно представителство“ с право на един глас.

През отчетния период са проведени две онлайн заседания на ККН. Предмет на обсъжданията на заседанията през юли и ноември 2022 г., които имат отношение към дейността на КЗЛД, са въпроси, свързани с:

- Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) – обсъждане на конкретни действия след преминаване на дейността на Съвместния надзорен орган Европол към ККН и изследване на предизвикателствата пред прилагане на съответните правни разпоредби;
- Информационната система на вътрешния пазар: обсъждане на предложенията за препоръки към компетентните органи с достъп до системата с оглед единното предоставяне на информация към субектите на данните при упражняване на техните права.

– Организацията на работа на ККН: обсъждане и приемане на двугодишната работна програма на ККН 2022 – 2024, както и приемането на Съвместния двугодишен доклад относно дейностите за координиран надзор съгласно член 10 от Вътрешните правила на ККН.

Координационната група за надзор на ШИС II обсъжда следните относими към дейността на КЗЛД теми: подготовката на информационни материали (брошури, плакати, интерактивно съдържание) на ЕК относно изменената правна рамка за ШИС, които впоследствие ще могат да се разпространяват свободно от националните надзорни органи по защита на данните, както и разработването на наръчник с полезна информация, добри практики, препоръки и примери. По отношение на мисиите за оценка по Шенген е осъществен преглед на планираните за 2022 г. и е дискутиран промененият модел за осъществяването им в следващия седемгодишен период. Чрез писмена процедура е приет текстът на писмо до Европейската комисия относно големия брой на искания за достъп и информация до данни в ШИС II от албански граждани. През отчетния период са одобрени структурата и съдържанието на общата част от осъвремененото Ръководство за упражняване на правата в ШИС. Окончателният документ се очаква да бъде приет чрез писмена процедура през 2023 г. През отчетния период започва и писмената процедура за приемане на съдържанието на двугодишния отчет за дейността на Групата. Координационната група за надзор на ШИС II ще продължи да съществува до 7 март 2023 г., след което нейната дейност ще премине към Комитета за координиран надзор.

По отношение на дейността на Координационната група за надзор на Митническата информационна система през отчетния период завършва подготовката на окончателния текст на двугодишния отчет за дейността на Групата за периода 2020 – 2021 г. Започва обобщаване на резултатите от разпространения въпросник относно обучението за защита на данните на служителите от институциите с достъп до МИС, както и прегледът на изпълнението на Регламент 515/97 от страна на ОЛАФ.

През отчетния период са проведени две заседания на Координационната група за надзор на Евродак. Сред резултатите от дейността на Групата са приетият окончателен текст на писмото до председателя на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи към Европейския парламент относно предложената реформа и изменението на Регламента за Евродак, Работната програма на Групата за 2022 – 2024 г., както и предложението за структуриран подход за докладване на националните одити на системата Евродак. Обсъден е достъпът на правораздавателните органи до данни в Евродак, като е сформиран екип за подготовка на въпросник, който да бъде предоставен на националните надзорни органи. По време на второто заседание за годината на

Координационната група за надзор на Евродак е представено осъществено надграждането на системата. В отчетния период за председател на Координационната група за надзор на Евродак е преизбран представителят на гръцкия орган по защита на данните, а за заместник-председател – представителят на испанския надзорен орган по защита на данните.

По отношение на дейността на Координационната група за надзор на ВИС в отчетния период е приета работната програма на Координационната група за периода 2022 – 2024 г. Продължава работата по Общия план на инспекциите и предварителното изтриване на данни от ВИС. Участниците в Групата следят развитието на предложението за електронни визи, напредъка на делегираните актове във връзка с Регламента за ВИС, както и с дейността на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи (eu-LISA). Представителите на Германия и Унгария единодушно са избрани за председател и заместник-председател на Групата.

2. Участия в Комитета по чл. 93 от Регламент (ЕС) 2016/679.

По силата на чл. 93 от ОРЗД действа комитет, който подпомага Европейската комисия. Този комитет е структура по смисъла на Регламент (ЕС) №182/2011 за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Европейската комисия. През отчетния период е проведено 1 дистанционно заседание. Основна тема е развитието на законодателството на Съединените американски щати във връзка с предвижданото решение на ЕК относно адекватното ниво на защита на данните по Регламент (ЕС) 2016/679.

3. Участия в заседанията на Работна група „Защита на данните“ към Съвета на ЕС.

Работната група „Защита на данните“ към Съвета на ЕС разглежда законодателните предложения на Европейската комисия в нейната област на експертиза, свързани с прилагането на законодателството и политиките за обмен на информация и защита на лични данни в областта на правоприлагането, които се изпращат към Съвета на министрите. Работната група се състои от експерти от всяка държава – членка на ЕС, и се председателства от делегата на държавата, която изпълнява ротационното шестмесечно председателство на Съвета по правосъдие и вътрешни работи (ПВР).

На осъществените четири заседания през отчетния период са разгледани редица въпроси, които са елементи от текущото развитие на различни аспекти от защитата на данните на европейско ниво:

- схема на търговските споразумения и инициативи в рамките на Г7, Г20 и Световната търговска организация;

- първи доклад на ЕК по прилагането и действието на Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета;

- доклад на ЕК за състоянието на Шенген 2022 г.;

- започване на преговори с Япония за сключване на разпоредби, регламентиращи предаването на лични данни, в Споразумението между ЕС и Япония за икономическо партньорство;

- трансатлантическата правна рамка за защита на личните данни между ЕС и САЩ;

- преглед на Споразумението между САЩ и ЕС относно защитата на личната информация във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления (Umbrella Agreement).

4. Участие в заседанията на Изпълнителното бюро на Конвенция 108 към Съвета на Европа.

Конвенция №108 на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни е еталон за международен акт с многогодишна история, който защитава личните данни на физическите лица. Комитетът се състои от представители на страните по Конвенцията и наблюдатели от други държави, международни организации и неправителствени организации. Комитетът изготвя доклади, насоки и ръководни принципи по актуални теми, свързани с приложното поле на Конвенция 108. В рамките на отчетния период Комитетът заседава на една пленарна сесия, а Изпълнителното бюро към Консултативния комитет – три пъти. Към края на ноември 2022 г. 43 страни са подписали Допълнителния протокол към Конвенцията (така наречената Конвенция 108+) и 20 страни са ратифицирали Протокола (CETS №223) за изменение на Конвенцията за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни.

През 2022 г. са финализирани Насоките, свързани с цифровата идентичност и защитата на данните, както и Становище относно проекта на Резолюция за създаване на Регламент на Съвета на Европа за защита на личните данни. Сред приетите документи е и

актуализираният Правилник за дейността на Консултативния комитет на Конвенцията за защита на лицата по отношение на автоматизираната обработка на лични данни. Също така са проведени избори за нови членове на Консултативния комитет на Конвенция 108 и на Бюрото към комитета. В новия мандат за председател и заместник-председатели са избрани представители на Германия, Швейцария и Сенегал. Новите членове на Бюрото са представители на Великобритания, Испания, Хърватия, Уругвай и Италия.

5. Експертната подгрупа по Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680 към Европейската комисия.

Експертната подгрупа по Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680 към Европейската комисия е постоянна работна група, която се председателства от представител на ЕК и чиято задача е осигуряването на експертиза в областта на защитата на личните данни, доколкото този процес ще подпомогне ЕК във вземането на решения, основани на общото мнение на общността на специалистите с експертни познания в защитата на данните от националните надзорни органи. През 2022 г. са осъществени 2 дистанционни заседания – съответно през януари и ноември. Основните обсъждани теми са: първо, да се завърши обобщението на отговорите относно надзора върху обработването на лични данни от съдилищата, действащи в качеството на органи на съдебната власт, и второ, да информира членовете на групата относно инициативата на ЕК относно някои процедурни (административноправни) аспекти, свързани с дейността на органите за защита на данните, имащи отношение към ефективното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679, като очаква да получи техния евентуален принос.

Подчертава се необходимостта от улесняване на сътрудничеството между националните надзорни органи по защита на данните в трансгранични случаи, за да се гарантира по-добро прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679. Позовавайки се на дългогодишните дискусии, по-специално, между надзорните органи, и на „списъка с желаниа“ на ЕКЗД, официално предаден на Европейската комисия относно някои процедурни проблеми, ЕК обръща внимание на включването на тази конкретна инициатива в работната ѝ програма за 2023 г.

6. Участие в международни форуми по защита на данните.

6.1. Усилия за присъединяване към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

ОИСР е създадена през 1961 г. с цел стимулиране на политики за устойчиво икономическо развитие, повишаване жизнения стандарт на населението и поддържане на финансова стабилност. Това е форум на държавите, приемащи принципите на

представителната демокрация и пазарната икономика. Организацията дава пространство за сравняване на политическия опит, търсене на отговори на чести проблеми, идентифициране на добрите практики и координиране на вътрешнодържавните и международните политики на неговите членове. Към настоящия момент е утвърдена международна организация с водеща роля в изработването и прилагането на най-високи стандарти във всички ключови области като управление, данъчна политика, транспортна инфраструктура, селско стопанство, образование, дигитална икономика и иновации, климат и др. От 1980 г. насам ОИСР дава насоки за защита на поверителността и трансгранични потоци на лични данни и оказва ценно сътрудничество за развитието на защитата на данните. Част от постоянната структура на организацията е работната група за сигурност и неприкосновеност на личния живот в цифровата икономика, към която КЗЛД има материална компетентност да се присъедини. Групата работи по политики, които се грижат за това цифровата сигурност и защитата на неприкосновеността на личния живот да подпомагат развитието на цифровата икономика.

По време на двудневната Шеста сесия на Работната група за управлението на данните и неприкосновеността в цифровата икономика към организацията, осъществена дистанционно на 7-и и 8 април 2022 г., са обсъдени 2 групи документи:

– документи, по които се очакват писмени коментари след дискусията: Препоръката на Съвета за подобряване на достъпа до и споделянето на данни; аналитичният доклад за технологиите за подобряване на неприкосновеността (PETs); препоръката на Съвета на ОИСР относно трансграничното сътрудничество при прилагането на закони, защитаващи неприкосновеността на личния живот;

– документи за информация и дискусия: презентация на Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force) относно анализ на данни и защита на данните: партньорство в борбата с финансовите престъпления; актуални предложения за бъдещи проекти, засягащи децата в дигиталната среда; баланс между неприкосновеността и проследяването на вредно съдържание; Националната стратегия за изкуствения интелект на Норвегия; проект за свободното предаване на данни, основано на доверието; представяне на опита на Латинска Америка, ЕК, Сингапур и Обединеното кралство при прилагането на договорни клаузи; виртуален семинар за преносимост на данни в отвореното банкиране: неприкосновеността на личния живот и други междусекторни въпроси.

В рамките на конкретните усилия на Република България за присъединяване към ОИСР през май 2022 г. КЗЛД участва в предварителното представяне (преди официалното връчване) на Пътната карта за присъединяване към организацията и впоследствие действа като водеща институция за самооценка по два правни инструмента (препоръки на ОИСР) и като подпомагаща институция по още шест препоръки и една декларация на организацията.

6.2. Конференция на европейските органи по защита на данните („Пролетната конференция“).

На 19 и 20 май 2022 г. е проведена юбилейната, 30-а, конференция на Пролетната конференция. Целта на това ежегодно събитие са насърчаване на практическото сътрудничество и обмен на най-добри практики между неговите членове. Домакин е Хърватската агенция за защита на личните данни, а на събитието присъстват представители на повече от 40 държави. Обсъдени са общите предизвикателства пред поверителността, произтичащи от нарастващото използване на изкуствен интелект, масовото видеонаблюдение с лицево разпознаване и генериране на профили, трансфери на данни и др.

Работата на Конференцията е разделена на 8 тематични сесии – „Защита на данните в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека“, „Конвенция 108+, взаимопомощ и глобална конвергенция“, „Последни разработки и предизвикателства, свързани с трансфера на данни“, „Сътрудничество за правоприлагане: трансгранични дела и член 50 от GDPR“, „Доклад на подгрупата за бъдещето на Пролетната конференция“, „Доклад на Европейския семинар относно разглеждането на казуси: участие, структура на семинара, обхванати теми и резултати“, „Прогнози, иновации и мониторинг на технологиите“, „Дейности за повишаване на осведомеността и изпълнение на финансирани от ЕС проекти в ЕС и страни извън ЕС“.

На Пролетната конференция през 2022 г. са приети две резолюции – за ратификация на Конвенция 108+ (съвносител на която е КЗЛД) и за по-нататъшно европейско сътрудничество.

Приета е и Резолюция за осигуряване на по-нататъшна приемственост в работата на Пролетната конференция, в която се гарантира, че тя може да продължи да се изпълнява успешно по всички приоритетни въпроси, споделяни от европейските регулатори по защита на данните. Конференцията е изключителна възможност за обсъждане на проблемите, най-добрите практики и стратегии, включително по отношение на функциите за прогнозиране, предаването на данни и правоприлагането в трансгранични случаи.

6.3. Конференция на Европейския надзорен орган по защита на данните.

На 16-и и 17 юни 2022 г. е проведена конференция „Бъдещето на защитата на данните: ефективно прилагане на правилата в дигиталния свят“, организирана от Европейския надзорен орган по защита на данните. Участие в нея както присъствено, така и дистанционно вземат над 2000 участници. В рамките на двудневната конференция в общо 16 сесии, семинари и други събития над 100 лектори споделят своите виждания за бъдещето

на защитата на личните данни в дигиталния свят. Представител на КЗЛД се включва в панелната дискуссия, озаглавена „Търсене на ресурси: ефективно правоприлагане чрез иновации“, като представя ползите от използването на иновативни методи за разяснения относно законодателната рамка за защита на данните и в частност – мобилното приложение „GDPR в твоя джоб“.

6.4. Глобална асамблея по въпросите на неприкосновеността.

В периода 25 – 28 октомври 2022 г. се състоя 44-тото издание на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността. Следвайки правилата на Асамблеята, програмата е разделена на открита и закрыта сесия. По време на закрытата сесия са приети Резолюция за изменение на пътната карта за осигуряване финансирането на Секретариата на Асамблеята (2022 – 2026), Резолюция за изграждане на капацитет за международно сътрудничество за подобряване на регулирането на киберсигурността и разбиране на вредите от киберинциденти, както и Резолюция относно принципите и очакванията за подходящо използване на лична информация в технологията за лицево разпознаване.

През отчетния период КЗЛД, като член на Асамблеята, участва във всички дейности, свързани с подготовката на единна позиция на организацията по отношение на прилагането на по-високите стандарти по защита на неприкосновеността на личния живот. За член на Изпълнителния комитет на организацията е преизбран ръководителят на Федералния надзорен орган по защита на данните на Германия.

6.5. Експертна група за по-безопасен интернет за деца.

През отчетната 2022 г. е осъществено постоянно дистанционно участие на представители на КЗЛД в работата на Експертната група за по-безопасен интернет за деца (Safer Internet for Children Expert Group) към Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, технологии и съдържание“ на Европейската комисия.

През отчетния период е приета нова Европейска стратегия за по-добър интернет за децата (BIK+) под надслов „Цифрово десетилетие за децата и младежите“, която има за цел защитата на децата в онлайн средата, като ги подпомага да се възползват от предимствата, предлагани от цифровите технологии, и същевременно ги защитава от онлайн заплахи. С нея се определят високи стандарти за безопасност с насърчаване на овластяването на децата и активното им участие в цифровото десетилетие в целия свят. Стратегията постига целите си чрез прилагането на съществуващата правна рамка като Директивата за аудио-визуалните медийни услуги, Общия регламент за защита на данните и Законодателния акт за цифровите услуги. Предвид последните промени в законодателството в областта и

съгласно новата Европейска стратегия за по-добър интернет за децата (VIK+) е започнал процесът по актуализирането на „Картата на страните, свързана с по-безопасен интернет за деца“ (VIK policy map), която включва изследване и оценка на изпълнението на стратегията за по-добър интернет за деца в 30 европейски държави: всички държави – членки на ЕС, Исландия, Норвегия и Великобритания.

6.6. Международна конференция по теория и практика на електронното управление (ICEGOV).

През октомври 2022 г. КЗЛД е съорганизатор съвместно с португалския надзорен орган по защита на данните на кръгла маса на тема *Developing AI as a trustworthy tool for safeguarding privacy* като част от 15-ото издание на международната конференция на Университета на ООН, посветена на цифровото управление за демократични, справедливи и приобщаващи общества. Кръглата маса протича под надслов „Цифрово управление за социално, икономическо и природно благополучие“. Четиридневното събитие е проведено в португалския град Гимараеш.

7. Дейност на председателя на КЗЛД в качеството му на заместник-председател на ЕКЗД.

Повишената разпознаваемост на Европейския комитет по защита на данните, като европейска институция, ангажирана с единното прилагане на правилата относно защитата на данните навсякъде в Европейския съюз и за насърчаване сътрудничеството между органите за защита на данните на държавите членки, води след себе си до редица задължения за председателя и заместник-председателите на ЕКЗД. В качеството си на заместник-председател на ЕКЗД през 2022 г. председателят на КЗЛД взема участие в редица инициативи.

През отчетния период Венцислав Караджов води част от пленарните заседания на Комитета в изпълнение на чл. 18, §3 от Правилника за дейността на ЕКЗД. Председателят на КЗЛД участва, като представител на ЕКЗД, в заседание пред Съвета на Европейския съюз по повод процедура за защита на проекта на бюджет на ЕКЗД за 2023 г. През май 2022 г. Венцислав Караджов се включва в Програмата на двустранни срещи на ЕК с представители на държави извън ЕС по теми, свързани с цифровата публична инфраструктура по линия на председателството на G20 за 2023 г.

На 27 юни 2022 г. председателят на КЗЛД участва в 13-ото издание на *Annual Sedona Conference International Programme on Cross-Border Data Transfers and Data Protection Laws*, организирана в гр. Вашингтон, САЩ. Дневният ред на форума включва теми относно трансграничното предаване на данни, свързани с търговски операции, правителствени

разследвания и разкриване на данни при съдебни спорове, както и свързаните с това въпроси на съответствието, неприкосновеността на личния живот и сигурността на данните.

На 30 август 2022 г. е получена покана към председателя на КЗЛД в качеството му заместник-председател на Европейския комитет по защита на данните за участие в конференция BEUC: To empower, not to weaken: Rethinking consumer protection in the digital age. Конференцията се провежда на 27 септември 2022 г. в гр. Брюксел, Кралство Белгия. Венцислав Караджов участва в Панел, озаглавен Panel 4: Enforcement in the digital age.

На 10 октомври 2022 г. е проведена конференция Regulation AI, Internet, and Data – RAID 2022: H2 („Регулиране на изкуствения интелект, интернет и данни“), която събира на едно място представители на държавния сектор, бизнеса и академичните среди от ЕС, Китай и САЩ, търсещи подходящите отговори на глобалните предизвикателства, свързани с развитието на технологиите, изкуствения интелект, интернет и обработването на данни. Председателят на КЗЛД взема участие в панел 1 „Новата глобализация“.

8. Дейности по Шенген – участие в оценки по Шенген, разяснителна кампания и упражняване на правата от субекти на данните.

През отчетния период КЗЛД продължава да изпълнява в пълен обем дейностите по осигуряване пълноправното присъединяване на Република България към Шенген. Представители на администрацията на КЗЛД продължават да вземат активно участие в мисии в други държави членки за оценка на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни, чието участие се отразява текущо в информационния бюлетин, издаван от Комисията. Основната цел на тези мисии по оценки на Шенген е проверка на прилагането на достиженията на правото на Шенген и дали се спазват условията за прилагане на всички релевантни области, сред които са защитата на личните данни, Шенгенската информационна система, полицейското сътрудничество, съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и отсъствието на граничен контрол на вътрешните граници. Всяка една мисия по Шенген приключва с проект на доклад, съдържащ информация, предоставена в рамките на мисията, както и заключения и препоръки на проверяващия екип. През 2022 г. представители на институцията участват в мисиите по оценка на Шенген на Кралство Норвегия и Република Исландия.

И двете мисии протичат в съответствие с програмата, изготвена от страна на Европейската комисия и оценяваната държава и съгласувана с водещия експерт на държавите членки. Осъществяват се срещи със съответните национални надзорни органи по защита на личните данни, на които са представени техните структури, условията за тяхната независимост, служителите, бюджетите им, международните отношения, правата

на физическите лица, компетентността на органите и надзора, който упражняват във връзка с Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) и Визовата информационна система (ВИС).

Посетени са полицейски участъци в двете страни, където е представена информация, свързана със структурата на съответните национални полицейски органи, техните правомощия, както и компетентността им по отношение на ШИС II. Посетени са и администраторите на Н.ШИС в двете държави. Представено е полицейското сътрудничество между северните страни и предизвикателствата, с които те се срещат. На екипа за оценка са презентирани националната архитектурата на Н.ШИС и всички аспекти, свързани с обработването на личните данни – предприети мерки за сигурност, поддръжка на системите, одити, правата на физическите лица и начините, по които те могат да ги упражнят.

Предоставена е информация за организационната структура, процедурите по издаване на визи, администрирането на Н.ВИС и нейната инфраструктура в двете държави, предприетите мерки за защита на данните в контекста на издаването на визи, проверките в Н.ШИС, мерките за сигурност, одити, правата на физическите лица и начините, по които те могат да ги упражнят. В рамките на последния ден на мисиите се състоят заключителни срещи между проверяващия екип и представители на гореизброените институции. Оценката по Шенген приключва с проект на доклад, съдържащ информация, предоставена в рамките на мисията, както и заключения и препоръки на проверяващия екип. С участието на свои представители в двете мисии по оценка на Шенген КЗЛД възстановява нивото на участие в този механизъм отпреди пандемичното разпространение на COVID-19.

Мисии по оценка на Шенген с участие на представители на КЗЛД и нейната администрация по години (от включването на представители на КЗЛД):

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
брой	4	2	5	1	2	1*	-	2

* мисията е осъществена отдалечено, по електронен път

В съответствие с чл. 17 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на Механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген Европейската комисия в сътрудничество с държавите членки ежегодно създава резерв от експерти, чийто професионален опит обхваща областите на политиката или, когато е приложимо, конкретните приоритетни области, определени в многогодишната програма за оценка. Този

резерв ще бъде основният източник на експерти за дейностите по оценка и наблюдение, предвидени за съответната година на база на годишната програма за оценка.

През отчетния период са номинирани експерти от администрацията на КЗЛД в изпълнение на това задължение. В рамките на 2022 г. е получено одобрение и на трите представени кандидатури за включването им в резерв от експерти от страна на ЕК. Участието в мисии по оценка на Шенген е предпоставка за споделяне на добри практики в областта на защитата на личните данни и възможност за повишаване на авторитета на институцията в областта на достиженията на правото от Шенген.

През октомври 2022 г. представители на КЗЛД вземат участие в „Доброволната мисия за установяване на фактите“ за Република България по Шенген (Facts finding mission). Извършена е цялостна проверка в областта на защитата на личните данни. Представителите на КЗЛД са запознали експертите на ЕК и държавите членки с относимата правна рамка, структурата, състава, правомощията и бюджета на КЗЛД, осъществените проверки, свързани с ШИС, осигуряването на упражняване правата на субектите на данни, информационно-разяснителната дейност на Комисията по темата, както и дейностите по международното сътрудничество на институцията. Представителите на Европейската комисия са оценили нивото на представянето на Република България като изключително, а впоследствие в съобщение за медиите от 16 ноември 2022 г. Европейската комисия „... потвърди, че България и Румъния не само продължават да прилагат новите правила и инструменти, но и значително са засилили цялостното прилагане на шенгенската архитектура във всичките ѝ измерения. Освен това тези две държави доказаха, че имат отлични резултати по отношение на прилагането на шенгенските правила“. Министерството на вътрешните работи на Република България е изказало благодарности на КЗЛД за съществения принос на институцията в проведената мисия и дадената висока оценка.

Разяснителна кампания

В изпълнение на приоритетната задача за пълноправно членство на България в Шенгенското пространство през отчетния период е разработена и публикувана електронна брошура „Широкомащабни информационни системи на ЕС“. В информационния материал са представени широкомащабните информационни системи на ЕС, включително Шенгенската информационна система от второ поколение, Визовата информационна система, Информационната система Евродак, Системата на Агенцията на ЕС за сътрудничество в областта на правоприлагането Европол, Митническата информационна система, Системата за влизане/излизане, Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им, Европейската система за информация за присъди срещу

граждани на трети държави и лица без гражданство и Системата на Агенцията на ЕС за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие.

Изрично е упоменато, че централните компоненти на европейско ниво на представените системи се администрират от Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи (EU-LISA), като са представени компетентните органи на всяка система в Република България, които администрират националните части на тези системи. Описани са правата на физическите лица, както и осъществяването на надзора върху администраторите на лични данни на европейско и национално ниво. Електронната брошура е достъпна на български и английски език.

В допълнение на този приоритет на КЗЛД за 2022 г. текущо се публикуват информационно-разяснителни материали на Европейската комисия (Шенгенска информационна система, гарантиране на свобода, сигурност и правосъдие), както и информационната брошура „Шенген. Вашият портал за свободно движение в Европа“ на Съвета на Европейския съюз. И двете брошури са достъпни и в трите езикови версии на интернет страницата на КЗЛД.

В началото на отчетния период предвид започване прилагането на изменената шенгенска правна рамка са осъществени дейности по осъвременяване на брошурата на КЗЛД „Шенгенското пространство и защитата на личните данни“. Актуализираният текст на същата е достъпен в трите езикови версии на институционалната интернет страница на КЗЛД.

Упражняване на правата от субекти на данните

Физическите лица имат право на информация и достъп до своите лични данни в ШИС II, както и да поискат тяхното коригиране или заличаване. Правото на информация се отнася до това дали данните на физическото лице се обработват в системата. Правото на поправка или заличаване на данни означава личните данни да могат да се коригират, когато те са фактически неточни или непълни, и да се поиска тяхното заличаване, ако са били незаконно съхранявани.

Право на достъп на физическото лице може да бъде осъществено: пряко чрез искане от физическото лице директно до бюро СИРЕНЕ в Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР или непряко чрез искане, адресирано до Комисията за защита на личните данни. Във втория случай КЗЛД препраща искането по служебен път до МВР. През отчетния период са отправени 19 искания за достъп до лични данни в Шенгенската информационна система на граждани на държави извън Европейския съюз до КЗЛД. Всички са препратени без забавяне към МВР.

Когато искането на физическото лице не е било удовлетворено или то счита, че правата му са нарушени, същото има право да подаде жалба до националния надзорен орган по защита на данните – Комисията за защита на личните данни, или да се обърне към съответния компетентен съд. През отчетния период не са постъпвали жалби по отношение на обработване на данни в Н.ШИС.

9. Анализ на тенденциите, предизвикателствата и възможностите пред защитата на неприкосновеността на линия живот и личните данни в международната дейност.

Сред основните тенденции пред защитата на неприкосновеността на линия живот и личните данни в международен аспект се откроява ангажирането на все повече държави в защитата на личните данни. Доказателство за това е включването в ръководните органи на отделните световни формати на представители от шест континента на света. Наблюдава се засилен интерес към участие със статут на наблюдатели по линия на Конвенция №108 и Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността на редица национални органи по защита на данните, които или са новоучредени, или не са вземали участие в дейността на международните формати по защита на личните данни.

Отчетлива тенденция и същевременно предизвикателство е и все по-тясното ангажиране на представители на неправителствения сектор, академичните среди и частния бизнес в дейностите по международното сътрудничество в защитата на неприкосновеността на личния живот. Възможност в тази връзка е включването на представители на КЗЛД в международни инициативи, организирани именно от подобен вид организации.

Ускорява се обменът на информация между представителите в отделните надзорни органи, както и се задълбочава взаимодействието по различни и често „гранични“ на защитата на лични данни теми, например: използваните системи за провеждане на уебинари или други събития онлайн, анализиране на поведението при извършване на контролна дейност, изискването от авиокомпаниите за заплащане на такса при упражняване на правото по чл. 16 от ОРЗД, обработване на данни за застрахователни цели от устройства в превозни средства, предстоящо въвеждане на забрана за издаване на хартиен касов бон при покупка на стоки на национално ниво, експерименти по обединяването на данни между банковите институции по линия на борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Същевременно на европейско ниво продължава работата по най-всеобхватната реформа в сферата на защита на личните данни след приемането на ОРЗД през 2016 г. Със своята Европейска стратегия за данните от 2020 г. ЕК поставя акцент върху процеса на

преобразуване на икономиката и обществото чрез цифровите технологии. Същите засягат всички действащи сектори, както и всекидневния живот на всички европейци. Данните са в центъра на тази трансформация и в бъдеще предстоят дори още по-големи промени. Основаните на данни иновации носят огромни ползи на физическите лица: „В общество, в което отделните членове генерират все по-нарастващи количества данни, начинът, по който данните се събират и използват, трябва да поставя на първо място интересите на отделната личност в съответствие с европейските ценности, основни права и правила“.

Европейското пространство на данни ще даде на предприятията в ЕС възможността да надграждат своята конкурентоспособност в условията на мащабността на единния европейски пазар. Общите европейски правила и ефикасните механизми за правоприлагане следва да гарантират, че:

- данните могат да се движат свободно в ЕС и между секторите;
- изцяло се спазват европейските правила и ценности, по-специално, защитата на личните данни, законодателството за защита на потребителите и правото в областта на конкуренцията;
- правилата за достъп и използване на данните са справедливи, практични и ясни и съществуват ясни и заслужаващи доверие механизми за управление на данните.

В резултат на тези усилия през 2022 г. в сила са влезли, макар и с отложен момент на прилагане през 2023 г., Актът за управление на данните, Актът за цифровите пазари и Актът за цифровите услуги.

VIII. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ

1. „Осигуряване на най-висока степен на защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни чрез иновативни инструменти за малки и средни предприятия и граждани – SMEDATA II“.

Проектът SMEDATA II цели осигуряването на ефективното прилагане на ОРЗД чрез информираност, мултиплициращо обучение и изграждане на устойчив капацитет в малките и средните предприятия. Сред планираните дейности са организирането на серия от събития за повишаване на осведомеността и обучение в България и Италия, надграждане на мобилното приложение „GDPR в твоя джоб“. Всички проектни дейности са разработени, за да разпространяват не само информация за целите и резултатите от проекта, но също така и новости в областта на защитата на личните данни от значение за МСП и гражданите.

През отчетния период са завършени успешно всички планирани дейности по проекта. Сред основните дейности през 2023 г. е финална актуализация на съдържанието на полученото ежегодната награда на БАИТ в началото на 2020 г. мобилно приложение „GDPR в твоя джоб“, предоставящо разяснения и насоки по прилагане на правната рамка по защита на личните данни за малките и средните предприятия и гражданите. Към края на юни 2022 г., когато е планирано и завършено изпълнението на проекта, мобилното приложение е инсталирано на над 7500 устройства. Същото е достъпно и във версия за настолни компютри.

Сред останалите осъществени дейности по проекта през отчетния период са реализирането на 6 разяснителни обучителни събития – 3 в Република България и 3 в Италия, за представители на малкия и средния бизнес. Целта им е повишаване на осведомеността на представители на МСП във връзка с правната рамка за защита на личните данни. В хода на всяко обучение КЗЛД е представила практическото приложение и тълкуване на ОРЗД, както и казуси от практиката на Комисията. Обучителните събития са проведени в 3 български града – Варна, Пловдив и София. В тях на място и посредством интернет участват над 440 души. Запис от последното събитие, както и обучителното съдържание за представители на МСП, са достъпни на интернет страницата на проекта – www.smedata.eu.

В средата на юни 2022 г. в гр. Брюксел, Белгия, по проекта е организирана международната конференция Future Opportunities for Privacy Minded Enterprises, на която са представени бъдещите предизвикателства пред администратори и обработващи лични

данни. Международната конференция е посветена на последните промени на европейското законодателство в областта на защитата на данните и ефектите, които има за предприятията.

Тя е организирана в три панела по актуални теми, свързани с обработването и защитата на личните данни четири години след влизането в сила на GDPR: SMEDATA – „Постигнатото до момента...“, текущи предизвикателства пред МСП, свързани с етичното управление на данни, и перспективата на надзорните органи след четири години от прилагането на ОРЗД, както и бъдещи предизвикателства, свързани с разпространението на знания за ОРЗД – стъпка към защита правата на гражданите; изкуствения интелект и защитата на данните; съвременни подходи за повишаване на осведомеността относно ОРЗД – приложение „GDPR в твоя джоб“ и бъдещето, което искаме: по-добри политики за следващото поколение и устойчив преход. Това е първо по рода си събитие, което е организирано изцяло в държава, различна от Република България, в която няма партньорска организация по проекта. Участниците са от България, Италия, Германия, Белгия и Франция.

Комисията за защита на личните данни е водещ партньор – координатор на проектните дейности. В проектния консорциум участват Съюзът на юристите в България, „Апис Европа“, адвокатското дружество ЕУ – България, университетът Roma Tre и Европейската асоциация на жените юристи – клон България. Общият бюджет за всички партньори по проекта е 399 576,68 лв. (204 300,31 евро). Следва да се отбележи, че всички разходвани средства по проекта са признати за допустими от Европейската комисия като финансираща организация.

2. Подготовка на проектни предложения – програма „Еразъм+“, рамковата програма „Хоризонт Европа“ и Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

През отчетния период са подготвени 3 проектни предложения по различни програми на Европейския съюз и на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, чието кандидатстване се осъществява през второто и третото тримесечие на 2022 г.

През април 2022 г. е подготвено и подадено проектно предложение с наименование „Стимулиране на гражданската култура чрез подобряване разбирането и осведомеността за неприкосновеността на личния живот и данните в цифровия свят“ по Схемата за финансиране на малки инициативи на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Специфичните заложи цели са създаването на условия за проактивно действие срещу дезинформацията посредством гражданско образование, целенасочена подкрепа на способността на гражданите да се ангажират критично с

новинарското съдържание и да откриват дезинформация онлайн, както и дейности за популяризиране и прилагане на вече съществуващи инструменти, разработени на европейско ниво.

През същия месец е подадено проектно предложение по рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ с наименование LIBERTE – Are social media algorithms Breaching Freedom of Thought and Expression. Сред основните цели на проектното предложение са събирането на доказателства, преглед и анализ на заплахите за свободата на изразяване, произтичащи от използването на AI и големи данни в онлайн платформи в сътрудничеството на гражданското общество, органите за защита на данните и експерти по AI в академичните среди и индустрията. Водещ партньор е Vrije Universiteit Brussel, като проектното предложение се стреми да обедини усилията на академични организации, бизнеса и публични органи от Белгия, Франция, Полша, България, Италия и Великобритания.

На 15 септември 2022 г. успешно е подадено проектно предложение с наименование VR-eOpenSpace – Open Space Virtual Reality Learning and Education по програма „Еразъм+“. Основната цел на проекта е да насърчи младото поколение към запознаване и ефективно прилагане на ОРЗД, за да подсили неговото участие на пазара на труда. Проектното предложение прилага иновативен подход за обучение, базиран на практически опит. В рамките на проектната инициатива ще бъдат разработени „чатбот“ и инструмент за „виртуална реалност“, чрез които разпоредбите в областта на защитата на личните данни ще бъдат поднесени по лесен и разбираем начин, базиран на новите технологии в областта на образованието. Координатор на проектното предложение е КЗЛД, а партньорските организации са университети, неправителствени организации, надзорни органи по защита на данните от България, Хърватия, Сърбия, Гърция, Италия, Молдова и Румъния.

IX. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪБЩЕНИЯ

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни.

КЗЛД е наблюдаващ орган относно сигурността на трафичните данни съгласно Закона за електронните съобщения (ЗЕС). В изпълнение на разпоредбите на чл. 261а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно до 31 май предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

На база предоставената през 2021 г. информация от 74 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, през 2022 г. КЗЛД е предоставила следните статистически данни на Народното събрание и Европейската комисия:

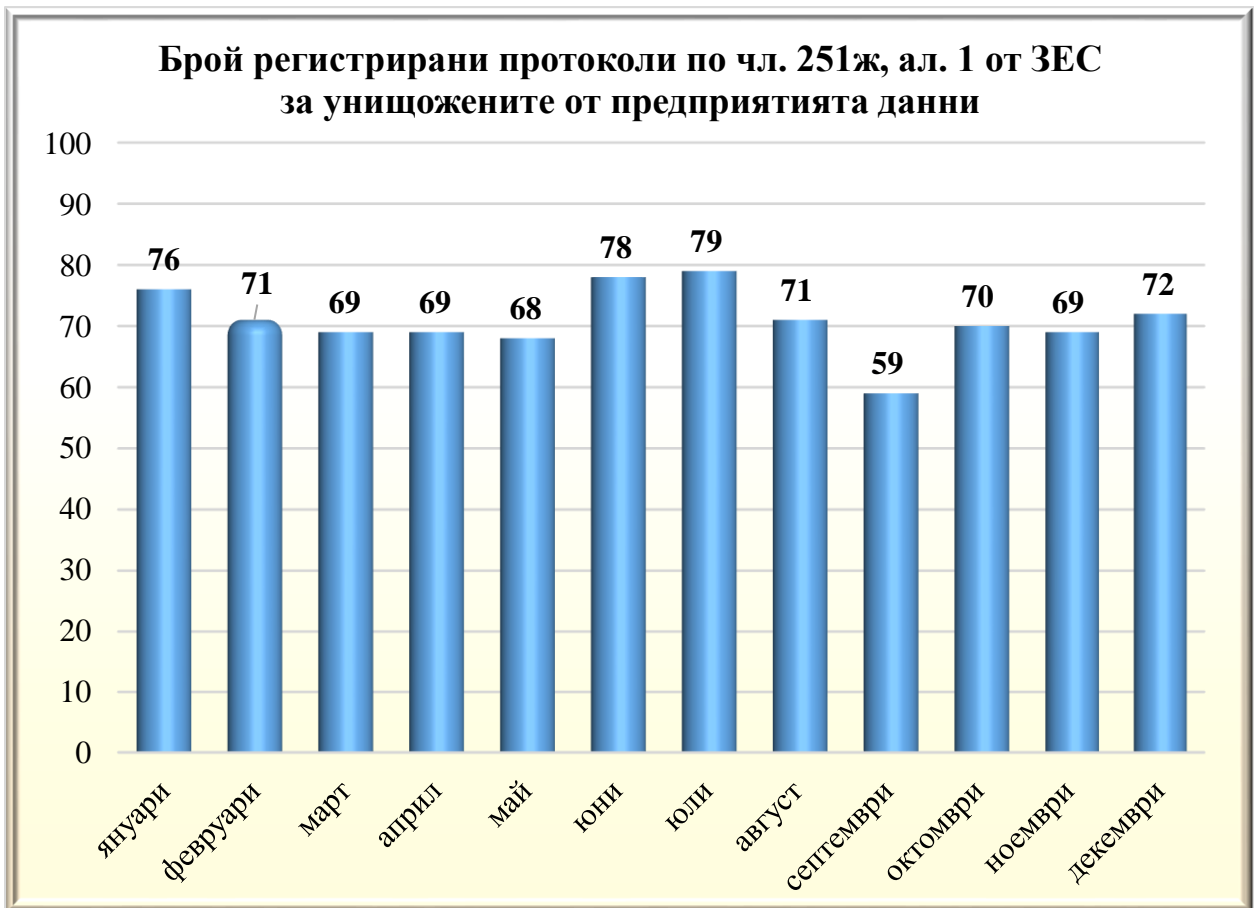
- общият брой на исканията за достъп до трафични данни е **33 540**;
- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 251 в, ал. 1 и ал. 2 и чл. 251 г, ал. 8, са общо **33 252**;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е основно до 3 (три) месеца – в 59,91% от случаите (**фиг. 13**);
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 288.

Фиг. 13

2. Статистика на получените протоколи за унищожени трафични данни.

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол. За 2022 г. са обработени и въведени в регистъра 851 протокола. Статистическата информация относно получените през отчетната година протоколи е представена на **фиг. 14**:

Фиг. 14

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни през отчетната година, средно е 71 на месец.

Х. РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ПУБЛИЧНОСТ И ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАНост И РАЗБИРАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, ПРАВИЛАТА, ГАРАНЦИИТЕ И ПРАВАТА, СВЪРЗАНИ С ОБРАБОТВАНЕТО НА ЛИЧНИ ДАННИ. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Сътрудничество с държавни органи, неправителствени организации и частни организации.

В рамките на 2022 г. КЗЛД участва активно в подготовката на Република България за членство в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Представители на КЗЛД се включват в заседанията на Междуведомствения координационен механизъм за процеса на разговори за присъединяване към ОИСР. Изготвени са всички самооценки в Комитета по политика в областта на цифровата икономика, по които КЗЛД е водеща институция. Паралелно КЗЛД допринася като партнираща институция в самооценките на правни инструменти от компетентността ѝ. Всички предложения на КЗЛД в Националната пътната карта с дейности по сътрудничеството с ОИСР за периода 2023 – 2025 г. са приети.

Присъединяването към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие е сред основните цели на външната политика на Република България. На 25 януари 2022 г. е прието решение на Съвета на ОИСР за започване на разговори за присъединяване към Организацията с Република България и останалите страни кандидатки. На 10 юни 2022 г. Република България официално получава нейната Пътна карта за присъединяване към Организацията, приета от Съвета на ОИСР по време на годишната министерска среща, която е проведена на 9 – 10 юни 2022 г. в Париж.

Решението за стартиране на процес на преговори за присъединяване на нови членове към ОИСР подлежи на единодушно приемане от Съвета на Организацията, включващ всички страни членки. За приемането на такова решение се отчита както наличието на политически консенсус, така и готовността на страната кандидат, която се оценява на базата на извършен от Секретариата на ОИСР обстоен преглед спрямо общите критерии за членство, съдържащи се в приетия от Съвета през 2017 г. документ – Рамка за оценка на бъдещите членове.

На 11 август 2022 г. Министерският съвет приема Постановление №242 за организация и координация на процеса на разговори и подготвителни дейности за присъединяване на Република България към ОИСР. По силата на чл. 4 от него се създава постоянно действащ Междуведомствен координационен механизъм (МКМ) за процеса на разговори и подготвителни дейности за присъединяване на Република България към ОИСР под ръководството на министъра на външните работи. Към МКМ се създават и

функционират 25 работни групи, отразяващи дейността на 25-те тематични комитета на ОИСР.

Във връзка с интензивния процес по присъединяване на Република България към ОИСР са предприети стъпки за изготвяне на проект на Първоначален меморандум. Меморандумът включва технически анализи по всеки правен инструмент към комитетите на Организацията. КЗЛД активно участва в сформиранияте работни групи, които да извършат техническия анализ по отделните правни инструменти.

През отчетния период продължава ползотворното междуинституционално сътрудничество с Министерството на външните работи. Защитата на личните данни е част от програмата за обучение на новоназначените консули на Република България. През април 2022 г. представители на КЗЛД провеждат обучение на новоопределени консули на Република България по различните елементи на защитата на лични данни, различните хипотези, които биха възникнали в тяхната практика, както процедурите за действия при отправени искания за упражняване на права на физически лица.

В изпълнение на сключения през 2020 г. договор за сътрудничество между Икономическия университет – Варна (ИУ – Варна), и КЗЛД на 12-и и 13.12.2022 г. експерти от администрацията на КЗЛД провеждат обучения за представители на съдилищата от Североизточна България, както и за академичния състав и служители от администрацията на университета.

В началото на декември 2022 г. в рамките на ползотворното сътрудничество със Съюза на българските журналисти е организирано и проведено обучение за журналисти и PR практики, посветено на прилагането на ОРЗД и проекта за европейски законодателен акт за свободата на медиите.

За разлика от предходните две години, които налагат предимно онлайн форми на обучение, през 2022 г. се реализират все повече присъствени обучително-разяснителни събития. Сред тях са двата реализирани през отчетния период информационни семинара на тема „Защита на личните данни – актуални въпроси на нормативната уредба“. Целевата група обхваща служители на ръководни и експертни длъжности от Главна дирекция „Европейски фондове и международни програми и проекти“ и дирекция „Човешки ресурси“ на Министерството на труда и социалната политика, както и служители от Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за качеството на социалните услуги, Агенцията по заетостта, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания. В семинарите са разгледани темите, свързани с правната уредба за защита на личните данни на европейско и национално ниво, правата на физическите лица съгласно ОРЗД и ЗЗЛД, задълженията на

администраторите на лични данни и техните служители, функциите на Европейския комитет по защита на данни, ролята и задачите на длъжностните лица по защита на личните данни; практиката по прилагане на правилата за защита на личните данни; защитата на личните данни в трудовоправен и служебен контекст, както и тенденциите за развитие в сферата на защитата на личните данни.

Представители на КЗЛД участват в подгрупа към Работна група №3 „Право на установяване и свободно предоставяне на услуги“ към Съвета по европейските въпроси във връзка с досие 2020/0361 (COD) относно предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за Единния пазар за цифрови услуги (законодателен акт за цифровите услуги) и за изменение на директива 2000/31/ЕО. Регламент (ЕС) 2022/2065 е приет през октомври 2022 г. и ще се прилага от 17 февруари 2024 г.

Във връзка с представено на 15.12.2020 г. от Европейската комисия ново законодателно предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор (законодателен акт за цифровите пазари) е създадена междуведомствена подгрупа към Работна група №5 „Конкуренция“ за работа по досие 2020/0374 с цитирания по-горе предмет, в работата на която КЗЛД също така участва чрез свои представители. Регламент (ЕС) 2022/1925 е приет през септември 2022 г., а неговото прилагане ще започне от 2 май 2023 г., като член 3, параграфи 6 и 7 и членове 40, 46, 47, 48, 49 и 50 се прилагат от 1 ноември 2022 г., а членове 42 и 43 – от 25 юни 2023 г.

В процеса на работа на Работна група №17 „Телекомуникации и информационни технологии“ през годината са дискутирани редица законодателни предложения на ЕС, касаещи въвеждането на мерки за високо общо ниво на киберсигурност в рамките на Съюза, създаването на рамка за европейската цифрова самоличност, регулиране на изкуствения интелект и пр. Макар и минимален, може да се отчете напредък по предложението за регламент относно електронната неприкосновеност.

Като постоянен ангажимент на КЗЛД е участието в Работни групи №23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“ и №33 „Сътрудничество в областта на правосъдието и защита на личните данни“, на която представител на КЗЛД е и съпредседател. В рамките на обединените усилия от всички посочени работни групи във формат Съвет по европейски въпроси към Министерския съвет КЗЛД е подпомагала работата на редица ведомства в рамките на своята компетентност.

По повод на възникналия в началото на годината инцидент в процеса по трансформиране на кода по БУЛСТАТ на физическите лица от 10-значен (ЕГН) на 9-значен (ЕИК), осъществяван от Агенцията по вписванията, КЗЛД оказва подкрепа на НС за належащите спешни нормативни промени в Закона за регистър БУЛСТАТ. Въз основа на

тях е изработена и приета нова редакция на закона, според която ЕГН, ЛНЧ, дата на раждане, постоянен и настоящ адрес вече не са елемент от публичната част на регистъра. С промените в закона са уредени изчерпателно и категориите данни, подлежащи на вписване, разграничени се режимите за достъп до тях, както и са въведени срокове за съхранение на данните за заявления достъп.

През 2022 г. продължава и участието на представител на КЗЛД в ежегодното заседание на Обществения съвет към Националния център за безопасен интернет. Дейността на Центъра се основава на принципа на публично-частното партньорство. Националният център за безопасен интернет целево съдейства за активното повишаване на обществената осведоменост и за противодействие на разпространението на незаконно и вредно за деца и млади хора съдържание и поведение в интернет пространството чрез подходящи информационни и обучителни материали и методики, както и провеждането на обучения с деца, млади хора, родители, учители и други професионалисти.

И през изминалата година, водена от политиката си за партньорство, КЗЛД активно търси и развива партньорства със сродни надзорни органи, неправителствения сектор, бизнеса и академичните среди. Примери за последните са сключените споразумения за сътрудничество с Югозападния университет „Неофит Рилски“ и завършилата процедура за подписване на споразумение от страна на КЗЛД с Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Посредством подготовката на проектни предложения през 2022 г. КЗЛД е реализирала партньорски отношения по линия на проектната дейност с държавни институции и сродни органи, частни организации, неправителствения сектор и академичните среди от Република България, Белгия, Франция, Гърция, Полша, Великобритания, Румъния, Република Сърбия, Италия, Република Молдова, Хърватия.

2. Утвърждаване на фигурата на ДЛЗД.

2.1. Обща информация и статистика.

Длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД) е важна фигура с възложени особени функции съгласно Регламент (ЕС) 2016/679. На основание чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 АД и ОЛД определят ДЛЗД, публикуват данните за контакт с длъжностното лице и ги съобщават на надзорния орган. В чл. 25б от ЗЗЛД това задължение е конкретизирано, като са посочени изискуемите за регистрация данни, а чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД постановява воденето на специален публичен регистър – „Регистър за администраторите/обработващите лични данни, определили ДЛЗД“, чрез който данните за контакт с ДЛЗД да бъдат събрани на едно място и да бъдат достъпни за всеки, който има нужда от тази информация.

Данните в регистъра се набират от подадените уведомления чрез попълване на утвърдения образец на уведомление, публикуван на сайта на КЗЛД и подаден по един от следните начини:

– чрез Специализираната автоматизираната информационна система на КЗЛД от сайта на КЗЛД (рубрика „Публични регистри“). За целта АЛД/ОЛД трябва да разполага с квалифициран електронен подпис, с който се идентифицира в системата и получава достъп за извършване на необходимите операции: въвеждане, коригиране или изтриване на данните от уведомлението;

– на имейла на КЗЛД – kzld@cpdp.bg. В този случай уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП);

– чрез Системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Държавна агенция „Електронно управление“. В този случай уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде изпратен чрез тази система;

– лично в деловодството на КЗЛД или по пощата на адрес: гр. София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров“ №2, Комисия за защита на личните данни. В този случай се подава попълнено, подписано и подпечатано уведомление на хартиен носител.

Достъпът до публичния регистър е свободен и всеки може да намери информация за АЛД/ОЛД, определили ДЛЗД, за името на ДЛЗД или за данните за контакт с длъжностното лице.

През отчетния период регистрираните уведомления от АЛД и ОЛД за определяне на ДЛЗД се диференцират съгласно основанието, както следва (**фиг. 15**):

– обработването се извършва от публичен орган или структура, освен когато става въпрос за съдилища при изпълнение на съдебните им функции – 151 от общо подадени уведомления за отчетния период;

– основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни – 156 от общо подадени уведомления за календарната година;

– основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в мащабно обработване на специалните категории данни съгласно чл. 9 и на лични данни, свързани с присъди и нарушения по чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679 – 29 от общо подадени уведомления за календарната година.

Извън гореизброените хипотези, при които определянето на ДЛЗД е задължително, всеки АЛД или ОЛД може по своя преценка да определи такъв служител. От тази

възможност са се възползвали 125 от администраторите, подали уведомления за определяне на ДЛЗД през 2022 г.

Фиг. 15

През отчетния период 626 АЛД или ОЛД са подали уведомления до КЗЛД за определено ДЛЗД, с което общият брой на подадените уведомления е 6867.

За същия период регистрираните в публичния регистър АЛД или ОЛД, определили ДЛЗД, са 461 бр., с което общият им брой става 5536.

2.2. Пропуски при подаването на уведомления за ДЛЗД и често задавани въпроси от АЛД/ОЛД — анализ на практиката.

През 2022 г. КЗЛД е изпратила общо 173 писма с разяснения и уточнения в комуникацията с администратори на лични данни във връзка със задължението за определяне на длъжностно лице по защита на данните. Комисията за защита на личните данни отчита неяснотите, свързани с определянето на ДЛЗД, във връзка с което на интернет страницата на институцията са публикувани „Указания относно изпълнението на задължението на администраторите и обработващите лични данни за уведомяване на КЗЛД при определяне на длъжностно лице по защита на данните“ (пълният текст на указанията е публикуван на сайта на КЗЛД в рубриката „Длъжностно лице по защита на данните“).

Текстът на указанията акцентира върху заложените в Регламента нормативни предпоставки, съгласно които ДЛЗД следва да е лице, което е различно от администратора, съответно обработващия. Също така ДЛЗД следва да е различно и от лицата, които определят целите и средствата за обработването на лични данни при съответния администратор/обработващ. Продължава обаче тенденцията на подадени уведомления, в които представляващият администратора/обработващия се е самоопределил за длъжностно лице по защита на личните данни, в уведомлението не е посочено ДЛЗД или няма посочени публични данни за контакт. В такива случаи КЗЛД изпраща писмо с разяснения и указания да се подаде ново уведомление с коректно посочени данни (165 бр.). Тъй като посоченото число (165 бр.) представлява 26% от общия брой подадени уведомления за периода, може да се изведе заключението, че е необходимо да продължат действията на КЗЛД за предоставяне на разяснения и указания относно нормативните изисквания, заложи в Регламента.

Наблюдаваната продължаваща практика за подаване на уведомления с посочените недостатъци навежда на заключението, че някои от администраторите все още подхождат формално към изискванията, свързани с практическото приложение на Регламента. Част от администраторите и до момента бъркат уведомяването, свързано с определяне на ДЛЗД, със стария и отменен режим на регистрация като администратори на лични данни. Доказателство за това е, че вече четири години въпреки отмяната на регистрирането на АДД от 25.05.2018 г. в КЗЛД продължават да пристигат и такива заявления.

2.3. Утвърждаване активната роля на длъжностното лице по защита на данните.

Анализирайки своята практика през 2022 г., КЗЛД отново отчита, че АДД продължават сериозно да подценяват, а в някои случаи директно да negliжират ролята на своите ДЛЗД. Комисията изрично подчертава, че и занапред при оценка за правилното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД от АДД/ОЛД ще наблюдава работата на ДЛЗД и нейното подценяване ще се отчита като сериозен пропуск от страна на АДД/ОЛД в това отношение. Самата фигура на ДЛЗД е съществен елемент в правната рамка за защита на личните данни и правилното функциониране на едно ДЛЗД е сигурен знак за задълбоченото разбиране и правилното прилагане на Регламента от АДД/ОЛД.

И в бъдеще при своята контролна дейност КЗЛД ще продължи да обръща сериозно внимание върху реалното участие на ДЛЗД като важен и принципен момент от действията на един АДД/ОЛД за изпълнение на задължението за точно прилагане на Регламента. Институционалната и морална подкрепа, която всеки АДД/ОЛД следва да оказва за

повишаване авторитета и значението на ДЛЗД в своята структура, ще затвърди професионалната репутация на ДЛЗД и ще доведе до промяна на отношението относно функциите на ДЛЗД и ще повиши ангажираността на останалите служители на АЛД/ОЛД по въпросите, свързани със защитата на личните данни в ежедневната им дейност. Като резултат от такива действия и самите ДЛЗД ще търсят начин за повишаване на своята професионална подготовка и квалификация, включително под формата на консултации с КЗЛД, за които Комисията винаги е изразявала готовност. Следва да се отбележи, че не са редки случаите, когато Комисията е сезирана с искания за становища от АЛД (с определени от тях ДЛЗД), които показват много слабо познаване на Регламента по принципни въпроси. В тези случаи логично възниква въпросът дали тези АЛД въобще са се допитали до своите ДЛЗД и ако – да, на какво ниво е познаването на материята в областта на защитата на личните данни от същите тези ДЛЗД.

3. Повишаване на обществената информираност по въпроси в областта на защитата на личните данни.

Утвърдена практика на КЗЛД е по достъпен и разбираем начин да разяснява на обществото основните положения от правната рамка в ЕС в областта на личните данни, както и националното законодателство в тази сфера.

3.1. Институционален сайт.

И през 2022 г. институционалният сайт на КЗЛД е основен инструмент за реализирането на информационната дейност на КЗЛД. За тази цел през отчетния период на сайта се публикуват насоки, указания, разяснения и т.н., като целта е в максимална степен да се обхванат различните категории потребители на информация – граждани, администратори, потребители с различна степен на познания и ориентирани в сферата на опазване сигурността на личните данни и гарантиране правата на гражданите. Продължава поддържането на сайта в три езикови версии – на български, английски и френски език.

През 2022 г. продължават поддържането, актуализирането и обогатяването с информация на двата общи информационно-разяснителни раздела – „Насоки“ и „Полезна информация“, както и на създадените в предходната 2021 г. тематично специализирани раздели „Международно сътрудничество“, „Предаване на данни към трети държави“ и „Шенгенско пространство“. В „Насоки“ се публикуват изисквания, указания и насоки, а в „Полезна информация“ – информация с разяснителен характер по актуални теми от висок обществен интерес. През 2022 г. продължава допълването на съдържанието с нови приети насоки на ЕКЗД и информационно-разяснителни материали по Регламент 2016/679 и ЗЗЛД. През юни е публикуван „Списък на операциите по обработване на лични данни, за които е

задължителна предварителна консултация по чл. 65, ал. 3 от Закона за защита на личните данни“.

Тъй като работата на КЗЛД във връзка с постигането на пълноправно членство на България в Шенгенското пространство е приоритетна задача и през 2022 г., специално внимание е отделено на актуализирането на раздела „Шенгенско пространство“. През 2022 г. е разработена и публикувана електронна брошура „Широкомасщабни информационни системи на ЕС“, която заедно с актуализираната през същия период брошура относно правата на физическите лица завършва информационния цикъл за запознаване на широката общественост с важните понятия относно Шенгенското законодателство. В тазгодишния информационен материал са представени широкомасщабни информационни системи на ЕС, включително Шенгенската информационна система от второ поколение, Визовата информационна система, Информационната система Евродак, Системата на Агенцията на ЕС за сътрудничество в областта на правоприлагането Европол, Митническата информационна система, Системата за влизане/излизане, Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им, Европейската система за информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство и Системата на Агенцията на ЕС за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие. Детайлно са описани администраторите на отделните системи на европейско и на национално ниво, правата на физическите лица, както и осъществяването на надзора върху администраторите на лични данни на европейско и национално ниво. Електронната брошура е достъпна на български и английски език. В допълнение текущо се публикуват информационно-разяснителни материали на Европейската комисия (Шенгенска информационна система, гарантиране на свобода, сигурност и правосъдие), както и информационната брошура „Шенген. Вашият портал за свободно движение в Европа“ на Съвета на Европейския съюз. И двете брошури са достъпни и на трите езикови версии на интернет страницата на КЗЛД.

Отчитайки необходимостта от разяснителна информация относно трансферите на данни извън ЕС, през ноември 2022 г. в раздела „Предаване на данни към трети държави“ е публикувана информационна брошура на КЗЛД „Предаване на лични данни извън Европейския съюз“. Разясненията по отношение на предаването на лични данни към трети държави и международни организации са допълнени с възможностите за предаване на данни съгласно Конвенция 108 на Съвета на Европа. В новия подраздел е предоставена информация относно общите положения, специфичните инструменти, както и Документи във връзка с трансферите на данни по Конвенция 108, приети от Съвета на Европа.

През 2022 г. на сайта са създадени два тематично самостоятелни информационни раздела – „Децата и техните лични данни“ и „Решения на Съда на ЕС“.

Защитата на личните данни на децата е един от фокусите на информационно-образователната дейност на КЗЛД, тъй като подрастващите са много уязвима група в съвременното ни общество по отношение на злоупотребите с личната неприкосновеност, особено при общуването в интернет. Децата трябва да могат да осъзнават напълно рисковете, свързани с обработването на личните им данни, евентуалните последици, както и правата си. Грижата за децата като субекти на данни винаги е била приоритет в работа на българския надзорен орган по защита на данните. КЗЛД е както инициатор, така и участник в множество събития и инициативи, посветени на децата. Информация за тези инициативи, както и самите материали са регулярно публикувани в съответните раздели на институционалния сайт. В изпълнение на решение на КЗЛД през 2022 г. на сайта е създаден специализиран раздел „Децата и техните лични данни“, в който са събрани и структурирани немалкото изготвени материали и осъществени инициативи за децата – както насочени към самите деца, така и към други потребители, имащи отношение към защитата на личните данни и неприкосновеност на децата, особено в онлайн пространството. Основните елементи на този раздел са „Информационно-разяснителни брошури на КЗЛД“, „Информационно-разяснителни видеоматериали“, „Архив – конкурси на КЗЛД за деца“, „Национален център за безопасен интернет“ и „Раздел за защита на децата онлайн на сайта на Международния съюз по далекосъобщения“.

В изпълнение на задълженията на КЗЛД за информиране и предоставяне на разяснения относно прилагането на законодателството за защита на личните данни е създаден изключително полезен нов раздел на институционалната интернет страница на КЗЛД („Решения на Съда на ЕС“), посветена на решенията на СЕС, имащи отношение към прилагане на правилата за защита на личните данни. Той съдържа отправки към информационната система на СЕС по делата, свързани със защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни. По азбучен ред (започващ от решения, свързани със запитвания от Република България) са представени постъпилите преюдициални запитвания и решения на СЕС. За удобство на потребителите на интернет страницата делата са разделени в две категории – приключили и висящи. Създадена е организация за своевременно актуализиране на информацията.

Във връзка с ангажиментите по популяризиране на кандидатурата за членство на Република България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие през 2022 г. е създадена нарочна подсекция „Организация за икономическо сътрудничество и развитие“ в секция „Международно сътрудничество“. В него накратко се представят

международната организация, нейните цели и задачи, решенията, които тя взема, както и задълженията, които произтичат за КЗЛД в процеса по присъединяване на Република България към ОИСР.

И през 2022 г. на сайта се поддържа разделът „Новини“, като в него се предоставя актуална информация за събития и инициативи на национално и наднационално ниво. Публикуват се информация и съответни препратки към приети решения, становища, насоки, документи с информационно-разяснителен характер на КЗЛД и на други органи и институции (ЕКЗД, Европейската комисия, Съда на ЕС и др.).

През отчетната година продължава изпълнението на стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност, във връзка с което в раздел „Практика“ се отразява практиката на КЗЛД с акцент върху публикуването на становища от обществен интерес и псевдонимизирани решения по жалби. Тъй като целта на публикуването е отразяване практиката на Комисията по различни казуси, не се публикуват всички решения, а само някои от тях. Публикуват се и решения от съдебната практика на КЗЛД – решения на ВАС и административни съдилища.

През 2022 г. продължава осигуряването на прозрачност относно функционирането на институцията чрез регулярно и своевременно публикуване на сайта на информация, подлежаща на публикуване в съответствие със законови изисквания – финансова информация, информация за предоставянето на административни услуги, за осигуряване на достъп по обществена информация и т.н. Публикуват се и се поддържат актуални 2 регистъра и 1 списък по ЗПКОНПИ.

На институционалния сайт в раздела „Институцията“ е публикувана и издадената през 2022 г. юбилейна книга „20 години Комисия за защита на личните данни“. Книгата съдържа 440 страници, разделена е на 3 основни части, като първата част – „Институционално развитие и надзорна дейност на КЗЛД. Правото на защита на личните данни (2002 – 2022 г.)“, е 57 страници, втора част – „Административна и съдебна практика в Република България“, е 440 страници, а третата част, представяща трите състава на КЗЛД от 2002 г. до 2022 г., е 16 страници. Приложени са снимки от важни събития, както и на грамоти и награди за КЗЛД.

3.2. Информационен бюлетин.

Информационният бюлетин на КЗЛД е друго основно средство за постигане на обществена информираност, който има собствен ISSN 2367-7759. През 2022 г. са издадени шест бюлетина. Бюлетинът се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно с

това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой вече е публикуван, както и съответен линк. По инициатива на КЗЛД в списъка на получателите на бюлетина са включени длъжностни лица по защита на данните, както и съсловни и браншови органи и организации. Предоставена е и възможност за отписване както на абонатите, така и на тези получатели, включени в списъка по инициатива на КЗЛД. Към края на 2022 г. общият брой на получателите на бюлетина е 4000 души, от които 1100 са абонати и 2900 – длъжностни лица по защита на данните, съсловни и браншови органи и организации.

В бюлетина се предоставят материали, отразяващи дейността и инициативите на Комисията, на Европейския комитет по защита на данните, приети от ЕКЗД документи (становища, изявления), решения на Съда на ЕС и др. И през 2022 г. в бюлетина се отразяват събития, инициативи и разработки в областта на защитата на личните данни в национален, европейски и световен мащаб.

За 2022 г. такива материали в национален мащаб са: „Комисията за защита на личните данни депозира в Народното събрание отчета за дейността си през 2021 г. Резюме на отчета“; „ВАС постанови решение, в което формулира критерии за преценка на баланса между правото на свобода на изразяване и информация и правото на защита на личните данни“; „КЗЛД публикува информационно-разяснителен материал относно действията на АДД при настъпване на нарушение на сигурността на личните данни“; „Принципна практика на КЗЛД, свързана с произнасяне по видеонаблюдение за периода 25.05.2018 г. – 18.03.2021 г.“; „КЗЛД прие Списък на операциите по обработване на лични данни, за които е задължителна предварителна консултация по чл. 65, ал. 3 от Закона за защита на личните данни“; „КЗЛД организира разяснителни събития за представители на малки и средни предприятия“; „КЗЛД отбеляза Деня за защита на личните данни“; „КЗЛД връчи своята годишна „Награда за журналистика“; „КЗЛД обяви своя годишен студентски конкурс за есе“; „Комисията за защита на личните данни е отличена от Съюза на юристите в България“.

Във връзка с работата на КЗЛД по отношение на защитата на личните данни на децата през 2022 г. в бюлетина са публикувани материалите „КЗЛД се включва активно в инициативи, свързани с правата на децата в дигитална среда“, „Съвместната работа на държавните институции по отношение на безопасността на децата онлайн“; „Представители на КЗЛД вземат участие в инициатива по случай Международния ден на детето“.

И през изминалата година продължава практиката за предоставяне на информация в бюлетина относно проектната дейност на КЗЛД: „Успешно завърши изпълнението на

проект AI-Trans, финансиран от ЕС“; „Завърши изпълнението на дейностите по проект SMEDATA II“.

През 2022 г. в бюлетина са публикувани текстовете на издадените от КЗЛД информационни брошури „Големи бази данни (Big Data) и свързаната с тях възможност за профилиране“; „Съвременни заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни в контекста на тенденциите в развитието на изкуствения интелект и новите технологии за лицево разпознаване“; „Правата на децата и младите хора при работа в дигитални платформи. Защита и укрепване на правата на децата и младите хора“.

В бюлетина са публикувани материали, отразяващи отбелязването на 20-годишния юбилей на КЗЛД през 2022 г. – „КЗЛД отбеляза своя 20-годишен юбилей с официална церемония“ и „КЗЛД издаде книга, посветена на цялостната ѝ дейност през изминалите 20 години“.

И през 2022 г. продължава практиката в бюлетина да се отразяват решения от заседанията на ЕКЗД, както и съвместните становища на ЕКЗД и ЕНОЗД. Публикувани са и материалите „Европейският комитет по защита на данните започна първото координирано правоприлагащо действие относно използването на облачните услуги от публичния сектор“; „Европейският комитет по защита на данните публикува изявление относно предложението за Кодекс за европейско полицейско сътрудничество“; „ЕНОЗД разпореди на Европол да изтрие данни за лица, които нямат установена връзка с престъпна дейност“; „Европейският надзорен орган по защита на данните предприе правни действия относно новия регламент на Европол“.

Други материали, отразяващи инициативи на ниво ЕС, са: „КЗЛД участва в мисия по оценка по Шенген“; „Четири години от започване на прилагането на ОРЗД“; „Европейската комисия приема мерки в полза на киберсигурността на безжичните устройства и продукти“; „Европейската комисия предлага декларация за цифровите права и принципи за всички в ЕС“; „Европейската комисия предлага нови правила за повишаване на киберсигурността и информационната сигурност в институциите, органите, службите и агенциите на ЕС“; „Европейската комисия представи предложение за нов законодателен акт за киберустойчивост“; „Съветът на ЕС и Европейският парламент постигнаха предварително споразумение относно Акта за управление на данните“; „Приет е европейският Акт за управление на данните“; „Методология на Агенцията по киберсигурност на ЕС (ENISA) за създаване на картина на заплахите за киберсигурността“.

Материали, отразяващи в бюлетина международни форуми и инициативи през 2022 г., са: „Състоя се 43-тото издание на Глобалната асамблея по въпросите за неприкосновеността“; „30-а конференция на европейските органи по защита на данните“;

„Заседание на Международна работна група по защита на данните в телекомуникациите“; „Заседание на Консултативния комитет на Конвенция 108 на Съвета на Европа“; „За 10-а поредна година бе отбелязан Европейският месец на киберсигурността“.

И през 2022 г. продължава публикуването на решения и становища на КЗЛД, както и обща статистика за контролната дейност. Решения по жалби се публикуват с цел осигуряване на прозрачност за обществеността относно практиката на КЗЛД при разглеждане на жалби. Всички публикувани решения на КЗЛД са с псевдонимизирани лични данни на физическите лица и по-голямата част от имената на юридическите лица. По отношение на контролната дейност през 2022 г. регулярно се публикува статистика за извършени проверки, разгледани искания, упражнени корективни правомощия на КЗЛД.

3.3. Ден за защита на личните данни.

През 2022 г. КЗЛД за 16-и пореден път отбелязва 28 януари – Деня за защита на личните данни, с редица събития и мероприятия. Основната цел на това честване са повишаване на информираността и насърчаване на инициативите и добрите практики за разбиране правата, правилата, рисковете и гаранциите, свързани с обработването и защитата на личните данни.

Инициативата за обявяването на 28 януари за Ден за защита на личните данни е на Съвета на Европа, но понастоящем той се отбелязва в редица държави в целия свят, въпреки че е възникнал като „европейски“. През 2018 г. Конвенция 108 е модернизирана с оглед развитието на информационните и комуникационните технологии и предизвикателствата, които възникват пред неприкосновеността.

По повод празника КЗЛД организира традиционната „Приемна за администратори на лични данни и граждани“ (от приемна чрез видеоконферентна връзка), в която експерти от администрацията приемат граждани, администратори на лични данни и длъжностни лица по защита на данните и отговарят на въпросите им, свързани както с прилагането на Закона за защита на личните данни, така и с поставени конкретни казуси.

Председателят на КЗЛД Венцислав Караджов връчва за шеста поредна година „Награда за журналистика“ по повод 28 януари – Ден за защита на личните данни. Комисията награждава Диян Божидаров (в-к „Сега“) за най-голям журналистически принос през 2021 г. за поредица от журналистически материали, отразяващи проблем с документи, съдържащи лични данни, оставени без надзор в белодробен диспансер в мъглижкото село Радунци.

Ежегодната „Награда за журналистика“ (грамота и медал на КЗЛД) е учредена на 28 януари 2016 г. и се дава за публикации, предавания и обществено значими прояви на

журналист/медия, които са отразявали редовно дейността на институцията през предходната календарна година и правата на гражданите за неприкосновеност и защита на личните данни.

По случай Деня за защита на личните данни – 28 януари, КЗЛД обявява станал традиция студентски конкурс за есе на тема „Трудности в практическото прилагане на защитата на личните данни в условията на пандемията“. Въпреки двукратното удължаване на срока за кандидатстване есета не са подадени. КЗЛД планира да продължи традицията по организиране на конкурса и в следващия отчетен период.

3.4. Медийна политика.

КЗЛД продължава успешно реализирането на своята последователна политика по развитие и устойчива позитивна институционална публичност, на прозрачност и откритост в осъществяването на своята дейност.

През годините Комисията е изградила добри практики за комуникация с медиите с ясна цел за постигане на единни, ясно установени и съвременни стандарти в медийната комуникация за повишаване на информираността на обществото и осигуряване на публичност и откритост на своята дейност, свързана със защита на личните данни на физическите лица.

От КЗЛД се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на значителен брой информационни материали и журналистически разследвания, засягащи разнообразни аспекти на защитата на личните данни. Чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на институцията към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

Постъпилите през 2022 г. запитвания от журналисти касаят основно жалби и сигнали, извършени проверки/одити, издадени АУАН и НП и упражняването на корективните правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679. В осъществените интервюта с председателя на Комисията Венцислав Караджов през отчетния период са обсъдени темите за видеонаблюдение, обработване на лични данни в частния сектор, опазване на личните данни и други.

XI. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

1. Административен капацитет.

Общата численост на персонала към 31.12.2022 г. е 87 щатни бройки. Недостигът на достатъчно финансови и човешки ресурси, които да гарантират адекватно, навременно и качествено изпълнение на надзорните ѝ функции е приоритетен въпрос, за който Комисията предприема действия през 2022 г. чрез обявяването на конкурси и процедури по мобилност за общо 8 свободни позиции. За целия отчетен период са проведени 5 конкурса и процедури за мобилност и са назначени 11 служители, от които 9 по служебно правоотношение и двама по трудово правоотношение. Един служител е назначен чрез мобилност в държавната администрация по чл. 81а от Закона за държавния служител.

Към 31.12.2022 г. в КЗЛД работят 56 служители по служебно правоотношение и 17 по трудово правоотношение (в това число председателят и членовете на КЗЛД).

През отчетния период в ранг са повишени 12 служители.

През 2022 г. чрез процедура по мобилност в държавната администрация е напуснал един служител на КЗЛД.

През 2022 г. общо 39 служители са преминали през различни тематични обучения. Общият брой на обученията, приключили с издаване на сертификати, е 65. Обученията по теми се разделят, както следва:

- „Киберхигиена при използване на електронната поща“ – 25 служители;
- „Въведение в държавната служба“ – 6 служители;
- „Въведение в държавната служба – ел. модули“ – 6 служители;
- „Достъп до обществена информация“ – 6 служители;
- „Политики за научни изследвания, иновации и технологичен трансфер“ – двама служители;
- „Правна уредба на защитата на личните данни“ – един служител;
- „Защита на личните данни в дигитална среда“ – един служител;
- „Предизвикателството да управляваш – ел. модули“ – двама служители;
- „Иновации в публичния сектор“ – двама служители;
- „Киберсигурност: активи, заплахи, рискове“ – един служител;
- „Ефективни модели за лидерство в конфликтни и кризисни ситуации. Преговори и управление на промяната“ – един служител;
- „Информационна и мрежова сигурност в подкрепа на реформите в публичната администрация“ ;
- „Нови технологии в управлението – интернет на нещата“ – един служител;

- „Нови технологии в обучението облачни технологии“ – един служител;
- „Въведение в цифровите права“ – един служител;
- „Социални мрежи в публични сектор – създаване и управление“ – един служител;
- „Лятна академия за млади лидери“ – един служител.

По покана от Дипломатическия институт към министъра на външните работи на Република България по повод изпълнението на проект № BG05SFOP001-2.015-0002 с наименование „Провеждане на специализирани обучения за служители от държавната администрация“ служители на КЗЛД вземат участие в обучения, организирани от Дипломатическия институт към Министерството на външните работи – курс „Публична дипломация“ и курс „Комуникационни и презентационни умения в международна среда“.

Курсът се провежда в рамките на два дни, през които се разглеждат приликите и разликите между конвенционалната и публичната дипломация. Особен акцент в обучението е поставен върху публичната дипломация, осъществявана в ЕС, както и на способите за провеждане на т.нар. „дигитална дипломация“. В резултат на проведеня курс взелите участие в него служители от администрацията на КЗЛД са повишили квалификацията и уменията си, нужни при участието им в различни формати на експертни работни групи както на национално, така и на европейско равнище.

Продължава активното участие на представители на администрацията на КЗЛД в инициативата на Института за публична администрация „Лятна академия за млади лидери в държавната администрация“. Следва да се отбележи, че участието във форумите на инициативата се осъществява след предварително кандидатстване и селекция от страна на организаторите на най-подходящите участници. През септември 2022 г. за седма поредна година е проведен началният етап на инициативата. И тази година администрацията на КЗЛД е представена от още един нов участник в началното събитие.

Основната цел на Академията е краткосрочно практическо обучение на млади държавни служители с лидерски потенциал, както и създаване и развиване на мрежа от иновативни кадри на държавната администрация. Обучението е комбинация от практически задачи и лекции, свързани с изграждане на умения за защитаване на политики и проекти, умения за водене на преговори и за лобиране, за представяне пред публика, протокол и етикет. Участниците получават обща въвеждаща информация за различните лидерски стилове и се запознават с методите на водене на преговори и дипломация в ЕС. В два поредни дни фокус на вниманието са настоящият дневен ред на ЕС, ролята на лидерството в ЕС, възможните перспективи за ЕС и Република България. На екипен принцип е проведена симулация на преговори в стила на ЕС. Един ден е посветен на цифровото общество и неговата най-уязвима страна – киберсигурността. Дискутирано е и намирането

на баланс между нуждите на правоприлагането и правата за поверителност. Комуникациите в социалните мрежи и оформянето на мисленето и миросгледа е друга тема, обект на целодневни дискусии. Обществената отговорност и прилагането от страна на администрацията на обществено отговорни практики са обсъдени под надслова „Екологична и достъпна администрация“.

По линия на Академията двама участници от нейни предходни издания са включени в три последователни обучения – „Ефективни модели на лидерство в конфликтни и кризисни ситуации. Преговори и управление на промяната“, „Киберсигурност: активи, заплахи и рискове“ (с единствен представител на администрацията на КЗЛД) и заключителното събитие за 2022 г. – „Иновации в публичния сектор“ (продължение на реализирания в края на 2021 г. форум „Генератор на идеи: политики за развитие на публичната администрация“), чиято цел е структуриране на мрежа от служители в държавната администрация, които проактивно да търсят и внедряват иновативни практики в своите институции.

В края на отчетния период представители на администрацията на КЗЛД участват в международна конференция на тема „Изкуствен интелект, политики и управление в публичната администрация“, организирана от Института по публична администрация. Събитието е насочено към държавни служители, като целта са по-широкото обсъждане и осмисляне на възможностите, рисковете и перспективите, свързани с развитието на изкуствения интелект. В рамките на форума са обсъдени етичните стандарти и потенциалното въздействие на изкуствения интелект в управлението на различни сектори на обществения живот, както и добри практики и възможности за приложение на тези алгоритми в публичния сектор. Разгледана е ролята на държавата в разумното и отговорно използване на изкуствения интелект.

2. Административно обслужване.

В изпълнение на изискванията на Наредбата за административното обслужване потребителите на административните услуги осъществяват контакт с КЗЛД чрез Звеното за административно обслужване. Дейността по административно обслужване се осъществява при пълно изпълнение на Вътрешните правила за административното обслужване и Хартата на клиента, които имат за цел повишаване качеството на административните услуги, насърчаване участието на гражданите и служителите при обсъждане на услугите, начина им на предоставяне, необходимото качество и стандартите за изпълнение. Дейността на Звеното за административно обслужване се осъществява от четирима служители в условия на непрекъсваем работен процес в рамките на работния ден.

През отчетния период служителите от Звеното за административно обслужване са обработили общо 20 181 бр. документи – писма, молби, заявления, жалби, вътрешни документи и др., от и към граждани, администратори и държавни институции. Системата за документооборот обработва всички документи, постъпили в Звеното за административно обслужване, като със създадените правила за сканиране на вход и изход прозрачността в работата на администрацията е абсолютно гарантирана.

За измерване удовлетвореността на потребителите през отчетния период са отчетени преобладаващата част от задължителните методи за обратна връзка съгласно изискванията на чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за административното обслужване, а именно: извършване на анкетни проучвания; провеждане на консултации със служителите; анализ на сигнали, предложения, жалби и похвали; анализ на медийни публикации.

И през 2022 г. продължава тенденцията изключително малка част от потребителите на административни услуги да проявяват активност да дават целенасочена оценка на предоставяното от КЗЛД административно обслужване въпреки обстоятелството, че достъпът до средствата за обратна връзка е свободен. Независимо от това въз основа на информацията от преките впечатления на служителите, ангажирани с административното обслужване, и от служителите, които на ротационен принцип обслужват телефона за устни експертни консултации по законодателството за защита на данните и за бързи справки по постъпили жалби, сигнали и въпроси, и през отчетната година може да се направи извод, че КЗЛД спазва всички изисквания за законосъобразно, добросъвестно и безпристрастно административно обслужване.

Особено активни са гражданите и администраторите при търсенето на контакт с Комисията за получаване на неформална консултация. Такава се предоставя по линия на обслужването на институционалния телефон за устни консултации по законодателството за защита на личните данни и по висящи административни производства пред КЗЛД. По този ред през отчетната 2022 г. са предоставени 7837 бр. консултации, както следва:

- експертни консултации по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 и на националното законодателство за защита на личните данни – 1432 бр.;

- справки по хода на висящи административни производства пред КЗЛД (основно по линия на подадени жалби и сигнали) – 3008 бр.;

- консултации по често задавани въпроси, за които предварително е записан автоматичен отговор чрез телефонната централа на КЗЛД – 3397 бр.

И тази година анализът на КЗЛД показва, че основен външен фактор, който оказва влияние върху завишения брой потърсени административни услуги през последните години, е развитието на информационните и комуникационните технологии и

„възможностите“ за неправомерен достъп до лични данни, което генерира увеличение на дейностите и функциите, върху които КЗЛД трябва да осъществява надзор. Повишената в последните години обществена информираност по въпросите, свързани със защитата на личните данни, в т.ч. по-високата чувствителност на физическите лица, води до значително увеличаване на броя жалби, сигнали и запитвания на граждани и администратори на лични данни, които са пряко свързани с административното обслужване на КЗЛД. Затова през 2022 г. КЗЛД продължава актуализирането и усъвършенстването на интернет страницата си в посока предоставянето на актуална и изчерпателна информация за всички видове административни услуги, продължава да търси активно мнението на потребителите, като за целта популяризира и насърчава предоставянето на обратна връзка и по други канали освен задължителните методи за обратна връзка по см. на чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за административното обслужване. През отчетния период анкетната карта за обратна връзка от потребителите е публикувана на по-видимо и по-достъпно място на интернет страницата на Комисията.

Постъпващите оплаквания от граждани през 2022 г. се отнасят основно до забавянето в сроковете за произнасяне на Комисията. Традиционно върху сročността на изпълняваните дейности оказват влияние както увеличеният обем от работа на настоящите служители (считано от 25 май 2018 г., когато започва да се прилага новата правна рамка), така и невъзможността да бъдат привлечени допълнителни високоспециализирани експерти в областта на правото и ИТ технологиите поради традиционни ниските нива на възнаграждения в администрацията на КЗЛД. Това, съчетано с изключително сериозната натовареност на настоящия личен състав на институцията, води до загуба на мотивация на служителите на Комисията, респ. до забавяне в сроковете за разглеждане и приключване на отделните административни преписки, вкл. поради физическа невъзможност за тяхното навременно отработване.

През отчетния период е обнародван Правилник за изменение на Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (обн. ДВ, бр. 32 от 26 април 2022 г.). С изменението на Приложението към чл. 15, ал. 6 от Правилника е актуализирана числеността на персонала в организационната структура и административните звена на КЗЛД, като числеността на Комисията е увеличена с 6 щатни бройки, както следва: числеността на дирекция „Правни производства и надзор“ е увеличена с 5 щатни бройки, а на дирекция „Правноаналитична, информационна и контролна дейност“ с 1 бройка. Увеличението цели възстановяване на съкратените през 2019 и 2020 г. 6 щатни бройки в ключови направления на надзорната дейност на КЗЛД. Възстановените експертни позиции са необходими за привличане на висококвалифицирани

експерти в областта на правото и информационните технологии за целите на превенцията и контрола, които Комисията осъществява ежедневно. Следва да се отбележи обаче, че към края на отчетния период само 2 от тези допълнителни бройки са заети в резултат на проведени конкурсни процедури.

3. Анализ на постъпилите в КЗЛД заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация.

В качеството на задължен субект по ЗДОИ на сайта на КЗЛД се поддържа раздел „Достъп до информация“, в който е включена нормативноизискуемата информация, както следва:

- процедура по разглеждане на заявленията за достъп до обществена информация и предоставяне на информация за повторно използване;
- описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;
- разходи за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;
- ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;
- описание на информационните масиви и ресурси, използвани в администрацията на КЗЛД;
- списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;
- списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;
- годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно ползване на информация от обществеността, който включва и данни за направените откази и причините за това.

В таблицата по-долу е представена обобщена информация относно постъпили и разгледани заявления за достъп до обществена информация през 2022 г.

Общ брой постъпили заявления за достъп до обществена информация:	22
- От граждани на Република България	14
- От чужденци	2
- От медии	0
- От НПО	3
- От частноправни субекти	3

Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	18
- Предоставяне на пълен достъп до обществена информация	18
- Предоставяне на частичен достъп до обществена информация	0
- Предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес	0
- Отказ за предоставяне на достъп до обществена информация	0
Уведомление за липса на исканата обществена информация	1
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	2
Предоставяне на информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК	0
Заявления, които не отговарят на чл. 25 във вр. с чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ	1
Общ брой на постъпили искания за предоставяне на информация за повторно ползване	0

На всички граждани и организации, заявили достъп до обществена информация, е предоставена такава през 2022 г. в законовия срок. С оглед предмета на заявленията за достъп до обществена информация същите се отнасят до: достъп до изготвените и приети правила, уреждащи достъп до материали по преписките, съответно реда за получаване на копие от документи, съгласно чл. 87, ал. 4 от ПДКЗЛДНА; достъп до регистъра на администраторите и обработващите лични данни, които са определили лица за защита на данните, който се поддържа от КЗЛД на основание чл. 15, ал. 1 от ЗЗЛД; броя на служебни автомобили; размер на допълнителното материално стимулиране на служителите; численост на персонала; брой постъпили жалба, сигнали относно злоупотреба с данни за политическа реклама или кампания; списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които тази информация е достъпна.

Независимо от горното анализът на КЗЛД сочи, че част от подадените заявления за достъп през годината изобщо не се отнасят до въпроси, съставляващи обществена информация, а до такива, които са извън приложното поле на ЗДОИ. Това навежда на мисълта или за сериозно непознаване на материалния обхват на ЗДОИ, или за наличие на отделни случаи, респ. тенденция, за злоупотреба с права от страна на заявителите на информация. Най-често става въпрос за заявления, чийто предмет е искане за достъп до информация, касаеща надзорната дейност на Комисията (констативни актове, доклади от проверки, санкционни решения). В тази връзка следва да се отбележи, че когато предметът на дадено решение, доклад, писмо, позиция или др. документ на КЗЛД засяга принципни

въпроси в областта на защитата на личните данни, които имат отношение към дейността на всички или множество администратори и/или обработващи лични данни, респ. физическите лица, чиито лични данни те обработват, решението или съответният документ (доклад/писмо-отговор) е свързано с обществения живот в Република България и дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на КЗЛД като надзорен орган (напр. как Комисията се произнася по сходни или аналогични случаи). При такъв тип актове се релевира връзката с обществения живот (актовете са свързани с живота на обществото като група хора) и Комисията приема, че те съставляват обществена информация.

Що се отнася обаче до искания за документи (доклади, решения, констативни актове) на КЗЛД, свързани с надзорните ѝ дейности, вкл. информация относно резултатите и предприетите действия от одитирания администратор на лични данни – каквото по същество най-често представляват въпросите – предмет на подадени заявления за достъп до информация, то това са въпроси, които не са свързани с обществения живот, а с дейността на конкретно одитираните организации. Актовете от надзорната дейност на КЗЛД не се отнасят до принципни въпроси с обща приложимост към дейността на всички или множество администратори и обработващи лични данни, не са от значение за повишаване на обществената информираност по ключови въпроси в областта на защитата на личните данни и не съставляват информация, свързана с обществения живот в Република България. Този тип актове, с които приключват конкретни проверки, са пряко свързани с надзорните правомощия на КЗЛД, които се упражняват не принципно и общо, а спрямо конкретно индивидуализиран администратор, поради което не представляват обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Чрез този тип актове на КЗЛД от надзорната ѝ дейност не само че не може да се състави собствено мнение относно дейността на Комисията, но се разкриват и конкретни действия и решения по обработването на данните, предприети от конкретния одитиран администратор на лични данни (дори със заличени данни и информация) и произтичащата от него отговорност за сигурност на данните и за защита на физическите лица. Напротив, незаконосъобразното разкриване на такива актове от надзорната дейност до лица извън администратора – обект на конкретния надзор, може да доведе до нерегламентиран достъп до информация относно технически и/или организационни мерки за сигурност на личните данни, предприети от него (напр. чл. 32 и чл. 28 от Регламент (ЕС) 2016/679), респ. може да създаде риск за правата и свободите на физическите лица, спрямо които тези мерки се прилагат. Изложените и анализирани в такива актове на КЗЛД факти, обстоятелства и информация са свързани единствено и само със задълженията на одитираните администратори и обработващи лични

данни в това им качество, респ. свързаните с обработването на личните данни рискове за физическите лица, а не в качеството им на задължени субекти по ЗДОИ. От актовете на КЗЛД, свързани с осъществявания от нея надзор, може да се извлекат изводи и информация за конкретните технологични решения и мерки за защита, прилагани от даден администратор/обработващ. Тази информация, както и анализирания в документите факти и обстоятелства, не са свързани и нямат отношение към „живота на обществото като група хора“, поради което не предоставят „сведения, знание или описание на нещо, свързано с обществения живот в страната, въз основа на което да получи възможността да си състави собствено мнение относно дейността на задължения субект по чл. 3 ал. 1 от ЗДОИ“ (решение № 9517 от 07.07.2014 г. по адм. д. №1174/2014 г. на VII отд. на ВАС).

Не на последно място трябва да се отчитат и разпоредбите на чл. 15, ал. 2, т. 1 от ЗЗЛД (водените от КЗЛД непублични регистри за нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД, както и предприетите от Комисията мерки във връзка с това), както и задълженията на председателя и членовете на КЗЛД и служителите от нейната администрация по чл. 13, ал. 1 от ЗЗЛД да не разгласяват информацията, станала им известна при осъществяване на тяхната дейност. Затова в такива случаи (заявления с искане за достъп до конкретна информация, свързана с надзорната дейност на Комисията) КЗЛД предоставя информация по поставените въпроси под формата на обобщена справка. Комисията счита, че по този начин се задоволява общественият интерес от достъп до информация, съставляваща обществена информация в степента и обхвата, попадащи в предмета на ЗДОИ.

4. Информационна структура и комуникационни системи.

През отчетния период се доусъвършенстват информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД, благодарение на което към настоящия момент КЗЛД разполага със съвременни средства за комуникации и обмен.

Чрез Системата за управление на документи и работни потоци в КЗЛД и контрол на решенията в синхрон със Системата за електронен документооборот и Системата за сигурно електронно връчване е осигурена бърза и надеждна кореспонденция както между държавните органи, така и между всички участници в нея (физически и юридически лица). Това води както до по-качествено обслужване на гражданите, така и до значително намаляване на документите на хартиен носител и ускоряване на информационните потоци.

През 2022 г. са извършени редица дейности за подобряване информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД, както следва:

- закупени са 7 броя нови преносими компютри;
- закупени са десет броя UPS устройства;

- закупено е 1 брой многофункционално устройство – принтер/скенер;
- въведена е в експлоатация нова телефонна централа с функционалности, които облекчават работата на служителите в КЗЛД и подаването на сигнали по телефона от граждани.

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Доставка и инсталиране на сървърни и персонални сертификати се извършват регулярно съгласно сроковете им за подновяване.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално къси срокове съгласно утвърдените процедури.

През отчетния период КЗЛД е продължила сътрудничеството си с Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

5. Обществени поръчки.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2022 г. са възложени обществени поръчки, както следва:

5.1. Публично състезание:

- „Доставка, инсталация, въвеждане в експлоатация и гаранционна поддръжка на телекомуникационна система“;
- „Доставка на два броя леки автомобили тип „седан“ с четири врати, втора употреба, за нуждите на Комисията за защита на личните данни“.

5.2. Пряко договаряне на основание на чл. 182, ал. 1, т. 5 от ЗОП:

- „Осигуряване на денонощна физическа охрана на сградата, в която се помещават администрациите на Комисията за защита на личните данни и Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ и на паркинга пред нея“.

5.3. Договаряне без обявление на основание чл. 79, ал. 1, т. 7 от ЗОП.

- „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на Комисията за защита на личните данни, чрез зареждане с карти за безналично плащане“.

6. Финансови ресурси – обща информация относно разходването на бюджета на КЗЛД през 2022 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2022 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на **3 732 700 лв.** През годината по него не са извършвани промени.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на **3 621 225 лв.**, или **97,01%** от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	2 002 692
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	102 259
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	507 132
10-00	Издръжка	641 170
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	12 270
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	355 702
	Общо разходи по бюджета	3 621 225

По-голямата част от реализираната икономия на разходите по бюджета на КЗЛД за 2022 г. е от неизплатени средства за други възнаграждения и плащания за персонала, предвидени за еднократно плащане през годината, но без възникнало основание за това. Останалата част от икономията на разходите по бюджета е съобразно разпоредбите на чл. 106 и чл. 110 от ЗДБРБ за 2022 г., в изпълнение на които са резервирани средства за превенция на разпространението на COVID-19, оказване на незабавна хуманитарна помощ за Украйна, както и за извършване на разходи за справяне с последствията от военните действия срещу Украйна.

XII. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2023 г.

1. Финализиране на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни.

След изразяване на окончателно становище от страна на Европейския комитет по защита на данните (очаквано през първото полугодие на 2023 г.) по изготвените от Комисията проектоизисквания за акредитация на сертифициращи органи и за акредитация на органи за наблюдение на кодекси за поведение КЗЛД окончателно ще приеме наредбите по чл. 14, ал. 5 и чл. 14а, ал. 3 от Закона за защита на личните данни. С приемането им ще бъде финализирана правната рамка в областта на акредитацията в национален план.

2. Създаване на необходимите законови предпоставки за започване на прилагането на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН).

В качеството си на Централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, Комисията следва в много кратки срокове да създаде условия за започване на функционирането на националната система от задължени субекти в публичния и частния сектор по ЗЗЛПСПОИН и за гарантиране на правата на физическите лица сигналподатели. Комисията трябва да приведе организационната си структура и административните си звена в съответствие с новите завишени отговорности, вкл. като изгради самостоятелно структурно звено – канал за външно подаване на сигнали, и увеличи щатната численост на персонала си. Отделно от това в качеството си и на задължен субект по закона КЗЛД следва да осигури условия и за т.нар. вътрешно подаване на сигнали, в т.ч. изграждане на вътрешна структура или определяне на служители за реализация и на тези функции.

За изпълнение на горепосочените законови изисквания е необходимо предприемане на изменения и допълнения в ПДКЗЛДНА, които да отразяват необходимите промени в организационната структура на Комисията. След обнародването на актуализирания Правилник и осигуряване на реално действащ канал за външно подаване на сигнали Комисията трябва също така да разработи и приеме необходимата подзаконова уредба, произтичаща от новия закон, и да подготви методически указания до всички задължени субекти.

3. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген.

Пълноправното членство на Република България в Шенген е постоянен приоритет на институцията. Задачите за постигането му са разпределени функционално във всички

звена на специализираната администрация на КЗЛД, като вътрешните административни процеси се оптимизират непрекъснато. Във фокуса на институцията през следващия отчетен период остава извършването на одит на Националната част от Шенгенската информационна система, както и на проверки на дипломатически представителства на Република България, които КЗЛД е задължена да извършва на всеки четири години по линия на достиженията на правото от Шенген. Многократно увеличеният в началото на 2023 г. брой на искания за упражняване на правата на физическите лица от трети държави, както и постоянното осъществяване на превантивна и надзорна дейност също остават приоритетни за отчетния период. По линия на превенцията активно ще се участва в разпространението на информационно-разяснителни материали относно започване функционирането на Шенгенската информационна система от трето поколение. В допълнение предстои завършването на изцяло дигитален встъпителен образователен курс за служители на компетентните ведомства с достъп до системата. КЗЛД ще продължи устойчивото участие на нейни представители в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни.

4. Допълнителни правомощия на КЗЛД във връзка с новите широкомащабни информационни системи на ЕС.

През 2023 г. Комисията следва да изгради административен капацитет, който да отговори на новите и надзорни правомощия, произтичащи от европейското законодателство, което регулира новите широкомащабни информационни системи на ЕС: централизираната система за установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство (ECRIS-TCN), Системата за влизане/излизане EES, Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им ETIAS. Това налага мултифункционално обучение на служителите на КЗЛД, което да обхваща както правнонормативната регулация на посочените системи, така и да осигурява ИТ знания по отношение на техническите и организационните мерки за защита на личните данни в тези системи.

5. Изграждане на нов подход в защитата на личните данни от КЗЛД, свързан с предизвикателствата на новите технологии.

В продължение на приоритета си от предходни години да следи развитието на съвременните заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни, и през следващия отчетен период във фокуса на вниманието на Комисията ще останат въпросите, свързани с развитието на изкуствения интелект и новите технологии за лицево разпознаване, големите бази данни и свързаната с тях възможност за профилиране, както и

тенденциите в развитието на блоковата технология (блокчейн). Многообразието, всеобхватността и много бързото развитие на тенденциите, свързани с тези и нови заплахи и предизвикателства, налагат КЗЛД да разработи нов подход в защитата на личните данни, свързан с предизвикателствата на новите технологии и базиран на риска.

6. Прилагане на нов подход в предоставянето на обучение в сферата на защита на данните, вкл. съвременните заплахи пред защитата на данните.

През следващия отчетен период КЗЛД ще предприеме необходимите действия за осигуряването на необходимия технологичен ресурс за реализиране на задълженията си по чл. 10 (1) т. 6 от ЗЗЛД. Планира се да бъде подготвено интерактивно обучително съдържание, отразяващо съвременните тенденции и предизвикателства пред защитата на личните данни, като същото да бъде предоставяно посредством облачнобазирана обучителна платформа с неограничен брой участници в първия етап от обучението и присъствено във втория. Очаква се до края на календарната 2023 г. първата група служители на администратори и обработващи лични данни, включена в обучението, да премине през неговия първи етап.

7. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в ОИСР.

През 2023 г. КЗЛД ще продължи последователните си усилия за подпомагане постигането на една от основните цели на външната политика на Република България – присъединяването към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Представители на институцията активно ще участват в дейността на всички подготвителни работни групи и заседания на Междуведомствения координационен механизъм чрез изразяване на позиции и подготовка на аналитични документи в сферата на компетентност на КЗЛД. Във връзка с допълнителните правомощия на КЗЛД по ЗЗЛПСПОИН се създава възможност за обмен на добри практики по линия на ОИСР, което ще позволи разгръщане на широка информационно-разяснителна кампания по тези теми.

8. Устойчиво прилагане на цифрови подходи в административната дейност на КЗЛД в съответствие с изискванията за дигитализация на администрацията в Република България.

Комисията има за цел през 2023 г. да въведе електронни административни услуги, целящи намаляване на времето, разходите и броя на взаимодействията с администрацията и от гледна точка на физическите лица и администраторите на лични данни. Планира се разработване на електронна платформа за подаване на сигнали, жалби и искане на становища, която да бъде достъпна чрез уебстраницата на КЗЛД.

9. Фокусиране дейността на КЗЛД в защита на личните данни на деца в интернет пространството и социалните мрежи.

Широките възможности, които новите технологии предлагат, освен доказаните ползи крият и рискове от сериозно навлизане в личното пространство на човека. Подрастващите са най-уязвимата група в съвременното ни общество по отношение на злоупотребите с личната неприкосновеност, особено при общуването в интернет, и поради тази причина се нуждаят от специална защита на техните права. Тъй като децата и младите хора днес все повече живеят живота си в дигитална среда, от изключителна важност е техните свободи и права да бъдат защитени там, така както във физическия свят.

Комисията има амбицията да продължи своята дейност за насърчаване на обществената информираност и разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването на лични данни на подрастващите. Стъпвайки върху предишните си инициативи и дейности и отчитайки технологичното развитие на съвременното ни, Комисията ще заложи и на неконвенционални способи, чрез които да се повиши добавената стойност на досегашните инициативи от гледна точка на обществото и на самите деца. Комисията счита, че при разработването на бъдещи информационно-разяснителни материали могат да бъдат имплементирани интерактивни прийоми, чрез които да се ангажират в по-голяма степен сетивата на децата (напр. анимации, карикатури, видеоклипове, иконографии, геймификации и пр.). При наличие на финансов ресурс за реализирането им подобни интерактивни способи са най-подходящият инструмент за надграждане на всичко постигнато до момента през годините със специален фокус към децата и подрастващите.

10. Засилено трансгранично и международно сътрудничество.

Единното прилагане на правилата относно защитата на личните данни в ЕС и гарантирането на еднакво високо ниво на защита на физическите лица налагат продължаване на засиленото сътрудничество между надзорните органи и надграждането му с добри практики от тяхната превантивна и надзорна дейност. Комисията счита, че въвеждането на единни политики в областта на защита на личните данни на територията на ЕС и уеднаквеното тълкуване на европейската правна рамка могат да бъдат постигнати само ако всеки надзорен орган допринесе за постигане на тези цели. Затова през следващия отчетен период КЗЛД си поставя за приоритет в трансграничен контекст засиленото сътрудничество с надзорните органи, вкл. чрез практическа реализация на правомощието за извършване на съвместни операции, вкл. съвместни разследвания. Този подход следва да се прилага и в по-широк, международен контекст чрез участието във водещи международни формати.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2022 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 29.03.2023 г. (Протокол № 10).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /П/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /П/

Мария Матева /П/

Веселин Целков /П/